

รายงานติดตาม

ผลลัพธ์การใช้ประโยชน์

❖ โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

รายงานติดตาม

ผลสัมฤทธิ์การใช้ประโยชน์

❖ โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รัับโครงการชุดลอกสระเก็บน้ำ บ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และ ทำการเกษตร ตามที่นางสาวบังอร จงจิตรกลาง ราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความห่วงใยต่อราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนตามภูมิภาคต่าง ๆ และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามพระราชปณิธานในการทรงงานเพื่อ สืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนแนวพระราชดำริต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้งโครงการในพระราชดำริทั้งปวง สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนต้องดำเนินการและขับเคลื่อนต่อไป เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ และยังประโยชน์สูงสุดให้กับราษฎร ทั้งนี้ เพื่อให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล ได้จัดทำโครงการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำ บ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จของโครงการฯ ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการใช้ประโยชน์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและผลกระทบของประชาชนในการใช้น้ำจากโครงการฯ พร้อมแนวทางการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการน้ำจากโครงการฯ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่แบบยั่งยืนต่อไป สำหรับการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในครั้งนี้ จะไม่สามารถลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนจาก นายกิติกุล เสภาศรีภรณ์ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานนครราชสีมา ตลอดจนส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพื้นที่ 2 สำนักงาน กปร. ตลอดจนคณะเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลมะค่า ที่อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ การประสานงาน การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และขอขอบคุณประชาชนกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการฯ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในครั้งนี้ พร้อมทั้งการให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อทำให้การติดตามโครงการฯ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำหวังว่ารายงานโครงการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำ บ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

บทสรุปผู้บริหาร

เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2559 นางสาวบังอร จงจิตรกลาง ราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา เป็นตัวแทนกลุ่มราษฎรที่ประสบภัยแล้งในพื้นที่ ได้มีหนังสือขอพระราชทานพระมหากรุณาโครงการขุดสระเก็บน้ำพร้อมอาคารประกอบ เนื่องจากราษฎรในพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้งมายาวนาน และสำนักพระราชวังได้มีหนังสือมายังสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ให้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือดังกล่าว (ตามหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ รล 0008.3/8741 ลงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2561)

สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อร้องเรียนของราษฎรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งราษฎรผู้ร้องขอพระราชทานความช่วยเหลือ ตลอดจนราษฎรในพื้นที่ และได้จัดทำรายงานสรุปข้อเท็จจริงและความเห็นถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรเสนอไปยังสำนักพระราชวัง เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 (ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ กร 0003/2717 ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการขุดลอกสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร ตามที่นางสาวบังอร จงจิตรกลาง ราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ (ตามหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ รล 0008.1/11781 ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมชลประทานได้รับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. จำนวน 12,250,000 บาท เพื่อดำเนินงานโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ อันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการขุดสระเก็บน้ำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1) สระเก็บน้ำประปา 2) สระน้ำวัดถั่วแปบ และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะ รวมพื้นที่ 74 ไร่ ปริมาตรดินขุด 94,000 ลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างท่อลอดรับน้ำ จำนวน 5 แห่ง อาคารบังคับน้ำกลางคลอง จำนวน 1 แห่ง ก่อสร้างบันไดหินก่อ จำนวน 6 แห่ง พร้อมติดตั้งเครื่องกว้านบานระบาย และปลูกหญ้าเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ประมาณ 10,900 ตารางเมตร โดยดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง สามารถกักเก็บปริมาณน้ำได้รวม 345,000 ลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้ราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 ครัวเรือน ประชากร รวม 500 คน มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร ในครัวเรือน นอกจากนี้ยังสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งรวมทั้งบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2566 นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบฯ และได้มีข้อคิดเห็นโดยให้กรมชลประทานพิจารณาแนวทางและความเหมาะสมในการจัดหาแหล่งน้ำอื่นมาเติมให้กับสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง พร้อมต่อท่อเชื่อมกับสระเก็บน้ำเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของราษฎรในพื้นที่

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล (กตผ.) ได้ดำเนินการติดตามผลลัพธ์โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อทราบถึงข้อมูลผลลัพธ์การใช้ประโยชน์ของโครงการฯ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และนำข้อสรุป พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้มาใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ต่อไป

ในการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบฯ ในครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของพื้นที่โครงการ แผนที่ ภาพถ่าย และรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการติดตามผลการดำเนินงาน และใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Work Study) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมเก็บข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง โดยใช้แบบสอบถามในการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง และสอบถามผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา รวมทั้งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการฯ (หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6) จำนวน 109 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาประมวลและแปลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแปลผลค่าคะแนนพร้อมนำเสนอในรูปแบบของตารางและกราฟ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และวิเคราะห์แปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ร่วมกับข้อมูลที่ลงไปสำรวจในพื้นที่ และนำมาวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยอธิบายและพรรณนาประกอบกับฐานข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับใช้ทำน้ำประปาของหมู่บ้านบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 เป็นหลัก และราษฎรจากบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 บางส่วน ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรจำนวน 200 ครัวเรือน ได้ใช้ประโยชน์จากน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เลี้ยงสัตว์ และใช้สำหรับแปลงเกษตรพืชผักสวนครัวของราษฎร รวมทั้งบรรเทาปัญหาภัยแล้งและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมให้แก่ราษฎร ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการชุดสระเก็บน้ำจำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) สระเก็บน้ำประปา มีขนาดความจุ 0.202 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.172 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำหลักเพื่อผลิตน้ำในระบบประปาหมู่บ้าน 2) สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ มีขนาดความจุ 0.082 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.048 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำไว้เติมปริมาณน้ำให้กับสระเก็บน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะ มีขนาดความจุ 0.061 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.054 ล้านลูกบาศก์เมตร) ซึ่งสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 และเริ่มมีการกักเก็บน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา แต่ปัจจุบันสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ยังมีปริมาณน้ำไม่เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากต้องรอปริมาณน้ำฝนมาเติมสระเก็บน้ำเพียงอย่างเดียว ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศในแต่ละปี โดยในปีที่ผ่านมาในพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้งส่งผลให้ปริมาณน้ำเก็บกักในสระมีน้อย อีกทั้งสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ยังไม่มีระบบส่งน้ำที่เชื่อมโยงกันที่สมบูรณ์เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนปริมาณน้ำมาเติมในแต่ละสระได้

สำหรับการบริหารจัดการโครงการฯ ปัจจุบันกรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารรักษาสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง และในส่วนของบริหารจัดการน้ำผ่านระบบประปาหมู่บ้าน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า ได้มอบหมายให้คณะกรรมการประปาหมู่บ้านถั่วแปบเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ ประกอบด้วย ราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 ครัวเรือน ประชากรรวม 500 คน

การดำเนินโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ สรุปได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนงานได้ครบถ้วน และระยะเวลาเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ สามารถเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการผลิตประปาหมู่บ้านถั่วแปบได้ตามเป้าหมาย ทำให้ปริมาณน้ำประปามากขึ้น ประชาชนมีน้ำประปาสำหรับอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และมีน้ำใช้สำหรับเพาะปลูกพืชผักสวนครัวในระดับครัวเรือน ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหาร และบางรายสามารถจำหน่ายพืชผักทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ความมั่นคงยั่งยืนของโครงการยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากระบบการส่งน้ำยังไม่เชื่อมโยงกัน และยังไม่มีแหล่งน้ำต้นทุนอื่นเนื่องจากยังต้องพึ่งพาน้ำฝนตามฤดูกาลในการเก็บกักน้ำทั้ง 3 สระ

ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลการติดตามการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ โดยใช้แบบสำรวจในการสอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 ตัวอย่าง พบข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุในช่วงระหว่าง 51-60 ปี หรือเฉลี่ยอายุ 54 ปี ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป ไม่ได้มีตำแหน่งในชุมชน สำหรับในส่วนของประชาชนที่มีตำแหน่งในชุมชน จะเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้นำชุมชน และข้าราชการ โดยประชาชนที่ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จบระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา และมีประชาชนบางรายที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในส่วนของจำนวนสมาชิกที่อยู่อาศัยในครัวเรือน โดยเฉลี่ยมีสมาชิกผู้อยู่อาศัยจำนวน 4 คนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป สำหรับอาชีพเกษตรกร ประชาชนส่วนใหญ่ทำนาปี มีพื้นที่ทำนาเฉลี่ยประมาณ 15 ไร่ต่อครัวเรือน และมีการทำปศุสัตว์โดยสัตว์ที่เลี้ยง ประกอบด้วย โค ไก่ และกระบือ เฉลี่ยรายละ 17 ตัว นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งจะเน้นการปลูกไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนและจำหน่ายภายในชุมชน ได้แก่ หอม ผักชี ตะไคร้ มะนาว กระเทียม บวบ มะระ มะละกอ มะเขือ กระเพรา พริก ต้นหอม ข่าและ มะกรูด เป็นต้น โดยมีพื้นที่ปลูกเฉลี่ยประมาณ 29 ตารางวาต่อครัวเรือน สำหรับการทำสวน/ไม้ยืนต้น ประชาชนมีการปลูกกล้วย ผักหวาน มะม่วง น้อยหน่า และพุทรา พื้นที่ปลูกเฉลี่ยประมาณ 2 งานต่อครัวเรือน สำหรับอาชีพรองซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามไม่มีอาชีพรอง แต่จะมีประชาชนเพียงบางรายที่มีอาชีพรอง เช่น การรับจ้างทั่วไปและค้าขาย สำหรับการถือครองที่ดินทำการเกษตรของประชาชนส่วนใหญ่ มีการถือครองที่ดินเพื่อทำการเกษตรเป็นของตนเอง จะมีเพียงบางรายที่เช่าผู้อื่นเพื่อทำการเกษตร

สำหรับการเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของประชาชน ซึ่งมีการเข้าร่วมได้มากกว่า 1 กลุ่มนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มฌาปนกิจ จะมีบางรายที่เข้าร่วมกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกองทุนต่าง ๆ

ในส่วนของรายได้ในครัวเรือนของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามในรอบปีที่ผ่านมา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีรายได้ระหว่าง 50,001-70,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ตามลำดับ โดยมีประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 110,001 บาทขึ้นไป จำนวน 13 ราย และรายได้สูงสุดอยู่ที่ 720,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ในส่วนของรายจ่ายในครัวเรือนของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามในรอบปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มีรายจ่ายไม่เกิน 30,000 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมาคือมีรายจ่ายระหว่าง 30,001-50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี ตามลำดับ โดยมีประชาชนที่มีรายจ่ายตั้งแต่ 110,001 บาทขึ้นไปจำนวน 6 ราย และมีรายจ่ายสูงสุดอยู่ที่ 250,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

การใช้ประโยชน์หรือผลสัมฤทธิ์จากโครงการฯ

การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค พบว่า ก่อนมีโครงการฯ และหลังมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค จากน้ำฝนและจากระบบประปาหมู่บ้านเป็นหลัก ซึ่งหลังจากมีโครงการฯ พบว่าโครงการฯ สามารถเพิ่มปริมาณน้ำในระบบเพื่อการผลิตประปาหมู่บ้านในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีปริมาณน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภคที่เพียงพอมากขึ้น สำหรับในกรณีของราษฎรบางรายที่ประสบปัญหาแหล่งน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ จะมีวิธีการแก้ปัญหา เช่น ใช้น้ำจากสระน้ำประปาของหมู่บ้านใกล้เคียงหรือใช้วิธีสูบน้ำที่สระน้ำวัดถั่วแปบ (สระเก็บน้ำของโครงการฯ) ใช้น้ำจากบ่อหรือสระของตนเอง เจาะบ่อบาดาลเพิ่มเพื่อหาแหล่งน้ำสำรอง หากขาดน้ำรับน้ำฝน เช่น ใ่อ่งขนาดใหญ่เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ มีการซื้อน้ำหรือสูบ/ตักน้ำจากหมู่บ้านใกล้เคียง รวมทั้งแจ้งหน่วยงานในพื้นที่เพื่อขอรับการช่วยเหลือ เช่น หน่วยงานในท้องถิ่นจะหาน้ำมาเติมใส่ภาชนะเก็บกักน้ำให้ตามบ้าน สำหรับในส่วนของประชาชนเองก็จะศึกษาวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดหรือการใช้น้ำเท่าที่จำเป็น การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาในครัวเรือนของประชาชนส่วนใหญ่ใช้วิธีการต้มน้ำ การแกว่งน้ำให้ตกตะกอนด้วยสารส้ม หรือใช้เครื่องกรองน้ำ เพื่อให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภค ประชาชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาในพื้นที่อยู่แล้วเนื่องจากกฎเกณฑ์การใช้น้ำประปาหมู่บ้านจะต้องเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาในพื้นที่ โดยไม่มีค่าธรรมเนียมการเข้าเป็นสมาชิกแต่อย่างใด สำหรับค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องจ่ายเอง ได้แก่ มาตรการวัดน้ำ ประชาชนต้องจัดหาเอง และคณะกรรมการประปาหมู่บ้านจะเป็นผู้ดำเนินการติดตั้งให้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และประชาชนมีค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าใช้น้ำประปาเป็นรายเดือนตามปริมาณการใช้ โดยเสียค่าใช้น้ำในราคาหน่วยละ 6 บาท โดยกำไรที่ได้จากการผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน ทางคณะกรรมการประปาหมู่บ้าน ได้นำมาเป็นค่าบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน

สำหรับค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาทั้งก่อนและหลังมีโครงการฯ ผลจากการสำรวจ พบว่าสามารถแบ่งค่าใช้จ่ายของกลุ่มผู้ใช้น้ำออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายน้ำประปาดำกว่า 100 บาทต่อเดือน และกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายน้ำประปาระหว่าง 100-500 บาทต่อเดือน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันและมีประชาชนเพียงรายเดียวที่มีค่าใช้จ่ายน้ำประปามากกว่า 500 บาทต่อเดือน แต่หลังจากมีโครงการฯ พบว่าประชาชนบางรายที่เคยจ่ายค่าน้ำประปาดำกว่า 100 บาทต่อเดือน มีการจ่ายค่าน้ำเพิ่มขึ้นเป็น 100-500 บาทต่อเดือน ทั้งนี้ เนื่องจากความสะดวกสบายในเรื่องของการใช้น้ำที่มีปริมาณน้ำมากขึ้น โครงการระบบประปาหมู่บ้านสามารถส่งน้ำได้ทั่วถึงทุกครัวเรือนและมีปริมาณน้ำมากพอที่จะใช้ได้ทั้งการอุปโภคบริโภค และการเกษตรภายในครัวเรือน สำหรับสถานภาพรายได้ในครัวเรือนของประชาชน ส่วนใหญ่มีรายได้ในแต่ละปีที่พอติดกับการใช้จ่าย โดยภายหลังที่มีโครงการฯ พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในครัวเรือน จะมีประชาชนบางรายที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเนื่องมาจากมีปริมาณน้ำเพียงพอให้สามารถปลูกพืชผัก ทำไร่นาสวนผสม ส่งผลให้มีผลผลิตดีขึ้นและสามารถลดค่าใช้จ่ายในบ้านได้ เนื่องจากไม่ต้องซื้อน้ำไว้ใช้ในช่งฤดูแล้ง รวมถึงมีปริมาณน้ำเพียงพอในการเลี้ยงสัตว์ด้วย สำหรับหนี้สินในครัวเรือน มาจากการกู้ยืมเงินจากแหล่งทุนต่าง ๆ ได้แก่ กู้จากญาติหรือคนในครอบครัว จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กองทุนเงินล้าน สหกรณ์กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารออมสิน หนี้นอกระบบ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์การเกษตร และบัตรเครดิต โดยประชาชนมีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 172,950 บาท โดยหนี้สินต่ำสุดอยู่ที่ 5,000 บาท และหนี้สินสูงสุดอยู่ที่ 2,000,000 บาท ซึ่งสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้มีหนี้สินที่ลดลงกับจำนวนผู้มีหนี้สินที่จำนวนคงเดิม (ไม่เปลี่ยนแปลง) มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

การใช้น้ำเพื่อการเกษตร พบว่าก่อนมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนและใช้น้ำจาก
ประปาหมู่บ้านเพื่อการเกษตร รวมทั้งมีการใช้น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ ซึ่งปริมาณน้ำ
ไม่ครอบคลุมพื้นที่เกษตรของราษฎรทั้งหมด เนื่องจากต้องรอพึ่งปริมาณน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ประกอบ
กับในปีที่ผ่านมาในพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง การเปลี่ยนแปลงหลังมีโครงการฯ พบว่าประชาชน
มีปริมาณน้ำใช้เพื่อการเกษตรในครัวเรือนเพียงพอมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การใช้น้ำจากโครงการฯ
จะเน้นเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นหลัก ส่วนการใช้น้ำเพื่อการเกษตรจะเป็นการทำเกษตรในลักษณะของ
การปลูกพืชผักสวนครัวไว้สำหรับบริโภคเองในครัวเรือนถ้าเหลือจึงจำหน่ายซึ่งมีปริมาณไม่มากนัก วิธีแก้ไข
ปัญหาของประชาชนในกรณีที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ได้แก่ การซื้อน้ำจากรถขายน้ำ การขอแบ่งปันน้ำ
จากหมู่บ้านข้างเคียงโดยใช้รถเข็น รอน้ำฝนเพื่อรองเก็บไว้ในสระ ขุดบ่อเพิ่มเติม และการแจ้ง อดต. ให้เข้ามา
ช่วยเหลือ สำหรับการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ นอกจากเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
ในครัวเรือนแล้ว ยังมีการนำน้ำจากโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์เพื่อการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค ไก่ กระบือ นอกจากนี้
ประชาชนยังเห็นว่าโครงการฯ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวก
ที่ดีขึ้น ได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพิ่มขึ้น รวมทั้งโครงการฯ ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดีขึ้น เช่น สภาพของ
พืชผักและต้นไม้ในหมู่บ้านมีความเขียวชอุ่มมากขึ้น และสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ได้

การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการฯ

การมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่ได้รับประโยชน์จาก
โครงการฯ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม
ในการประชุมกับส่วนราชการ และมีส่วนร่วมในการบำรุงดูแลรักษาโครงการฯ เพื่อความยั่งยืนของ
โครงการฯ ในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้งร่วมเสนอ
ปัญหาในการดำเนินงานและร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ เพื่อให้โครงการฯ สามารถตอบสนอง
และช่วยเหลือประชาชนได้ตรงตามความต้องการ

สำหรับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ พบว่า โดยภาพรวมประชาชน
มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” ประชาชนส่วนใหญ่มีความพอใจในเรื่องคุณภาพน้ำประปา
โดยเฉพาะความใสและสีของน้ำ ความแรงของน้ำประปา และมีความพอใจในระดับ “มากที่สุด” สำหรับ
เรื่องปริมาณน้ำประปา ที่มีเพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภค การแก้ไขปัญหาของหน่วยงานราชการ
ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ประชาชนมีระดับความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์เมื่อจะมีการหยุดจ่ายน้ำ
ล่วงหน้าระดับ “มาก” เป็นเพราะในช่วงที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ หน่วยงานสามารถให้ความ
ช่วยเหลือแก่ราษฎรได้จนเป็นที่น่าพอใจอย่างมาก

ความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ

ความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ สำหรับประชาชนบางรายที่ตอบว่ามีปัญหาจากการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ได้แก่ ปริมาณน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาอาคารระบบประปาชำรุด ปัญหาขาดการดูแลระบบของเจ้าหน้าที่ ปัญหาการขาดความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ และปัญหาอื่น ๆ เช่น ปริมาณน้ำไหลไม่ต่อเนื่อง น้ำไม่สะอาด พบลูกหอยขนาดเล็กไหลมาพร้อมน้ำประปา ท่อน้ำแตกชำรุด มิเตอร์ไม่หมุน และปัญหาถนนชำรุดในช่วงที่ดำเนินการขุดสระ ทั้งนี้ ประชาชนในพื้นที่จะมีวิธีการแก้ไขปัญหาปริมาณน้ำไม่พอใช้ในช่วงฤดูแล้ง โดยการร่อนน้ำฝนใส่ภาชนะของแต่ละครัวเรือน ชื่อน้ำใช้บางส่วนไว้สำหรับบริโภค และมีการแจ้ง อบต. เทศบาล ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความช่วยเหลือเรื่องปัญหาขาดแคลนน้ำ ในบางกรณีอาจมีการร้องขอให้กรมชลประทานเข้ามาช่วยเหลือ สำหรับความต้องการอื่น ๆ ที่ประชาชนให้ข้อเสนอแนะสามารถแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านปริมาณน้ำ คุณภาพ และการบริหารจัดการ

1.1 ด้านปริมาณ

- ต้องการให้หาวิธีเพิ่มปริมาณน้ำเพื่อมาเติมสระเก็บน้ำประปาหมู่บ้านจะได้ไม่ขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง
- ต้องการให้มีการขุดลอกคลองส่งน้ำให้ลึกขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ เนื่องจากคลองส่งน้ำในพื้นที่มีขนาดเล็ก หรือขุดสระให้มีความจุมากขึ้น มีระบบส่งน้ำเพื่อเพิ่มน้ำให้แก่สระประปา

1.2 ด้านคุณภาพ

- ต้องการให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี มีระบบกรองน้ำที่สะอาด ปลอดภัย ก่อนส่งน้ำสู่บ้านเรือนประชาชน และมีการทำรั้วล้อมรอบสระเก็บน้ำที่ใช้ผลิตประปา เพื่อป้องกันการเกิดอันตราย และป้องกันสัตว์ลงไปในสระเก็บน้ำ
- ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลรักษาโครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำเป็นประจำ และมีวิธีแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเค็ม

1.3 ด้านบริหารจัดการ

เวลามีปัญหาต้องการให้หน่วยงานเข้าแก้ไขได้ทันท่วงที

2. ด้านการเกษตร

ประชาชนต้องการให้มีการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ รวมถึงสนับสนุนเรื่องปุ๋ยสัตว์ในครัวเรือน เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือประมงขนาดเล็กพร้อมพันธุ์ปลา เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนยังต้องการให้ช่วยเหลือคนจนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน

3. ด้านองค์ความรู้และการรวมกลุ่ม

- ต้องการให้มีการส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร เป็นต้น

- ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ และทำการตลาดแบบออนไลน์

- ต้องการให้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ทำน้ายาล้างจาน น้ายาซักผ้า

- ต้องการให้มีรัฐวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้าน

4. ด้านอื่น ๆ

ต้องการให้มีการติดตั้งกล่องวงจรปิด และเพิ่มไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างเพื่อความปลอดภัยให้กับหมู่บ้าน

แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป

ตามที่ นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เดินทางตรวจเยี่ยมโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2566 และได้มีข้อคิดเห็นให้กรมชลประทานพิจารณาแนวทางและความเหมาะสมในการจัดหาแหล่งน้ำอื่นมาเติมให้กับสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง พร้อมต่อท่อเชื่อมสระเก็บน้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของราษฎรในพื้นที่นั้น

กรมชลประทาน รับข้อคิดเห็นและได้ดำเนินการวางแผนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของพื้นที่ดังกล่าวโดยมีแนวทางจะทำการผันน้ำจากลำห้วยใหญ่ซึ่งเป็นแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ตำบลมะค่าและอยู่บริเวณใกล้เคียงกับบ้านถั่วแปบ ซึ่งจะสามารถผันน้ำมาเติมปริมาณน้ำให้แก่บึงระเริง และดำเนินการสูบน้ำจากบึงระเริงมาเติมปริมาณน้ำให้กับโครงการฯ (สระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง) โดยมีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขุดลอกลำห้วยใหญ่เพิ่มเติมพร้อมอาคารประกอบ (เป็นการดำเนินการต่อจากระยะที่ 1) เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกัก
- 2) ผันน้ำจากลำห้วยใหญ่สู่บึงระเริง
- 3) พัฒนาบึงระเริงเพื่อเพิ่มปริมาณความจุของน้ำ พร้อมอาคารประกอบ
- 4) ก่อสร้างสถานีสูบน้ำเพื่อผันน้ำจากบึงระเริงมาเติมลงในสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบ

โดยทั้ง 3 โครงการฯ อยู่ระหว่างจัดเตรียมเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมชลประทานในปี พ.ศ. 2569 และระยะต่อไป ซึ่งหากการดำเนินงานตามโครงการฯ ดังกล่าวแล้วเสร็จจะทำให้สามารถผันน้ำจากลำห้วยใหญ่มาลงบึงระเริงเพื่อมาเติมปริมาณน้ำให้กับโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ (สระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง) ได้เต็มตามศักยภาพของสระเก็บน้ำโดยไม่ต้องอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ทำให้การบริหารจัดการน้ำสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและมีน้ำเพียงพอต่อความต้องการของราษฎรในพื้นที่ส่งผลให้ราษฎรมีน้ำใช้จากโครงการฯ ได้อย่างยั่งยืน และสามารถต่อยอดเพื่อไปสนับสนุนผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะจากการติดตามผล

- ▽ พิจารณาหาแนวทางเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนของสระเก็บน้ำประปา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสร้างระบบส่งน้ำเพื่อเชื่อมโยงสระเก็บน้ำทั้ง 3 สระ ให้ส่งน้ำได้อย่างสะดวก
- ▽ ปรับปรุงคุณภาพน้ำจากสระเก็บน้ำวัดถั่วแปบที่มีความขุ่นและมีสิ่งแปลกปลอม เช่น หอยหรือหนอนแดง เพื่อให้มีคุณภาพที่ดีมีควมใส ก่อนส่งเข้าสู่ระบบประปา และเป็นการลดภาระของระบบกรองน้ำในการผลิตน้ำประปา
- ▽ ปรับปรุงระบบประปาในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้น้ำประปาที่มีคุณภาพดี มีแรงดันสูง สามารถส่งประโยชน์ให้ครอบคลุมพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ปลายน้ำที่อยู่ห่างไกลจากระบบประปาที่มีแรงดันต่ำทำให้น้ำประปาไหลอ่อน
- ▽ ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อรองรับการใช้น้ำที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น และเป็นแหล่งน้ำต้นทุน ตามที่กรมชลประทานได้วางแผนระยะยาวไว้ เพื่อความยั่งยืนของโครงการฯ
- ▽ ควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชน ในการจัดทำแผนบริหารจัดการดูแลบำรุงรักษาต้นน้ำและระบบประปาหมู่บ้านแบบองค์รวม
- ▽ ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ราษฎรของหมู่ 5 และหมู่ 6 เรื่องการใช้น้ำแบบประหยัดและมีประสิทธิภาพเพื่อให้มีน้ำใช้แบบยั่งยืน โดยร่วมกันดูแลรักษาสระเก็บน้ำ ระบบท่อประปา และการแจ้งเหตุแก่เจ้าหน้าที่ กรณีพบระบบประปาชำรุด

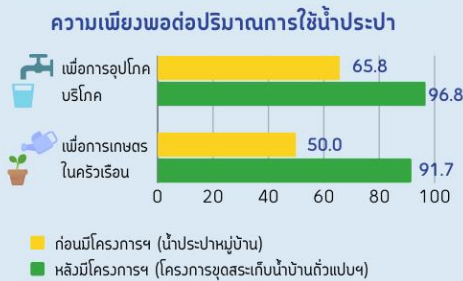
สรุปผลลัพธ์ที่ได้จากการติดตาม

โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านทั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

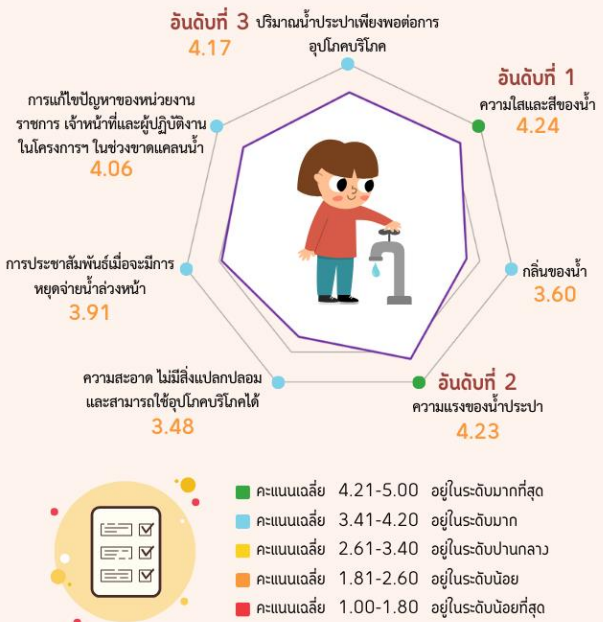
ผลจากการสำรวจการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ พบว่า ก่อนมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนและน้ำจากระบบประปาหมู่บ้านเป็นหลัก ซึ่งปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ หลังจากมีโครงการฯ ส่งผลให้มีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น ประชาชนสามารถใช้น้ำในปริมาณที่มากขึ้นและเพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคและการทำเกษตรในครัวเรือน

เปรียบเทียบร้อยละการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรฯ ก่อนและหลังมีโครงการฯ

ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" คะแนนเฉลี่ย **3.96** คะแนน จากคะแนนเต็ม 5.00

ความต้องการความช่วยเหลือ 3 อันดับแรก

- อันดับที่ 1** การสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ **63.30%**
- อันดับที่ 2** การตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี **62.39%**
- อันดับที่ 3** การส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงดิน การทำปุ๋ย จากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร **47.71%**

ข้อเสนอแนะการพัฒนา

- ✓ เพิ่มปริมาณน้ำให้แก่สระเก็บน้ำทั่ว 3 แห่ง โดยการผันน้ำจากลำห้วยใหญ่มาสู่มังกรเร็ว และจะทำการสูบน้ำจากมังกรเร็วมาเติมปริมาณน้ำให้กับโครงการฯ
- ✓ ให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องการใช้น้ำแบบประหยัด เพื่อให้มีน้ำใช้แบบยั่งยืน
- ✓ การทำงานร่วมกันของภาครัฐท้องถิ่นและประชาชน โดยมีแผนในการดูแลรักษาต้นน้ำและระบบประปา

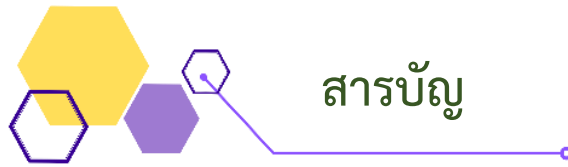
ที่มา: กลุ่มติดตาม กอติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร. ดำเนินการสัมภาษณ์ประชาชนและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 13 - 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566

สนใจข้อมูลเพิ่มเติม
ติดตามได้ที่
www.rdpb.go.th

กลุ่มติดตาม กอติดตามประเมินผล
0-2887-8500-6 ต่อ 228
rdpb.eva@gmail.com

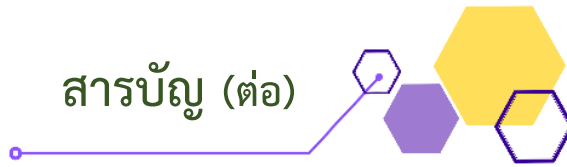

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข-ฉ
สารบัญ	ฉ-ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 หลักการและความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 วิธีการศึกษา	2
1.4 ผู้รับผิดชอบโครงการ	4
2 การดำเนินงานโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา	5
2.1 ข้อมูลทั่วไป	5
2.1.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	5
2.1.2 สภาพทางสังคม	8
2.1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ	9
2.1.4 การบริการขั้นพื้นฐาน	14
2.2 ข้อมูลโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา	15
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
3.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่	23
3.2 ข้อมูลแบบสำรวจภาคประชาชน	26
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	26
ส่วนที่ 2 การใช้น้ำ/การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ	48
ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา	60
ส่วนที่ 4 ปัญหา/ข้อเสนอแนะจากการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 สรุปและข้อเสนอแนะ	69
4.1 สรุปผลการติดตาม	69
4.1.1 โครงสร้างพื้นฐานของโครงการฯ	69
4.1.2 การใช้ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์จากโครงการฯ	69
4.2 ความต้องการของประชาชน	70
4.3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	71
4.4 ข้อเสนอแนะจากการติดตามผล	72
ภาคผนวก	73
• แบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่	75
• แบบสอบถามประชาชน กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา	83
• ภาพโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยสระเก็บน้ำประปา, สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ และสระเก็บน้ำสาธารณะ	90
• ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำจากโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ช่วงระหว่างวันที่ 13-15 ธันวาคม พ.ศ. 2566	93
คณะผู้จัดทำ	97

●● บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการขุดลอกสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตามที่นางสาวบังอร จงจิตรกลาง ราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ได้ขอพระราชทานโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมก่อสร้างอาคารประกอบ (ตามหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ รล 0008.1/11781 ลงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2563)

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้สนับสนุนงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2564 ให้แก่ กรมชลประทาน จำนวน 12,250,000 บาท เพื่อดำเนินโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยกิจกรรมการขุดสระเก็บน้ำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1) สระเก็บน้ำประปา 2) สระน้ำวัดถั่วแปบ และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะรวมพื้นที่ 74 ไร่ ปริมาตรดินขุด 94,000 ลูกบาศก์เมตร พร้อมทั้งก่อสร้างท่อลอดรับน้ำ จำนวน 5 แห่ง อาคารบังคับน้ำกลางคลอง จำนวน 1 แห่ง ก่อสร้างบันไดหินก่อ จำนวน 6 แห่ง พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องกวนบานระบายและปลูกหญ้าเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ประมาณ 10,900 ตารางเมตร โครงการฯ ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 สามารถกักเก็บน้ำได้ 345,000 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งโครงการฯ มีวัตถุประสงค์หลักคือเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับใช้ผลิตน้ำประปาของหมู่บ้านบ้านถั่วแปบเป็นหลัก ให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค เลี้ยงสัตว์ และใช้สำหรับแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัวของราษฎร

ปัจจุบันกรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารรักษาสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ในส่วนของการบริหารจัดการน้ำเพื่อจัดทำระบบประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่าได้มอบหมายให้คณะกรรมการประปาหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนนี้ ซึ่งการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว ทำให้ราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 ครัวเรือน ประชากรรวม 500 คน มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภคได้อย่างเพียงพอ และมีน้ำใช้ทำการเกษตรภายในครัวเรือน นอกจากนี้ ยังสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้ง รวมทั้งบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล (กตผ.) มีภารกิจหลักในการติดตามประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ดำเนินการติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากการดำเนินโครงการ

ชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จของโครงการฯ ที่มีผู้ราษฎรในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการใช้ประโยชน์ ปัญหาอุปสรรค และผลกระทบของราษฎรในการใช้น้ำจากโครงการฯ พร้อมแนวทางการช่วยเหลือ ตลอดจนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการน้ำจากโครงการฯ ในอนาคต เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่แบบยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ตามพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการ “...สืบสาน รักษา ต่อยอด...” ซึ่งพระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการทรงงานเพื่อจะสืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โครงการในพระราชดำริทั้งปวง สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนต้องดำเนินการและขับเคลื่อนต่อไป เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ และยังประโยชน์สูงสุดให้กับราษฎร ทั้งนี้ เพื่อให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์ ของโครงการฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

1.2.2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาโครงการฯ ให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ระยะต่อไป

1.3 วิธีการศึกษา

ขอบเขตของการติดตาม

- กรอบระยะเวลา

ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

- พื้นที่ดำเนินการติดตาม

พื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6

- ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. เจ้าหน้าที่กรมชลประทานและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า จำนวน 4 ตัวอย่าง
2. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 109 ตัวอย่าง

- การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

การติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ในครั้งนี้ มีการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ได้แก่ แผนที่ ภาพถ่าย และรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการประเมินผลโครงการฯ

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Work Study) โดยใช้แบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการรวบรวมเก็บข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ดังนี้

2.1 การใช้แบบสำรวจจัดส่งให้เจ้าหน้าที่ชลประทานและองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า ผู้รับผิดชอบโครงการฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง

2.2 การสัมภาษณ์ประชาชน ผู้นำ และกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยใช้แบบสำรวจ ในการติดตามโครงการฯ เพื่อจะได้ทราบถึงการได้รับประโยชน์และผลกระทบจากโครงการฯ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 109 ตัวอย่าง

- การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการประมวลผล เริ่มจากการนำข้อมูลภาคสนามมาทำการบรรณาธิกรณข้อมูล (Edit) จัดทำคู่มือลงรหัส (Coding) และลงรหัสข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ จากนั้นเป็นขั้นตอนของการประมวลผล ก่อนที่จะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้วัดการแจกแจงความถี่ของข้อมูล โดยนำเสนอในรูปตาราง
2. ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) เพื่อนำข้อมูลที่แสดงจำนวนมาพิจารณาค่าเฉลี่ย
3. ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เพื่อนำมาวัดค่าสูงสุด-ต่ำสุดในช่วงของข้อมูลที่แสดงจำนวน

หลังจากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้นำค่าสถิติจากการแปลผลข้อมูลมานำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และนำข้อมูลมาแปลความหมายให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงตรรกะ โดยการอธิบายและพรรณนาประกอบกับฐานข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลเอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นได้ใช้เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม/ความพึงพอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม/ความพึงพอใจมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม/ความพึงพอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม/ความพึงพอใจน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม/ความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แปลความว่า	มีผลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แปลความว่า	มีผลมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แปลความว่า	มีผลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แปลความว่า	มีผลน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แปลความว่า	มีผลน้อยที่สุด

ความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณ โดยการใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้ (Fisher อ้างถึงในชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, 2539, หน้า 15)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

1.4 ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองติดตามประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

บทที่ 2 การดำเนินงานโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบ พร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

2.1 ข้อมูลทั่วไป

2.1.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลมะค่า เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอโนนสูง อยู่ห่างจากอำเภอโนนสูงประมาณ 35 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ 5 ตำบล ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตตำบลดอนใหญ่ อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา และเขตตำบลตาจั่น อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม สภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม โดยทั่วไปมี 3 ฤดู

ฤดูร้อน	ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
ฤดูฝน	ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม
ฤดูหนาว	ตั้งแต่เดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์

เนื้อที่

พื้นที่ของตำบลมะค่า มีเนื้อที่โดยประมาณ 79.12 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 47,157.26 ไร่

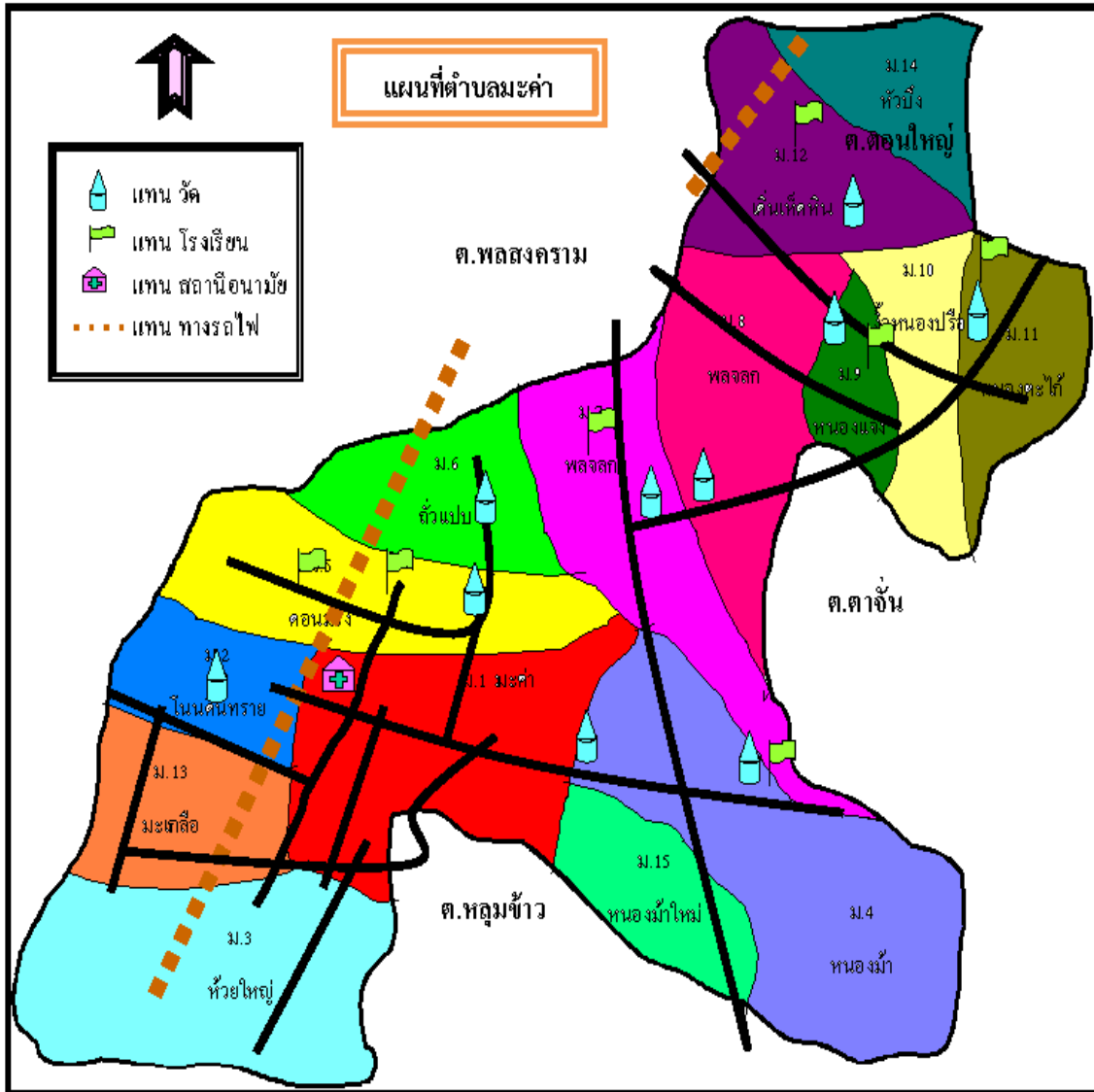
ท้องถิ่นอื่นในตำบล

มีเทศบาลจำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 1, 2, 5 และ 13)

ข้อมูลประชากร

ตำบลมะค่า มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 8,098 คน แยกเป็นชาย 3,983 คน หญิง 4,115 คน ความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 102 คนต่อตารางกิโลเมตร

แผนที่สังเขป แสดงเขตตำบลมะค่า

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า (2566)
 รายงานแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า
 เว็บไซต์ <https://www.makha.go.th>

ตารางแสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลมะค่า

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
บ้านโนนดินทราย	2	13	29	18	47
บ้านห้วยใหญ่	3	105	172	177	349
บ้านหนองม้า	4	423	718	700	1,418
บ้านดอนม่วง	5	84	155	162	317
บ้านถั่วแปบ	6	155	250	286	536
บ้านพลจลก	7	370	561	591	1,152
บ้านพลจลก	8	298	539	590	1,129
บ้านหนองแจจ	9	73	128	126	254
บ้านจิวหนองปรือ	10	111	209	207	416
บ้านหนองตะไก่อ	11	149	292	271	563
บ้านเดินเห็ดหิน	12	140	218	246	464
บ้านมะเกลือ	13	95	171	182	353
บ้านหัวปึง	14	122	205	201	406
บ้านหนองม้าใหม่	15	193	336	358	694
รวม		2,331	3,983	4,115	8,098

หมายเหตุ ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอโนนสูง เดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2565

ทรัพยากรธรรมชาติ

ลักษณะพื้นที่ตำบลมะค่าเป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการทำการเกษตร ลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น มีแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อทำการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ ลำห้วยใหญ่ บึงระเริง หนองน้ำสาธารณะ รวมทั้งอาศัยน้ำฝน สำหรับด้านสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐาน การคมนาคมค่อนข้างสะดวก มีการปรับปรุงถนนให้มีสภาพดี มีถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด โดยทุกหมู่บ้านมีระบบไฟฟ้า มีน้ำประปา และมีโทรศัพท์สาธารณะ

ลักษณะของแหล่งน้ำในพื้นที่

☞ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	☞ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
Υ ลำน้ำ, ลำห้วย จำนวน 1 สาย	Υ ฝาย จำนวน 4 แห่ง
Υ บึง จำนวน 2 แห่ง	Υ บ่อบาดาล จำนวน 1 แห่ง
Υ สระน้ำ จำนวน 29 แห่ง	Υ ระบบประปา จำนวน 16 แห่ง
	Υ คลองส่งน้ำ, เหมือง จำนวน 29 แห่ง

2.1.2 สภาพทางสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า มีลักษณะทางสังคมเป็นแบบสังคมร่วมสมัย โดยมีการนำเอา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษมาผสมผสานกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ประชาชนในชุมชนมีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย อยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัย เป็นสังคมเกษตรกรรมที่สงบสุข ในชุมชนไม่มีความขัดแย้งทางศาสนา วัฒนธรรม หรือกฎระเบียบ แต่อย่างใด

* การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า มีจำนวน 5 แห่ง ดังนี้

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน			
	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม	หมายเหตุ
บ้านหนองม้า	96	83	179	-
บ้านพลจลก	83	80	163	-
บ้านหนองแจง	24	34	58	-
บ้านหนองตะโก	18	23	41	-
บ้านเดินหัวบึงวิทยา	31	22	53	-
รวมทั้งสิ้น	252	242	494	-

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2562

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า มีจำนวน 1 แห่ง รายละเอียด ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนเด็กเล็ก			
	ชาย	หญิง	รวม	หมายเหตุ
อบต.มะค่า	26	16	42	-
รวมทั้งสิ้น	26	16	42	-

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2562

✳️ **สาธารณสุข**

- รพ.ส่งเสริมสุขภาพตำบลมะค่า จำนวน 1 แห่ง (อยู่ในเขตเทศบาลตำบลมะค่า)
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100

✳️ **ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**

- สถานีตำรวจ จำนวน 1 แห่ง (อยู่ในเขตเทศบาลตำบลมะค่า)
- สถานีดับเพลิง จำนวน 1 แห่ง (อยู่ในเขตเทศบาลตำบลมะค่า)

2.1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

✳️ **อาชีพ**

ประชากรในเขตตำบลมะค่า ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำ (ลำคลอง) ไหลผ่าน สภาพพื้นที่จึงเหมาะแก่การปลูกข้าว โดยที่ดินส่วนใหญ่เหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนจึงเป็นการประกอบอาชีพทางการเกษตร มีผลผลิตที่สร้างรายได้หลัก ได้แก่ ข้าว นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ

✳️ **หน่วยธุรกิจในเขตตำบล**

- ปั้มน้ำมันและก๊าซ	จำนวน 2 แห่ง	- ร้านขายยาแผนโบราณ	จำนวน 5 แห่ง
- อุตสาหกรรมขนาดเล็ก	จำนวน 4 แห่ง	- ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง	จำนวน 5 แห่ง
- โรงสี	จำนวน 12 แห่ง	- คลังสินค้า	จำนวน 5 แห่ง
- อุ้บบริการซ่อมรถ	จำนวน 3 แห่ง	- คลินิก	จำนวน 5 แห่ง
- ร้านค้าทั่วไป	จำนวน 60 แห่ง	- ร้านอบสมุนไพร	จำนวน 5 แห่ง
- ร้านเสริมสวย	จำนวน 5 แห่ง	- ร้านเครื่องเสียง	จำนวน 5 แห่ง

✳️ **กลุ่มอาชีพ มีจำนวน 16 กลุ่ม ดังนี้**

1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมพื้นบ้าน (เปลยวนและหมวกใบตาล)
2. กลุ่มส่งเสริมอาชีพผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด
3. กลุ่มอาชีพผลิตกรอบรูปจากซีลี้อย
4. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเย็บผ้า บ้านหนองม้า หมู่ 4
5. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรทำนา บ้านห้วยใหญ่ หมู่ 3
6. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านหนองม้า หมู่ 4
7. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโค บ้านถั่วแปบ หมู่ 6
8. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร บ้านพลจลก หมู่ 7
9. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรทำนา บ้านพลจลก หมู่ 8
10. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรทำนา บ้านหนองแวง หมู่ 9
11. กลุ่มสมาชิกออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านจิวหนองปรือ หมู่ 10

12. กลุ่มส่งเสริมอาชีพแก้ไขปัญหาคความยากจน บ้านหนองตะไ้ หมู่ 11
13. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านเดินเห็ดหิน หมู่ 12
14. กลุ่มอาชีพตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน บ้านหัวบึง หมู่ 14
15. กลุ่มสมาชิกเกษตรกรทำนา บ้านหนองม้าใหม่ หมู่ 15
16. กลุ่มสมาชิกเพาะเห็ดนางฟ้า บ้านจัวหนองปรือ หมู่ 10

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 14 กลุ่ม และมีกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ, กลุ่มเยาวชน, กลุ่มแม่บ้าน และ กลุ่มออม. อีกจำนวน 14 กลุ่ม

✳ ข้อมูลด้านการเกษตร

1) บ้านโนนดินทราย หมู่ที่ 2

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)
1.1 ทำนา		3 ครัวเรือน/ 149 ไร่	400	2,400	3,600
1.2 ทำไร่	○ ไร่มันสำปะหลัง	2 ครัวเรือน/ 30 ไร่	3,000	3,700	5,400

2) บ้านห้วยใหญ่ หมู่ที่ 3

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)
2.1 ทำนา		89 ครัวเรือน/ 2,200 ไร่	450	300	4,500

3) บ้านหนองม้า หมู่ที่ 4

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)
3.1 ทำนา		285 ครัวเรือน/ 1,700 ไร่	230	1,500	2,300
3.2 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	7 ครัวเรือน/ 40 ไร่	5,000	1,800	3,000
	○ ไร่มันสำปะหลัง	6 ครัวเรือน/ 24 ไร่	3,500	5,000	7,000
	○ ไร่ข้าวโพด	1 ครัวเรือน/ 5 ไร่	550	2,300	3,850

4) บ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
4.1 ทำนา		71 ครัวเรือน/ 2,011 ไร่	450	950	3,500
4.2 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	1 ครัวเรือน/ 9 ไร่	5,000	3,500	4,000

5) บ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
5.1 ทำนา		96 ครัวเรือน/ 1,200 ไร่	380	2,700	3,800
5.2 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	2 ครัวเรือน/ 14 ไร่	6,000	3,500	4,800

6) บ้านพลจลก หมู่ที่ 7

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
6.1 ทำนา		167 ครัวเรือน/ 3,692 ไร่	370	1,000	3,700

7) บ้านพลจลก หมู่ที่ 8

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
7.1 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	5 ครัวเรือน/ 80 ไร่	5,500	3,500	4,400
	○ ไร่มันสำปะหลัง	2 ครัวเรือน/ 30 ไร่	3,700	3,300	6,660

8) บ้านหนองแจง หมู่ที่ 9

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
8.1 ทำนา		45 ครัวเรือน/ 630 ไร่	450	1,500	3,000
8.2 ทำไร่	○ ไร่มันสำปะหลัง	12 ครัวเรือน/ 60 ไร่	2,500	1,000	2,500

9) บ้านหนองปรือ หมู่ที่ 10

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
9.1 ทำนา		47 ครัวเรือน/ 1,300 ไร่	400	2,800	4,400
9.2 ทำไร่	○ ไร่มันสำปะหลัง	12 ครัวเรือน/ 60 ไร่	2,500	2,500	5,000

10) บ้านหนองตะไก่ หมู่ที่ 11

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ ไร่)
10.1 ทำนา		104 ครัวเรือน/ 2,600 ไร่	350	2,400	3,550
10.2 ทำสวน	○ มะม่วง	7 ครัวเรือน/ 285 ไร่	2,500	12,000	18,000
10.3 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	9 ครัวเรือน/ 135 ไร่	5,000	3,500	4,150
	○ ไร่มันสำปะหลัง	8 ครัวเรือน/ 76 ไร่	3,000	3,800	6,000

11) บ้านเดินเห็ดหิน หมู่ที่ 12

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ ไร่)
11.1 ทำนา		84 ครัวเรือน/ 380 ไร่	3,000	3,000	3,000
11.2 ทำสวน	○ ไม้ดอก	10 ครัวเรือน/ 3 ไร่	0.0	100,000	300,000
11.3 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	20 ครัวเรือน/ 600 ไร่	12,000	6,000	9,600
	○ ไร่มันสำปะหลัง	16 ครัวเรือน/ 200 ไร่	4,000	5,000	8,000

12) บ้านมะเกลือ หมู่ที่ 13

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
12.1 ทำนา		50 ครัวเรือน/ 787 ไร่	340	2,500	3,740
12.2 ทำไร่	○ ไร่มันสำปะหลัง	3 ครัวเรือน/ 4 ไร่	4,000	2,600	8,000

13) บ้านหัวบึง หมู่ที่ 14

ประเภทของการทำการเกษตร		จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดย เฉลี่ย (บาท/ไร่)
13.1 ทำนา		83 ครัวเรือน/ 800 ไร่	210	1,700	2,300
13.2 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	9 ครัวเรือน/ 250 ไร่	7,000	5,000	5,600
	○ ไร่มันสำปะหลัง	11 ครัวเรือน/ 250 ไร่	4,000	1,000	1,600

14) บ้านหนองม้าใหม่ หมู่ที่ 15

ประเภทของการทำการเกษตร	จำนวน	ผลผลิตเฉลี่ย (กก/ไร่)	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายโดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)	
14.1 ทำนา	151 ครัวเรือน/ 2,347 ไร่	400	2,300	3,500	
14.2 ทำไร่	○ ไร่อ้อย	4 ครัวเรือน/ 100 ไร่	10,000	4,000	8,000
	○ ไร่มันสำปะหลัง	7 ครัวเรือน/ 105 ไร่	2,500	2,500	5,100
	○ ไร่ข้าวโพด	2 ครัวเรือน/ 25 ไร่	500	2,500	4,000

2.1.4 การบริการขั้นพื้นฐาน

✳ การคมนาคม

- ถนนทางหลวงชนบท (สายหนองม้า - บ้านมะค่า) เป็นถนนลาดยาง วิ่งผ่านหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 18

- ถนนทางหลวงชนบท (สายหน้าคาหนองหัวพาน-นครราชสีมา) เป็นถนนลาดยาง วิ่งผ่านหมู่ที่ 4 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 15

- ถนนทางหลวงชนบท (สายพลจลก - หนองตะไก่อ - จัวหนองปรือ - ดอนใหญ่ ต. ดอนใหญ่) เป็นถนนลาดยาง หินคลุก และลูกรัง วิ่งผ่านหมู่ที่ 7, 8, 10, 11, 12, 14

- ถนนทางหลวงชนบท (สายหนองม้า - โคกตะพาน ต.ตาจั่น) เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก วิ่งผ่านหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 15

✳ การไฟฟ้า

- ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลมะค่า มีไฟฟ้าใช้ครบทั้ง 14 หมู่บ้าน

✳ การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 14 แห่ง

✳ สถาบันและองค์กรศาสนา

วัดและสำนักสงฆ์ในเขตตำบลมะค่า มีจำนวน 11 แห่ง ดังนี้

1. วัดหนองม้า หมู่ที่ 4	7. วัดหนองตะไก่อ หมู่ที่ 11
2. วัดดอนม่วง หมู่ที่ 5	8. วัดเดินเห็ดหิน หมู่ที่ 12
3. วัดถั่วแปบ หมู่ที่ 6	9. วัดมะเกลือ หมู่ที่ 13
4. วัดพลจลก หมู่ที่ 7	10. สำนักสงฆ์ป่าหัวบึงศรีทวารธรรม หมู่ที่ 14
5. วัดสระวาร หมู่ที่ 8	11. วัดหนองม้าใหม่ หมู่ที่ 15
6. วัดหนองแจ่ง หมู่ที่ 9	

2.2 ข้อมูลโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

- **ที่ตั้งโครงการ**
บ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
- **วัตถุประสงค์ของโครงการ**
 1. เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ให้แก่ราษฎร
 2. เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่
- **หน่วยงานที่รับผิดชอบ**
กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- **งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน**
เป็นเงิน 12,250,000 บาท
- **รายละเอียดโครงการ**
 1. กิจกรรมงานดินขุดด้วยเครื่องจักรพร้อมขนย้าย ปริมาณดินขุด 94,000 ลูกบาศก์เมตร
 2. กิจกรรมคันดินถมบดอัดแน่น
 - 2.1 งานเปิดหน้าดิน ปริมาณดินขุด 7,800 ลูกบาศก์เมตร
 - 2.2 งานคัดเลือกถมบดอัดแน่น 95 % S.P.C.T ปริมาณดิน 33,800 ลูกบาศก์เมตร
 - 2.3 งานหินคลุกบดอัดแน่น หนา 0.20 เมตร ปริมาณหินคลุก 1,280 ลูกบาศก์เมตร
 3. กิจกรรมก่อสร้างท่อลอดรับน้ำ 1 - Ø 0.60 เมตร จำนวน 5 แห่ง
 - 3.1 งานดินขุดด้วยแรงคน
 - 3.2 งานดินถมบดอัดด้วยแรงคน
 - 3.3 ท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก Ø 0.60 เมตร
 4. กิจกรรมก่อสร้างอาคารบังคับน้ำปากคลอง จำนวน 1 แห่ง
 - 4.1 งานดินขุดด้วยแรงคน
 - 4.2 งานดินถมบดอัดด้วยแรงคน
 - 4.3 งานคอนกรีตเสริมเหล็ก ปริมาณ 61 ลูกบาศก์เมตร
 - 4.4 งานไม้แบบ
 5. กิจกรรมก่อสร้างบันไดหินก่อ จำนวน 6 แห่ง
 6. กิจกรรมเครื่องกว้านบานระบายชนิดสี่เหลี่ยม ขนาด 2.00 x 2.00 และเครื่องยกพร้อมเพลลา ขนาด 4 ตัน
 7. กิจกรรมปลูกหญ้า พื้นที่ 10,900 ตารางเมตร

- **ระยะเวลาดำเนินการ**

1 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) โดยดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

- **ประโยชน์ของโครงการ**

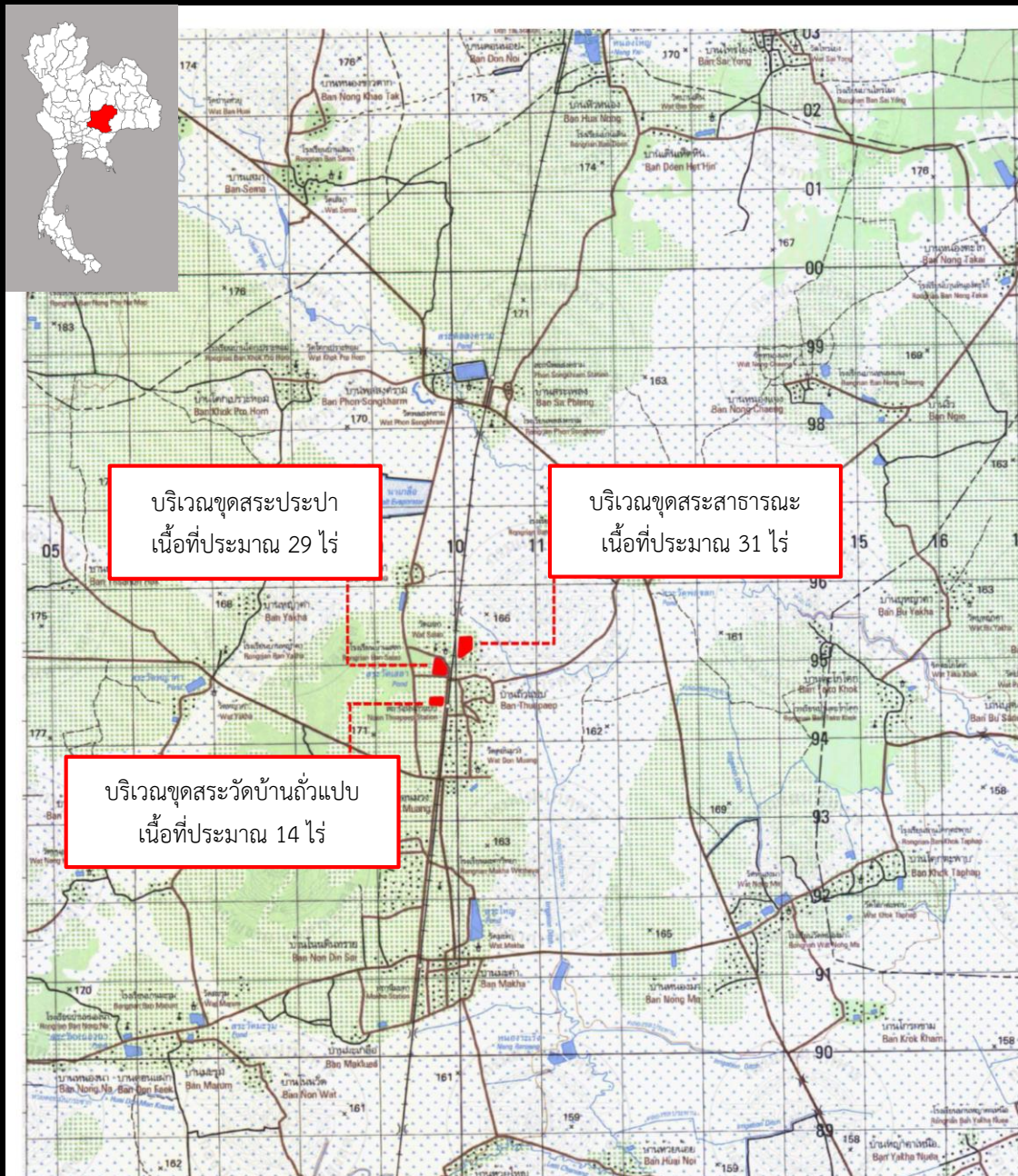
1. สามารถเป็นแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ให้แก่ราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 ครัวเรือน รวม 500 คน
2. สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่

- **ผลการดำเนินการของโครงการ**

ปี พ.ศ. 2564 กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยกิจกรรมการขุดสระเก็บน้ำ จำนวน 3 แห่ง รวมพื้นที่ 74 ไร่ ปริมาตรดินขุด 94,000 ลูกบาศก์เมตร พร้อมทั้งก่อสร้างท่อลอดรับน้ำ จำนวน 5 แห่ง อาคารบังคับน้ำกลางคลอง จำนวน 1 แห่ง ก่อสร้างบันไดหินก่อ จำนวน 6 แห่ง พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องกวนบานระบาย และปลูกหญ้าเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ประมาณ 10,900 ตารางเมตร โดยสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) สระเก็บน้ำประปา มีขนาดความจุ 0.202 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.172 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำหลักเพื่อใช้ในการผลิตระบบประปาหมู่บ้าน 2) สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ มีขนาดความจุ 0.082 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.048 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำสำรองไว้ใช้เติมปริมาณน้ำให้กับสระเก็บน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะ มีขนาดความจุ 0.061 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.054 ล้านลูกบาศก์เมตร)

โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา

แผนที่แสดงที่ตั้งโครงการ

โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา

พิกัด 48 PTB 210019 E – 1695085 N ระหว่าง 5439 | ลำดับชุด L7018

แผนที่มาตราส่วน 1 : 50,000

สระเก็บน้ำประปา
พื้นที่ 29 ไร่ ความจุ 0.202 ล้าน ลบ.ม.
ปัจจุบัน 0.172 ล้าน ลบ.ม.

สระน้ำวัดถ้ำผานม
พื้นที่ 14 ไร่ ความจุ 0.082 ล้าน ลบ.ม.
ปัจจุบัน 0.038 ล้าน ลบ.ม.

สระน้ำสาธารณะ
พื้นที่ 31 ไร่ ความจุ 0.061 ล้าน ลบ.ม.
ปัจจุบัน 0.054 ล้าน ลบ.ม.

ภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่ตั้งโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถ้ำผานมพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

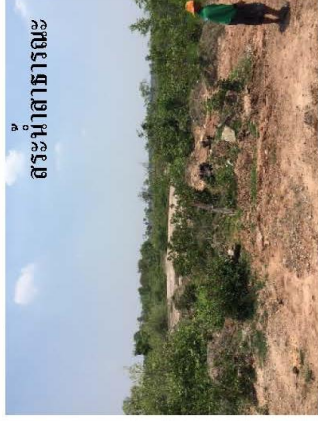
ก่อนดำเนินการ

สระเก็บน้ำประปา

สระน้ำวัดถั่วแปบ

สระน้ำสาธารณะ

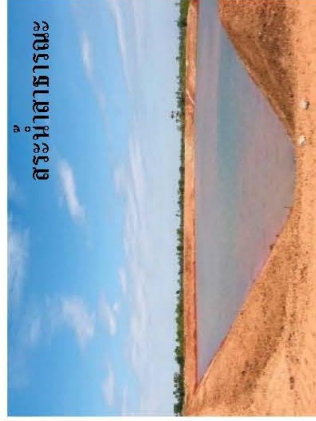
หลังดำเนินการ

สระเก็บน้ำประปา

สระน้ำวัดถั่วแปบ

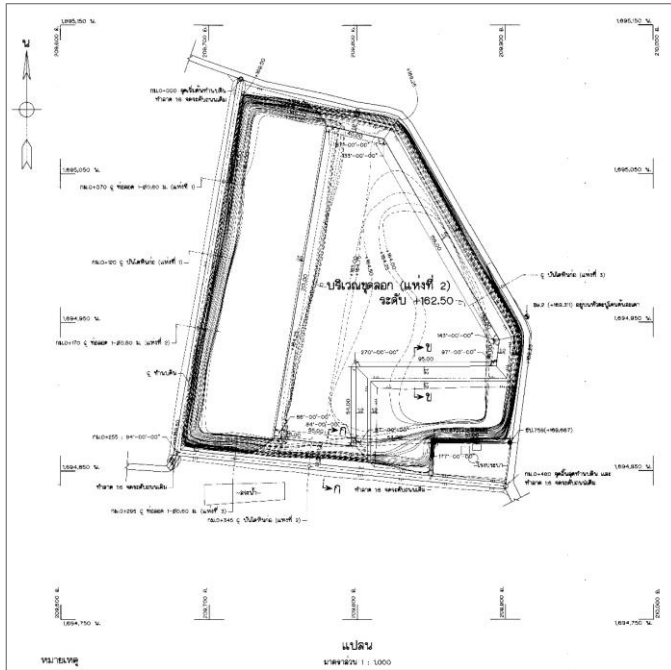

สระน้ำสาธารณะ

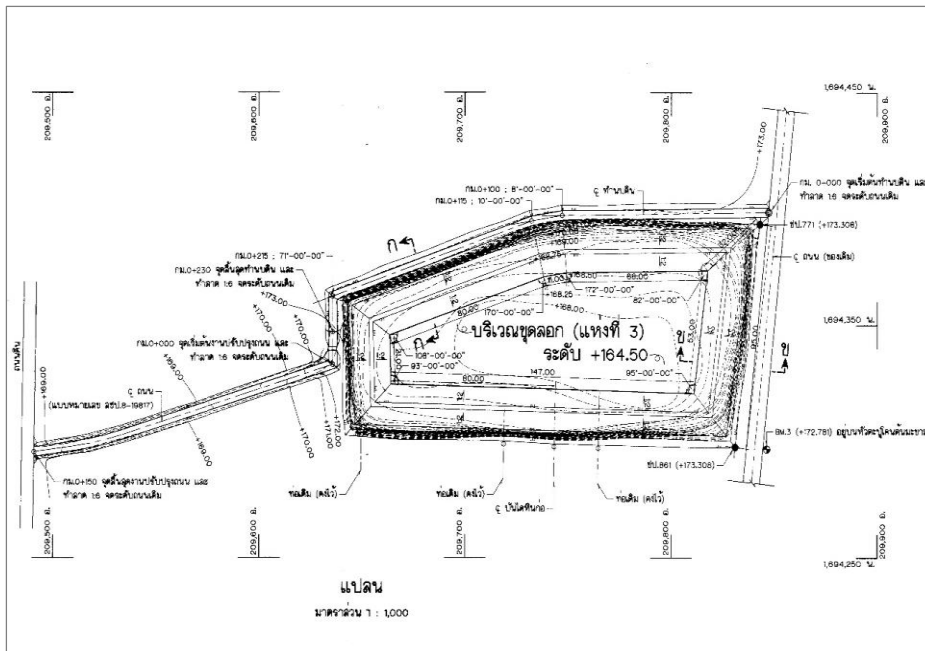
พื้นที่รับประโยชน์

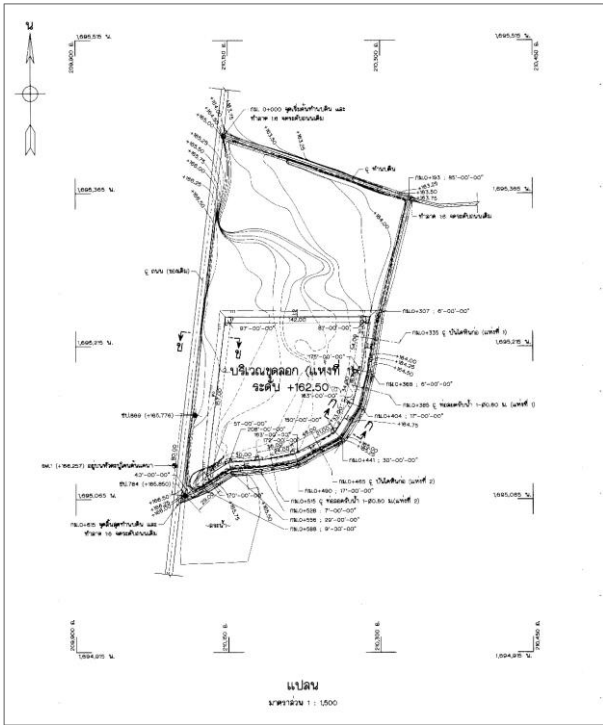
บริเวณสระเก็บน้ำประปา

บริเวณสระน้ำวัดถั่วแปบ

บริเวณที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามผลลัพธ์โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การประชุมรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินโครงการฯ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ และสัมภาษณ์ประชาชนเกษตรกร ผู้นำชุมชน และผู้รับประโยชน์จากโครงการฯ โดยผลจากแบบสำรวจ มีดังนี้

3.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่

3.1.1. ข้อมูลทั่วไป

การศึกษาข้อมูลจากแบบสำรวจเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แบ่งเป็นการสอบถามเจ้าหน้าที่จากโครงการชลประทานนครราชสีมา กรมชลประทาน และเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศชายทั้งหมดรวม 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโครงการชลประทานนครราชสีมา ปฏิบัติงานในพื้นที่มาเป็นเวลา 36 ปี นายช่างชลประทานชำนาญงาน ปฏิบัติงานในพื้นที่มาเป็นเวลา 13 ปี หัวหน้าสำนักปลัด (อบต. มะค่า) ปฏิบัติงานในพื้นที่มาเป็นเวลา 19 ปี และนักทรัพยากรบุคคล ปฏิบัติงานในพื้นที่มาเป็นเวลา 7 ปี

3.1.2. ข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ สรุปดังนี้

โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 เป็นโครงการประเภทชุดลอกเพิ่มความจุสระเก็บน้ำรวม 3 แห่ง เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยใช้งบประมาณ กปร. ในการก่อสร้าง จำนวน 12,250,000 บาท และดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามแผนงานเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 โดยการดำเนินงานดังกล่าวไม่มีปัญหาอุปสรรคระหว่างก่อสร้างโครงการฯ แต่อย่างใด

ปัจจุบันกรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการบำรุงรักษาสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่งในส่วนของการบริหารจัดการน้ำผ่านระบบประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า ได้มอบหมายให้คณะกรรมการบริหารกิจการประปาหมู่บ้านถั่วแปบเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนนี้ โดยปัจจุบันยังไม่ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร มีเพียงคณะกรรมการบริหารกิจการประปาหมู่บ้าน ซึ่งเน้นการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นหลัก มีการเก็บค่าน้ำประปาในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 6 บาท เป็นค่าบริหารจัดการและบำรุงรักษาการใช้น้ำประปาของหมู่บ้าน โดยมีราษฎรที่ได้รับประโยชน์ประกอบด้วยราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6

3.1.3. ผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการฯ

โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 และเริ่มมีการกักเก็บน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา โดยอาศัยน้ำฝนมาเติมเพียงอย่างเดียว ซึ่งสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) สระเก็บน้ำประปา มีขนาดความจุ 0.202 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.172 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำหลักเพื่อผลิตระบบประปาหมู่บ้าน 2) สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ มีขนาดความจุ 0.082 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.048 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำไว้เติมปริมาณน้ำให้สระเก็บน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะ มีขนาดความจุ 0.061 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.054 ล้านลูกเมตรบาศก์เมตร) ซึ่งสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่งยังมีปริมาณน้ำไม่เต็มตามศักยภาพของแต่ละสระ จากการตอบแบบสอบถาม พบว่าในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา มีเจ้าหน้าที่ 3 คน ตอบว่าในพื้นที่ยังมีปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับผลิตน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง โดยมีเจ้าหน้าที่จำนวน 1 คน ไม่ตอบคำถามนี้

สำหรับคุณภาพน้ำของสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง มีเพียงเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่าที่ตอบหัวข้อนี้ โดยคุณภาพน้ำของสระเก็บน้ำประปานั้น พบว่ามีความกร่อยและมีความขุ่นน้อย สำหรับคุณภาพน้ำของสระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ มีความขุ่นมาก แต่ไม่มีกลิ่น ความเป็นกรดต่างไม่เปรี้ยว ไม่กระด้าง ส่วนคุณภาพน้ำของสระเก็บน้ำสาธารณะ มีความกร่อย และมีความขุ่นน้อย ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการผลิตของระบบประปาหมู่บ้านแล้ว คุณภาพน้ำมีความใส แต่ปริมาณน้ำยังไม่เพียงพอเนื่องจากสามารถจ่ายน้ำได้เป็นบางเวลาและบางพื้นที่เท่านั้น ในส่วนของการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน จะมีกฎระเบียบในการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน และมีการแจ้งข่าวสารการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้านให้แก่ผู้ใช้น้ำเป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งมีการกำหนดค่าใช้น้ำประปา มีการรับฟังความเห็นจากผู้ใช้น้ำซึ่งที่ผ่านมาไม่มีสมาชิกผู้ใช้น้ำค้างชำระค่าน้ำแต่อย่างใด

ด้านการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ มีเจ้าหน้าที่จำนวน 3 คน ตอบว่าโครงการฯ สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน โดยมีเจ้าหน้าที่ 1 คน ตอบว่าสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง มีปริมาณน้ำน้อยต้องรอฝนมาเติมเพียงอย่างเดียว แต่สระเก็บน้ำประปายังสามารถใช้งานต่อเนื่องได้ ส่วนสระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ ยังไม่มีระบบส่งน้ำเพื่อเติมน้ำให้กับสระเก็บน้ำประปา ซึ่งชาวบ้านต้องนำเครื่องสูบน้ำมาใช้กันเอง สำหรับสระเก็บน้ำสาธารณะ สภาพพื้นที่มีทางรถไฟกั้น ประกอบกับยังไม่มีระบบส่งน้ำไปเติมน้ำให้กับสระเก็บน้ำประปาได้ อย่างไรก็ตาม จากการตอบแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 คน มีการตอบตรงกันว่า โครงการฯ สามารถทำให้ราษฎรมีน้ำใช้เพื่ออุปโภคบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี แต่สำหรับภาคการเกษตรและการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่สามารถช่วยได้ในระดับหนึ่ง

3.1.4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการฯ

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมดตอบว่าไม่มีปัญหาแต่อย่างใด โดยหากเกิดวิกฤตภัยธรรมชาติในช่วงอุทกภัย จะทำการขุดลอกสระเก็บน้ำในช่วงน้ำหลาก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งมีการสูบน้ำออกหรือขุดลอกทางน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ ส่วนในช่วงภัยแล้งจะมีการจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร รวมทั้งมีการสูบน้ำจากสระเก็บน้ำวัดถั่วแปบเพื่อมาเติมสระเก็บน้ำประปาไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวยังไม่ประสบปัญหาน้ำท่วมขัง แต่ในส่วนของปัญหาภัยแล้งนั้น ต้องการโครงการผันน้ำจากแหล่งน้ำอื่นมาเติมให้กับสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง จึงจะสามารถแก้ไขและบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ได้ สำหรับการบริหารจัดการน้ำและการบำรุงรักษาโครงการฯ นั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้น้ำอย่างประหยัดให้กับราษฎรในพื้นที่ รวมทั้งมีการปลูกหญ้าแฝกบริเวณสระเก็บน้ำเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำและดักตะกอนดินเพื่อช่วยลดความตื้นเขินของสระเก็บน้ำ พร้อมทั้งกรมชลประทานสามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการบำรุงรักษาโครงการฯ หากเกิดความเสียหายต่อสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง

สำหรับในส่วนของแผนงานพัฒนาต่อยอดโครงการฯ ในอนาคต กรมชลประทานได้วางแผนโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำบึงระเริง - บ้านถั่วแปบ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อผันน้ำจากบึงระเริงที่อยู่บริเวณใกล้เคียงมาเติมปริมาณน้ำให้กับสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่แบบยั่งยืนต่อไป

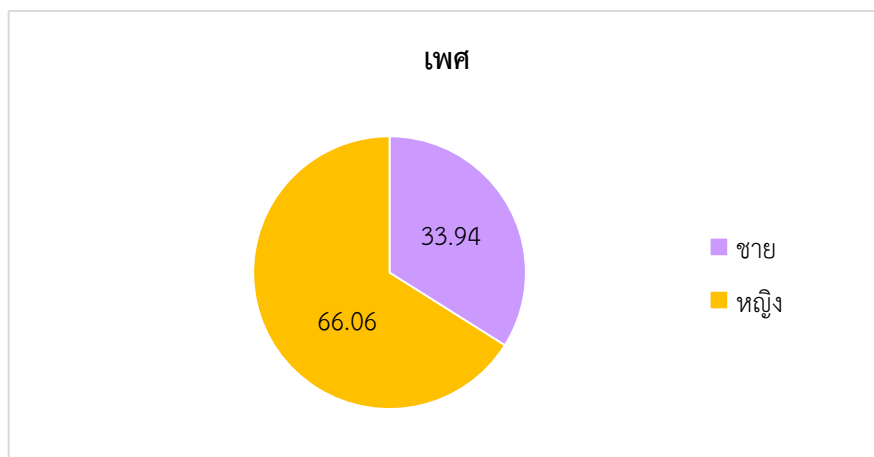
3.2 ข้อมูลจากแบบสำรวจภาคประชาชน

จากการสำรวจข้อมูลประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบ พร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 109 ราย พบข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 3.2.1 เพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	37	33.94
2. หญิง	72	66.06
รวม	109	100.00

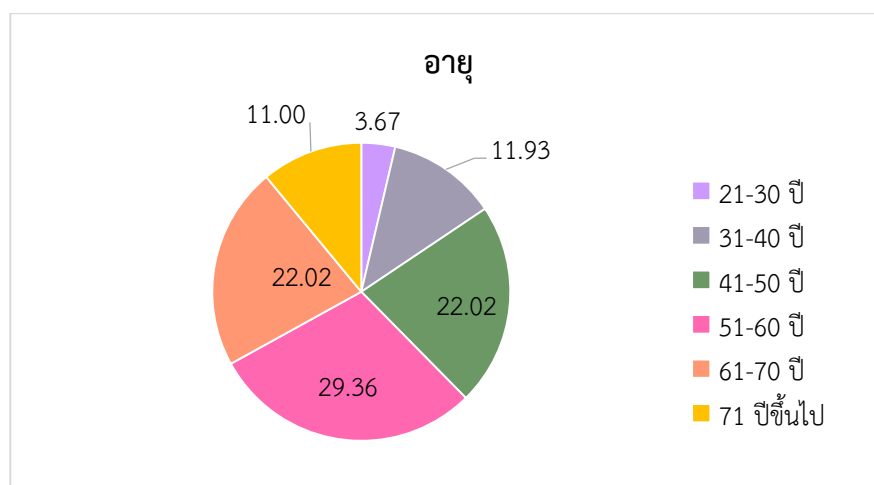
ภาพที่ 3.2.1 เพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.1 ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 66.06 และเป็นเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.94 ดังภาพที่ 3.2.1

ตารางที่ 3.2.2 อายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 21-30 ปี	4	3.67
2. 31-40 ปี	13	11.93
3. 41-50 ปี	24	22.02
4. 51-60 ปี	32	29.36
5. 61-70 ปี	24	22.02
6. 71 ปีขึ้นไป	12	11.00
รวม	109	100.00

ผู้ตอบแบบสำรวจมีอายุเฉลี่ย 54 ปี โดยมีอายุมากที่สุด 83 ปี และอายุน้อยที่สุด 23 ปี

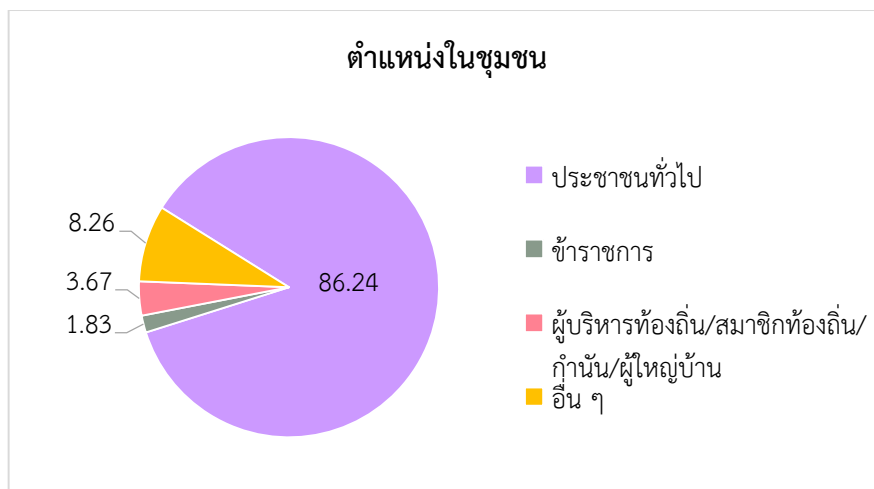
ภาพที่ 3.2.2 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.2 สรุปได้ว่า อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสำรวจคือ 54 ปี โดยมีอายุมากที่สุด คือ 83 ปี และอายุน้อยที่สุดคือ 23 ปี ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 29.36 รองลงมามีสัดส่วนเท่ากันช่วงละ 24 คน ที่ตอบว่ามีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี และ 61-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.02 ถัดมามีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.93 ดังภาพที่ 3.2.2

ตารางที่ 3.2.3 ตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตำแหน่งในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประชาชนทั่วไป	94	86.24
2. ข้าราชการ	2	1.83
3. ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกท้องถิ่น/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	4	3.67
4. อื่น ๆ ได้แก่ อสม. อปพร. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.5 ประธาน อสม. ระดับหมู่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	9	8.26
รวม	109	100.00

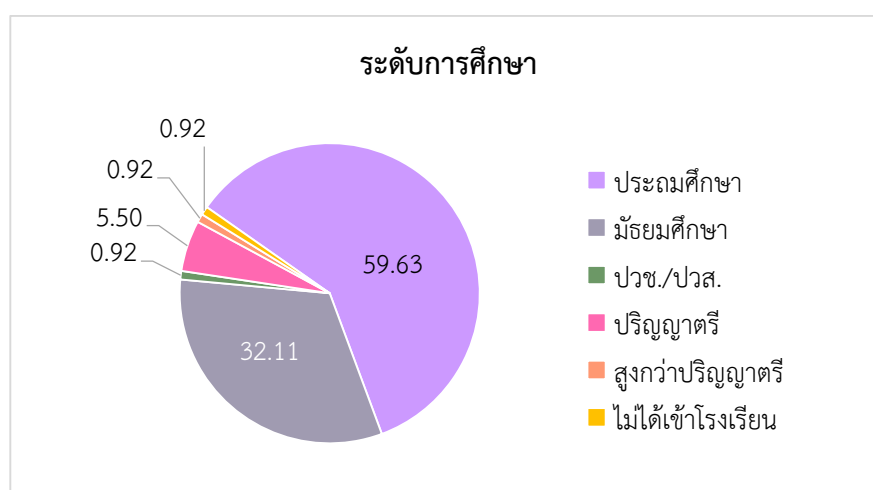

ภาพที่ 3.2.3 ตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตาราง 3.2.3 ตำแหน่งในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจ ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้มีตำแหน่งในชุมชน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 86.24 รองลงมาเป็น ตำแหน่งอื่น ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ อสม. อปพร. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.5 ประธาน อสม. ระดับหมู่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 และเป็นผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกท้องถิ่น/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.67 ดังภาพที่ 3.2.3

ตารางที่ 3.2.4 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจ

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	65	59.63
2. มัธยมศึกษา	35	32.11
3. ปวช./ปวส.	1	0.92
4. ปริญญาตรี	6	5.50
5. สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.92
6. ไม่ได้เข้าโรงเรียน	1	0.92
รวม	109	100.00

ภาพที่ 3.2.4 ภาพระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจ

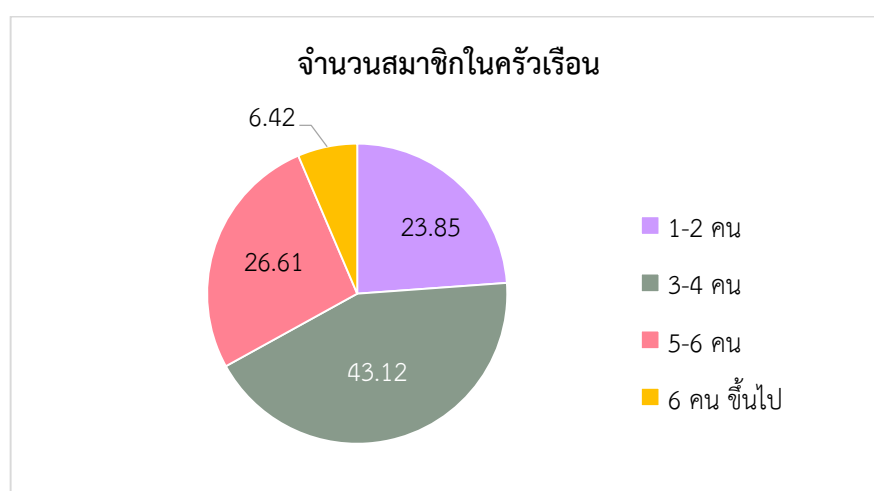
จากตาราง 3.2.4 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 59.63 รองลงมาจบระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ดังภาพที่ 3.2.4

ตารางที่ 3.2.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จำนวน 1 - 2 คน	26	23.85
2. จำนวน 3 - 4 คน	47	43.12
3. จำนวน 5 - 6 คน	29	26.61
4. จำนวน 6 คน ขึ้นไป	7	6.42
รวม	109	100.00

จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน โดยมีมากที่สุด 11 คนต่อครัวเรือน และน้อยที่สุด 1 คนต่อครัวเรือน

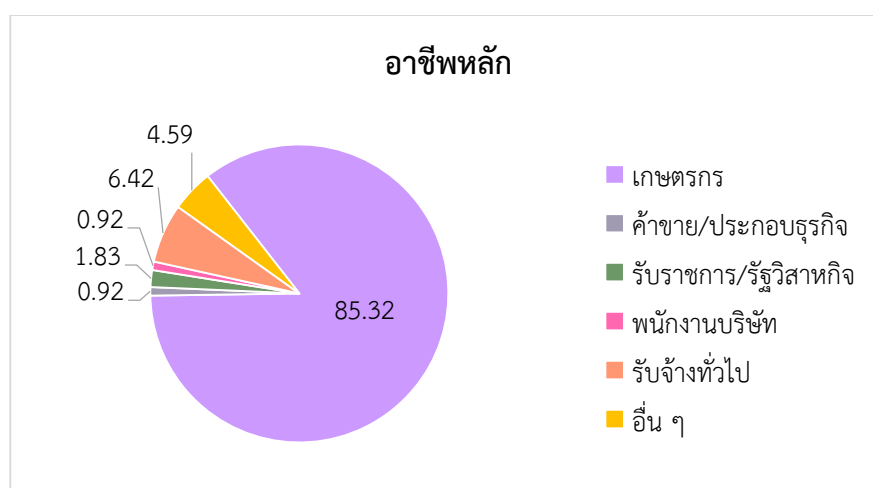

ภาพที่ 3.2.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตาราง 3.2.5 สรุปได้ว่า จำนวนผู้อยู่อาศัยในแต่ละครัวเรือนเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน โดยมีจำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนมากที่สุดคือ 11 คนต่อครัวเรือน และน้อยที่สุดอยู่ที่ 1 คนต่อครัวเรือน ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีสมาชิกที่อยู่ในครัวเรือนจำนวน 3-4 คน มีผู้ตอบจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 43.12 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5-6 คน มีผู้ตอบจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 และมีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1-2 คน มีผู้ตอบจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.85 ดังภาพที่ 3.2.5

ตารางที่ 3.2.6 อาชีพของผู้ตอบแบบสำรวจ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เกษตรกร (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	93	85.32
2. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจ	1	0.92
3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	1.83
4. พนักงานบริษัท	1	0.92
5. รับจ้างทั่วไป	7	6.42
6. อื่น ๆ ได้แก่ เย็บผ้า และว่างงาน	5	4.59
รวม	109	100.00

ภาพที่ 3.2.6 อาชีพของผู้ตอบแบบสำรวจ

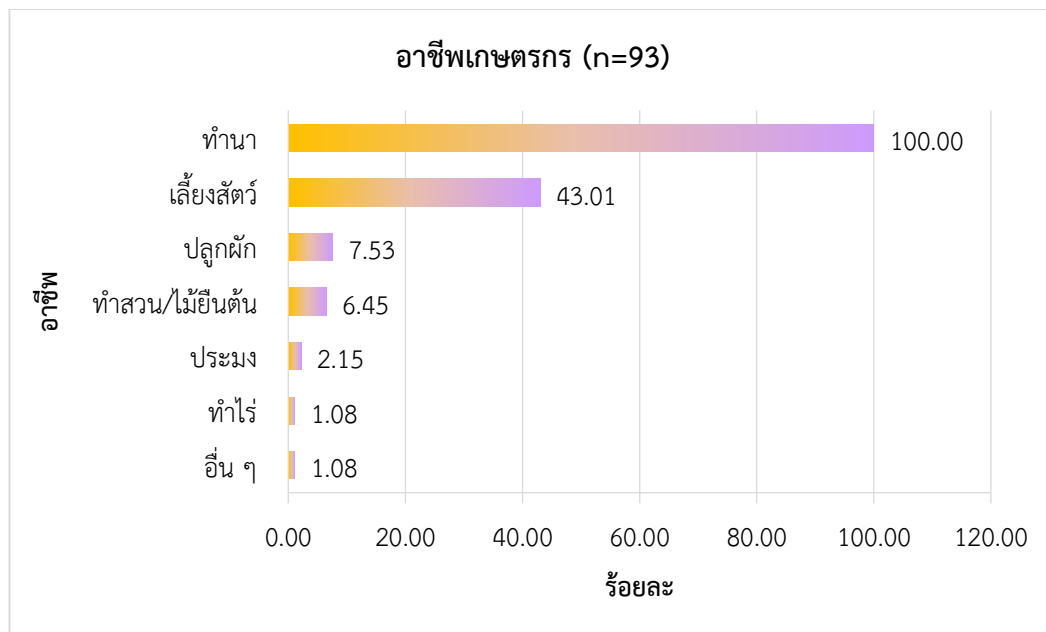
จากตาราง 3.2.6 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 85.32 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.42 และถัดมาได้แก่ การประกอบอาชีพอื่น ๆ มีผู้ตอบจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.59 ดังภาพที่ 3.2.6

ตารางที่ 3.2.7 อาชีพเกษตรกรของผู้ตอบแบบสำรวจ (n=93)

อาชีพเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่ทำอาชีพ เกษตรกร (n=93)	ร้อยละ
1. ทำนา คือ นาปี	93	100.00
2. ทำสวน/ไม้ยืนต้น ได้แก่ กล้วย ผักหวาน มะม่วง น้อยหน้าและพุทรา	6	6.45
3. ทำไร่ ได้แก่ มัน และอ้อย	1	1.08
4. ปลูกผัก ได้แก่ หอม ผักชี ตะไคร้ มะนาว กระเทียม บวบ มะระ มะละกอ มะเขือ กระเพรา พริก ต้นหอม ข่า และมะกรูด	7	7.53
5. เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค ไก่ และกระป๋อง	40	43.01
6. ประมง ได้แก่ ปลา	2	2.15
7. อื่น ๆ คือ ปลูกหญ้าเลี้ยงวัว	1	1.08

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

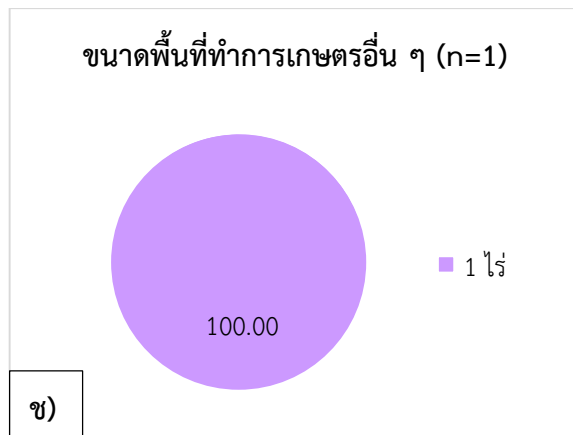
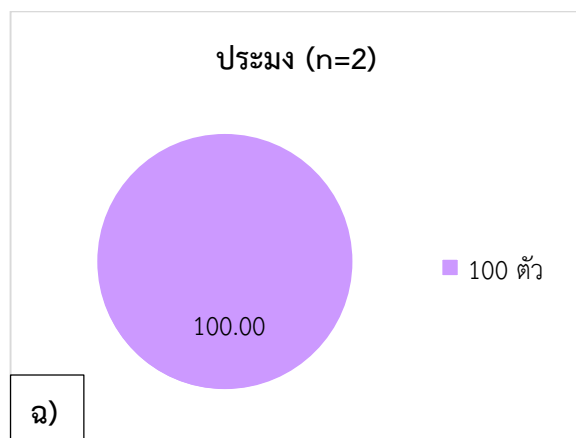
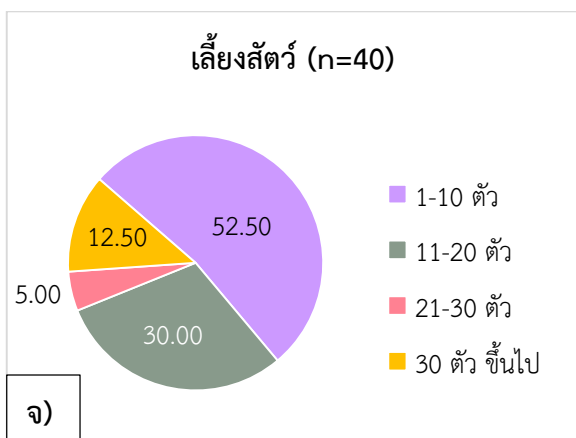
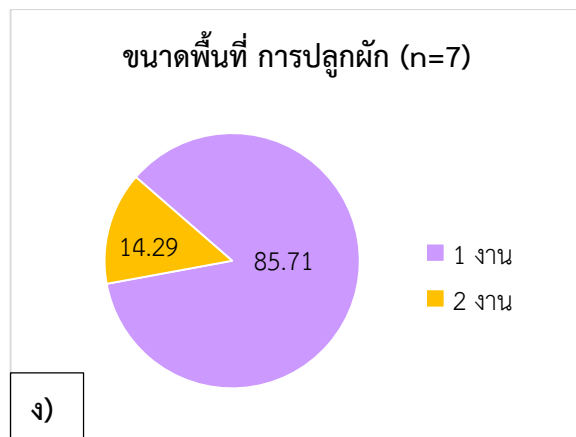
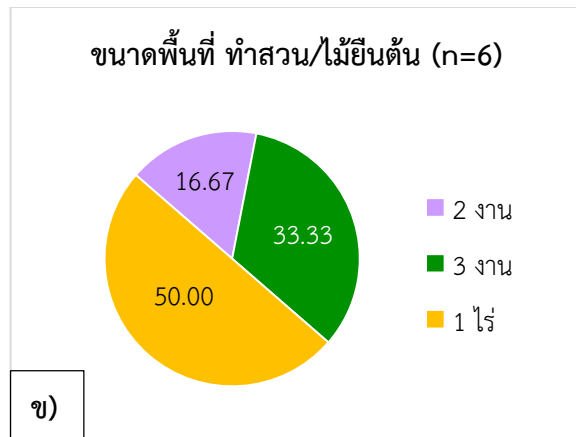
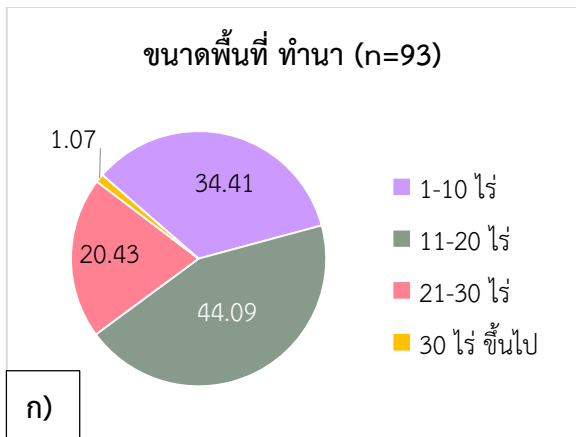
ภาพที่ 3.2.7 อาชีพเกษตรกรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตารางที่ 3.2.8 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรและจำนวนที่เลี้ยงสัตว์/ประมงของผู้ตอบแบบสำรวจ

กิจกรรมการทำเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขนาดพื้นที่ทำนา (นาปี) (n=93)		
จำนวน 1 - 10 ไร่	32	34.41
จำนวน 11 - 20 ไร่	41	44.09
จำนวน 21 - 30 ไร่	19	20.43
จำนวนมากกว่า 30 ไร่	1	1.07
พื้นที่ทำนา (นาปี) เฉลี่ย 15 ไร่ มีพื้นที่ทำนามากที่สุด 40 ไร่ และน้อยที่สุด 3 ไร่		
2. ขนาดพื้นที่ทำสวน/ไม้ยืนต้น (n=6)		
จำนวน 2 งาน	1	16.67
จำนวน 3 งาน	2	33.33
จำนวน 1 ไร่	3	50.00
พื้นที่การทำสวน/ไม้ยืนต้น เฉลี่ย 2 งาน มีพื้นที่ทำสวนมากที่สุด 1 ไร่ น้อยที่สุด 2 งาน		
3. ขนาดพื้นที่ทำไร่ (n=1)		
จำนวน 18 ไร่	1	100.00
4. พื้นที่การปลูกผัก (n=7)		
จำนวน 1 งาน	6	85.71
จำนวน 2 งาน	1	14.29
พื้นที่การปลูกผักต่อครัวเรือนเฉลี่ย 29 ตารางวา โดยมีพื้นที่มากที่สุด 2 งาน และน้อยที่สุด 1 งาน		
5. จำนวนที่เลี้ยงสัตว์ (n=40)		
จำนวน 1 - 10 ตัว	21	52.50
จำนวน 11 - 20 ตัว	12	30.00
จำนวน 21 - 30 ตัว	2	5.00
จำนวน 30 ตัว ขึ้นไป	5	12.50
จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงเฉลี่ย 17 ตัว โดยมีการเลี้ยงมากที่สุด คือ ไก่ จำนวน 110 ตัว น้อยที่สุด คือ โค 1 ตัว		
6. จำนวนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (n=2)		
จำนวน 100 ตัว	2	100.00
7. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ๆ (n=1)		
ปลูกหญ้าเลี้ยงวัว จำนวน 1 ไร่	1	100.00

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

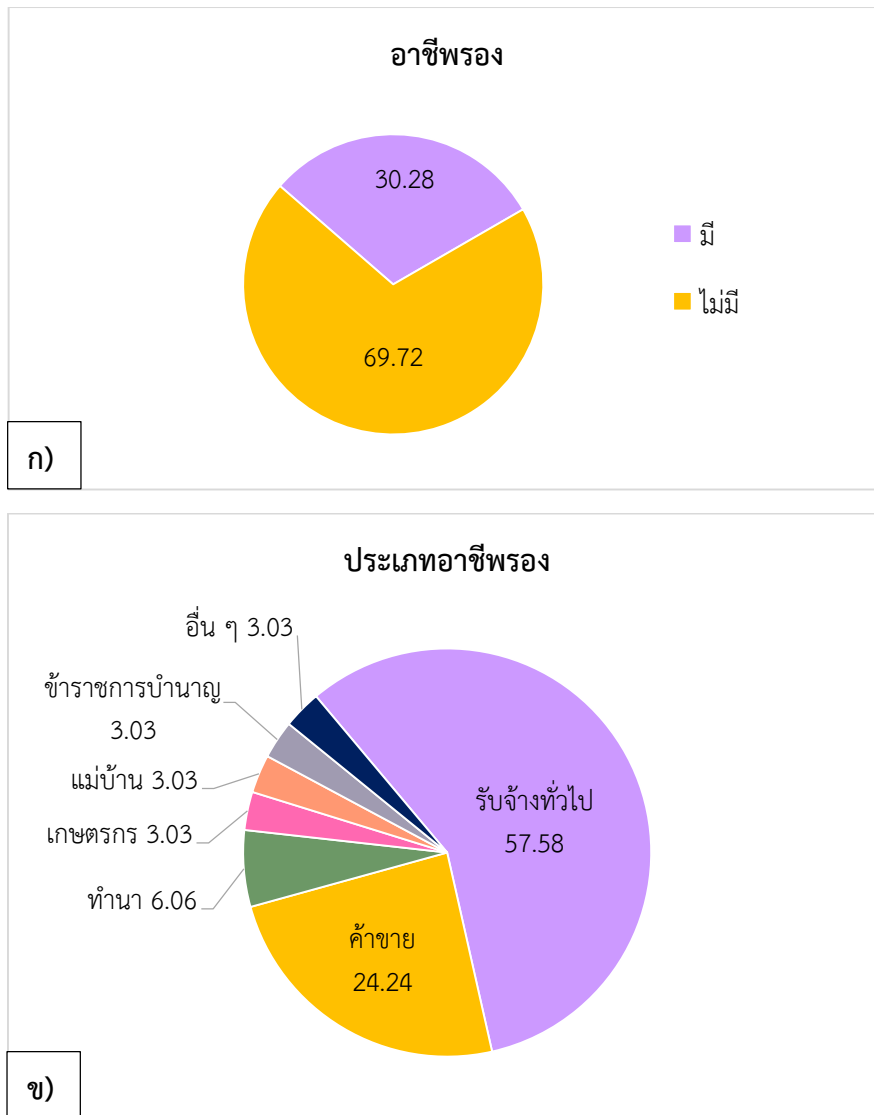
ภาพที่ 3.2.8 ก-ช ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรและจำนวนที่เลี้ยงสัตว์/ประมงของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.7 และ 3.2.8 ผู้ตอบแบบสำรวจที่ทำอาชีพเกษตรกร มีจำนวน 93 คน ซึ่งสามารถเลือกตอบประเภทการทำเกษตรได้มากกว่า 1 คำตอบ และจากการตอบแบบสำรวจ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจทั้ง 93 คน มีการทำนาปีทั้งหมด โดยมีจำนวน 41 คน ตอบว่ามีพื้นที่ทำนาจำนวน 11-20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.09 (พื้นที่ทำนาโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 15 ไร่ มีพื้นที่ทำนามากที่สุด 40 ไร่ และน้อยที่สุด 3 ไร่) นอกจากการทำนาแล้ว ยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค ไก่ และกระบือ มีผู้ตอบจำนวน 40 คน (จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 17 ตัว มีการเลี้ยงไก่มากที่สุด 110 ตัว และน้อยที่สุด โค 1 ตัว) ถัดมามีประชาชนจำนวน 7 คน ที่ปลูกผักโดยเน้นเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ได้แก่ หอม ผักชี ตะไคร้ มะนาว กระเทียม บวบ มะระ มะละกอ มะเขือ กระเพรา พริก ต้นหอม ข่า และมะกรูด พื้นที่ปลูกโดยเฉลี่ย 29 ตารางวาต่อครัวเรือน (พื้นที่ปลูกผักมากที่สุด 2 งาน และน้อยที่สุด 1 งาน) และมีประชาชนจำนวน 6 คนที่ทำสวน/ไม้ยืนต้น ได้แก่ กล้าย ผักหวาน มะม่วง น้อยหน่า และพุทรา (พื้นที่ปลูกโดยเฉลี่ย ประมาณ 2 งานต่อครัวเรือน) นอกจากนั้นยังมีการเพาะเลี้ยงปลา จำนวน 2 คน รวม 100 ตัว ทำไร่มัน ไร่อ้อย จำนวน 1 คน (พื้นที่ 18 ไร่) และทำอาชีพอื่น ๆ ได้แก่การปลูกหญ้าเลี้ยงวัว จำนวน 1 คน (พื้นที่ 1 ไร่) ดังภาพที่ 3.2.7 และ 3.2.8

ตารางที่ 3.2.9 อาชีพรองของผู้ตอบแบบสำรวจ

อาชีพรอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีอาชีพรอง	33	30.28
2. ไม่มีอาชีพรอง	76	69.72
รวม	109	100.00
อาชีพรอง (n=33) ได้แก่		
รับจ้างทั่วไป	19	57.58
ค้าขาย	8	24.24
ทำนา	2	6.06
เกษตรกร	1	3.03
แม่บ้าน	1	3.03
ข้าราชการบำนาญ	1	3.03
อื่น ๆ ได้แก่ รับจ้างถอนหญ้าออกจากนาข้าว และเลี้ยงวัวแม่พันธุ์	1	3.03
รวม	33	100.00

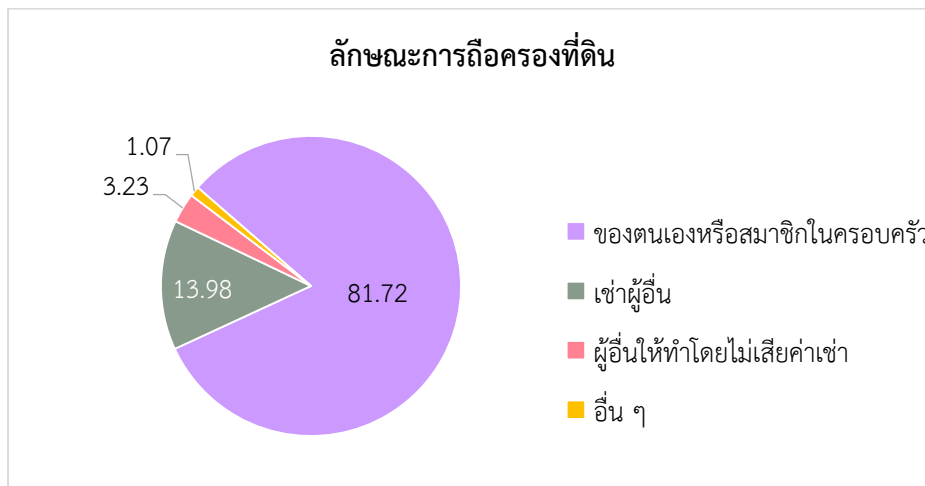

ภาพที่ 3.2.9 ก และ ข อาชีพรองของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.9 ในส่วนอาชีพรองของผู้ตอบแบบสำรวจ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 69.72 ดังภาพที่ 3.2.9 (ก) สำหรับผู้ตอบแบบสำรวจที่มีอาชีพรองจำนวน 33 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมามีอาชีพค้าขาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และมีอาชีพทำนา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 ดังภาพที่ 3.2.9 (ข)

ตารางที่ 3.2.10 ลักษณะการถือครองที่ดินครัวเรือนที่เป็นเกษตรกร (จำนวน 93 คน) ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว	76	81.72
2. เช่าผู้อื่น	13	13.98
3. ผู้อื่นให้ทำโดยไม่เสียค่าเช่า	3	3.23
4. อื่น ๆ ได้แก่ มีที่ดินเป็นของตัวเองและเช่าที่ดินทำกินด้วย	1	1.07
รวม	93	100.00

ภาพที่ 3.2.10 ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร

จากตารางที่ 3.2.10 สรุปได้ว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรจำนวน 93 คน ส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินเพื่อทำการเกษตรเป็นของตัวเอง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 81.72 รองลงมาเป็นการเช่าที่ผู้อื่นทำกินจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.98 และมีเกษตรกรจำนวน 3 คน ตอบว่าใช้ที่ดินผู้อื่นในการทำการเกษตรโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า คิดเป็นร้อยละ 3.23 ดังภาพที่ 3.2.10

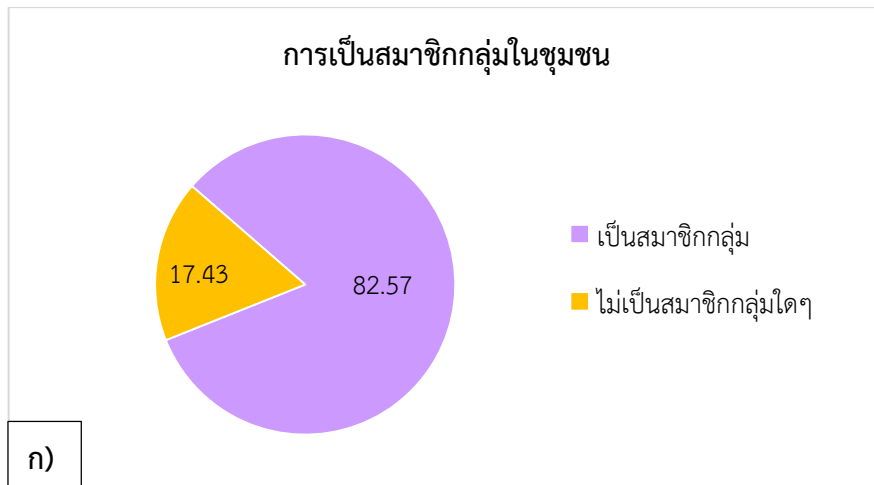
ตารางที่ 3.2.11 การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

การเป็นสมาชิกกลุ่มภายในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เป็นสมาชิกกลุ่ม	90	82.57
2. ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด ๆ	19	17.43
รวม	109	100.00

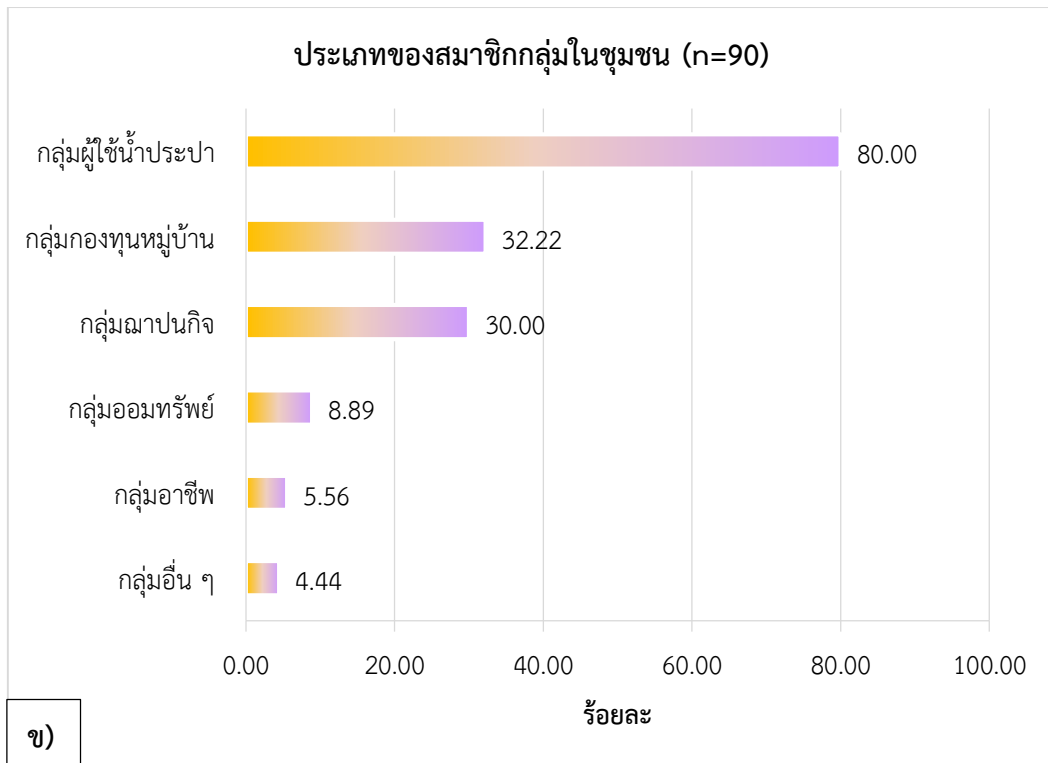
ประเภทของสมาชิกกลุ่มในชุมชน (n=90)

1. กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา	72	80.00
2. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	29	32.22
3. กลุ่มฉาปนกิจ	27	30.00
4. กลุ่มออมทรัพย์	8	8.89
5. กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มทำนา ขนมหอมม่วง และ กลุ่มทอเสื่อ	5	5.56
6. กลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กองทุนเงินล้าน ธ.ก.ส. และ กลุ่ม อสม.	4	4.44

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.11 ก การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.2.11 ข การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

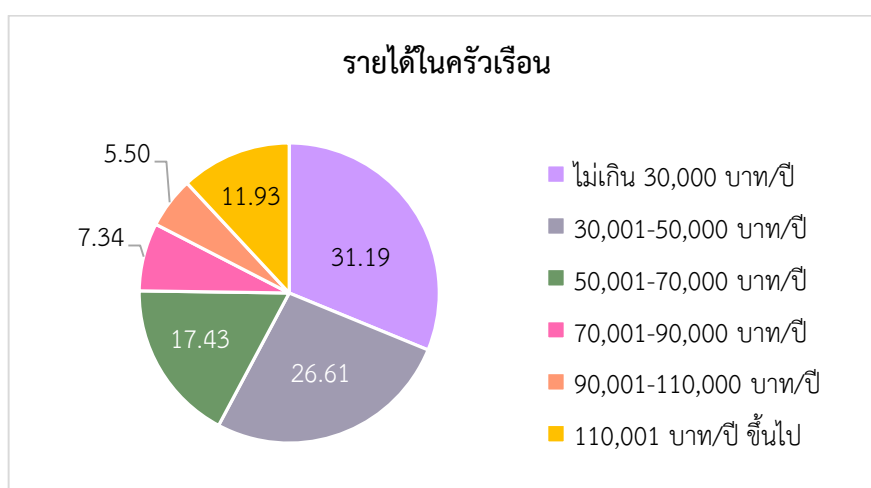
จากตารางที่ 3.2.11 การเข้าร่วมกลุ่มภายในชุมชนของผู้ตอบแบบสำรวจ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 82.57 ส่วนที่เหลือจำนวน 19 คน ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 17.43 ดังภาพที่ 3.2.11 (ก)

สำหรับประเภทของสมาชิกกลุ่มภายในชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่เลือก มีผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 90 คน โดยสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.22 กลุ่มฌาปนกิจ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 นอกจากนั้น มีประชาชนบางส่วนที่เป็นกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกองทุนต่าง ๆ ดังภาพที่ 3.2.11 (ข)

ตารางที่ 3.2.12 รายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

รายได้ในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี	34	31.19
2. 30,001 - 50,000 บาท/ปี	29	26.61
3. 50,001 - 70,000 บาท/ปี	19	17.43
4. 70,001 - 90,000 บาท/ปี	8	7.34
5. 90,001 - 110,000 บาท/ปี	6	5.50
6. 110,001 บาท/ปี ขึ้นไป ได้แก่ 120,000 บาท 180,000 บาท 200,000 บาท 250,000 บาท 300,000 บาท และ 720,000 บาท	13	11.93
รวม	109	100.00

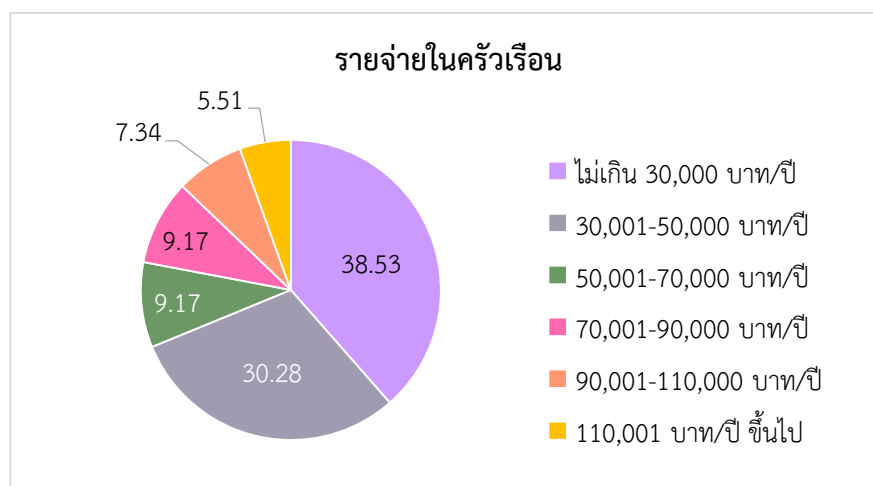

ภาพที่ 3.2.12 รายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

จากตารางที่ 3.2.12 สรุปได้ว่า รายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ ไม่เกิน 30,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีผู้ตอบจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 31.19 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีผู้ตอบจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 และมีรายได้ระหว่าง 50,001 - 70,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีผู้ตอบจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17.43 โดยมีประชาชน 13 ราย ที่มีรายได้ตั้งแต่ 110,001 บาท/ครัวเรือน/ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.93 ดังภาพที่ 3.2.12

ตารางที่ 3.2.13 รายจ่ายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

รายจ่ายในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี	42	38.53
2. 30,001 - 50,000 บาท/ปี	33	30.28
3. 50,001 - 70,000 บาท/ปี	10	9.17
4. 70,001 - 90,000 บาท/ปี	10	9.17
5. 90,001 - 110,000 บาท/ปี	8	7.34
6. 110,001 บาท/ปี ขึ้นไป ได้แก่ 150,000 บาท 240,000 บาท และ 250,000 บาท	6	5.51
รวม	109	100.00

ภาพที่ 3.2.13 รายจ่ายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา

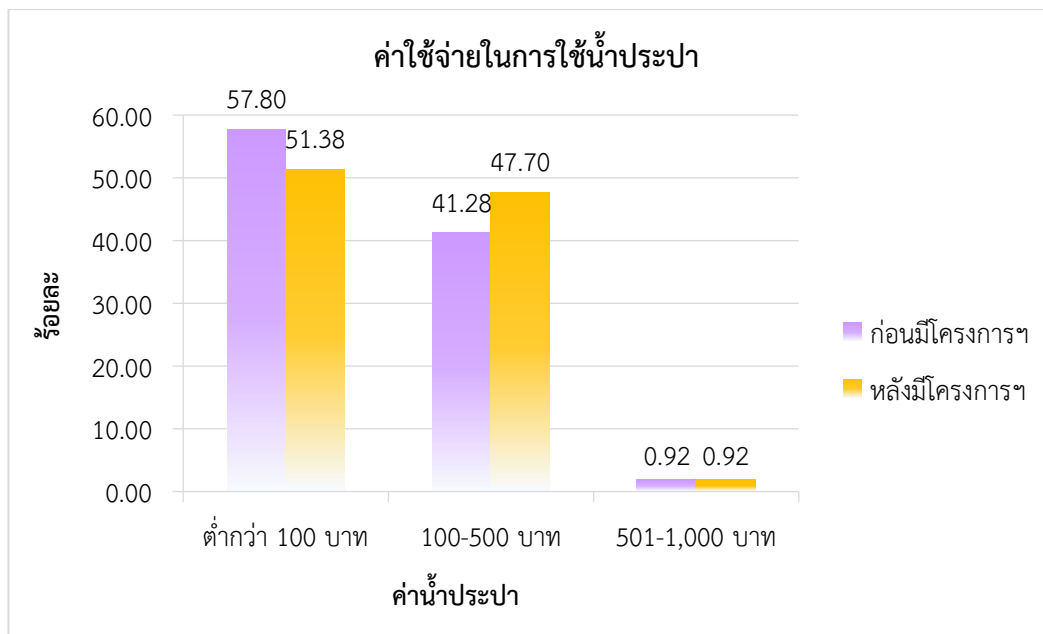
จากตารางที่ 3.2.13 สำหรับรายจ่ายในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจในรอบปีที่ผ่านมา สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรายจ่ายไม่เกิน 30,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีผู้ตอบจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 38.53 รองลงมา มีรายจ่ายประมาณ 30,001-50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีผู้ตอบจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 และตอบว่ามีรายจ่ายช่วง 50,001-70,000 บาท/ครัวเรือน/ปี และ 70,001-90,000 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยมีสัดส่วนส่วนที่เท่ากันจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.17 โดยมีประชาชน 6 ราย ที่มีรายจ่ายมากกว่า 100,000 บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ 5.51 ดังภาพที่ 3.2.13

ตารางที่ 3.2.14 ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาของผู้ตอบแบบสำรวจ

ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ก่อนมีโครงการฯ		
ต่ำกว่า 100 บาท	63	57.80
100 - 500 บาท	45	41.28
501 - 1,000 บาท	1	0.92
รวม	109	100.00
2. หลังมีโครงการฯ		
ต่ำกว่า 100 บาท	56	51.38
100 - 500 บาท	52	47.70
501 - 1,000 บาท	1	0.92
รวม	109	100.00

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน

ภาพที่ 3.2.14 ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.14 ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาสรุปได้ว่า

ก่อนมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาดำกว่า 100 บาท/เดือน มีผู้ตอบจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปา 100-500 บาท/เดือน มีผู้ตอบจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 41.28 โดยมีประชาชน 1 ราย ที่มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปา 501-1,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 0.92

หลังมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาดำกว่า 100 บาท/เดือน มีผู้ตอบ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 51.38 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปา 100-500 บาท/เดือน มีผู้ตอบจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 โดยมีประชาชน 1 ราย ที่มีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปา 501-1,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 0.92

ทั้งนี้ หลังจากมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงมีค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาดำกว่า 100 บาท/เดือน ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนมีโครงการฯ แต่มีประชาชนบางรายที่มีการจ่ายค่าน้ำประปาเพิ่มขึ้น หลังจากมีโครงการฯ โดยการจ่ายค่าน้ำประปาเปลี่ยนแปลงจากต่ำกว่า 100 บาท/เดือนเป็น 100-500 บาท/เดือน เนื่องจากน้ำมีปริมาณมากเพียงพอที่จะส่งน้ำกระจายในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง และสะดวกสบาย ส่งผลให้ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร เช่น ทำสวน ปลูกผัก ทำไร่ (มันสำปะหลัง และอ้อย) และเลี้ยงสัตว์ (โค แพะ หมู และไก่) สามารถใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น

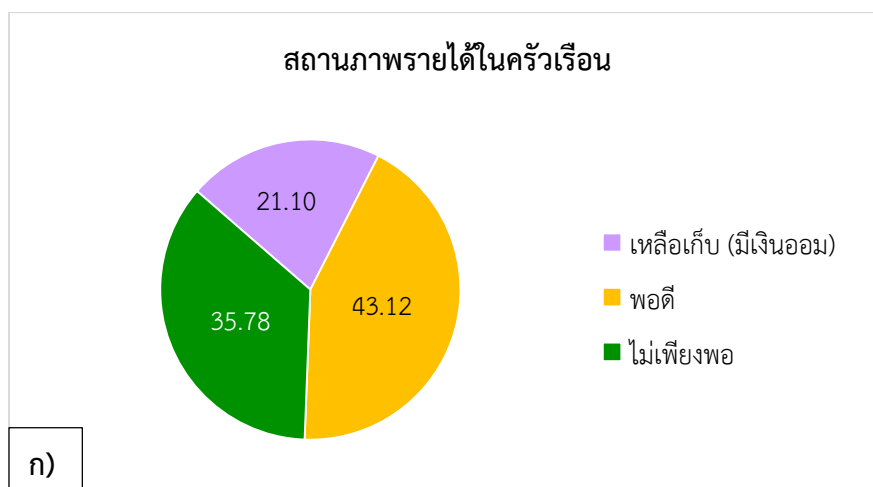

ตารางที่ 3.2.15 รายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

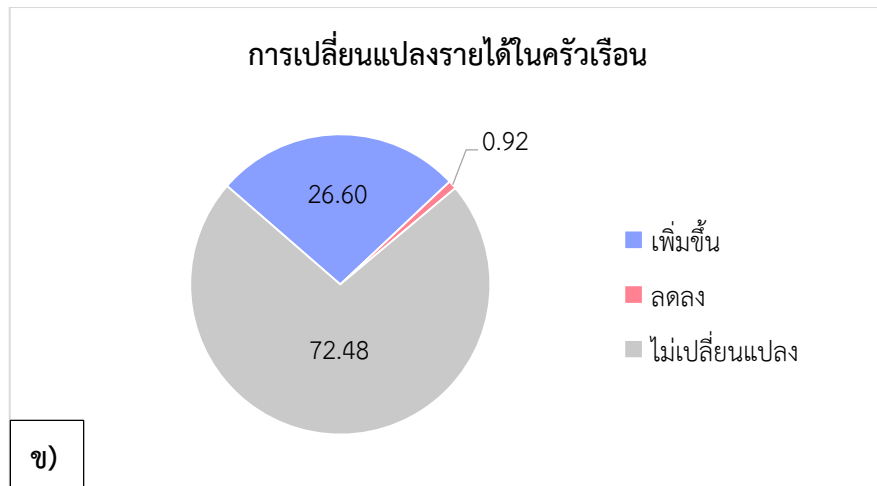
สถานภาพรายได้ในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เหลือเก็บ (มีเงินออม)	23	21.10
2. พอดี	47	43.12
3. ไม่เพียงพอ	39	35.78
รวม	109	100.00

การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในครัวเรือน หลังมีโครงการฯ

1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก	29	26.60
- มีน้ำใช้เพียงพอ สามารถปลูกพืชผักได้มากขึ้น เพื่อลดค่าใช้จ่ายในบ้าน		
- มีน้ำใช้เพียงพอในการเลี้ยงสัตว์และทำไร่นา สวนผสม ทำให้ผลผลิตดีขึ้น		
- ใช้น้ำในครัวเรือนได้สะดวกมากขึ้น		
- ลดค่าใช้จ่ายเรื่องการซื้อน้ำถัง		
- มีน้ำเพียงพอในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์		
2. ลดลง เนื่องจาก	1	0.92
- ช่วงฤดูแล้ง น้ำไม่เพียงพอ ได้ผลผลิตไม่ดี		
3. ไม่เปลี่ยนแปลง	79	72.48
รวม	109	100.00

ภาพที่ 3.2.15 สถานภาพรายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.2.15 สถานภาพรายได้ในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

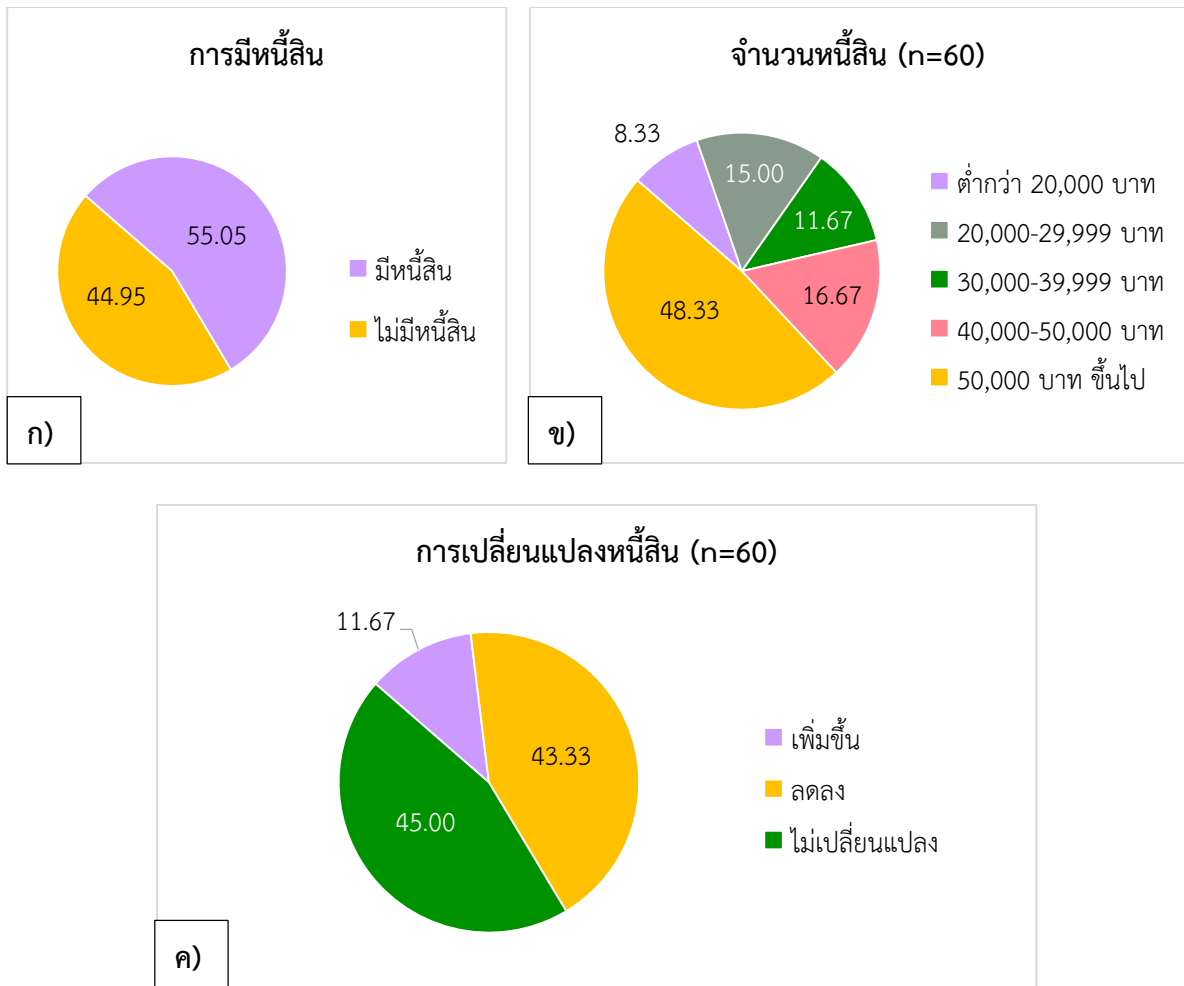
จากตารางที่ 3.2.15 สถานภาพรายได้ในครัวเรือนของประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีรายได้ของครัวเรือนในแต่ละปีพอดีสำหรับการใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 43.12 รองลงมาตอบว่ามีรายได้ของครัวเรือนในแต่ละปีไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในครัวเรือน มีผู้ตอบจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 35.78 และมีผู้ตอบจำนวน 23 คน ที่มีเงินออมเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 21.10 ดังภาพที่ 3.2.15 (ก)

การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ภายหลังจากมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 72.48 ตอบว่ารายได้ในครัวเรือนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ เพราะการได้รับน้ำจากโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน และอยู่ในชุมชนไม่มีการทำการเกษตร จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ รองลงมา มีผู้ตอบจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ตอบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำใช้เพียงพอ สามารถปลูกพืชผักได้มากขึ้น และมีผลผลิตเพิ่มขึ้น มีพืชผักไว้สำหรับบริโภคโดยไม่ต้องซื้อ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายจากการซื้อน้ำถังเพื่อมาใช้ในครัวเรือน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีราษฎรเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.92 ที่ตอบว่ามีรายได้ลดลง เนื่องจากในช่วงฤดูแล้งมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการเกษตร ทำให้ได้ผลผลิตที่จะจำหน่ายน้อย ดังภาพที่ 3.2.15 (ข)

ตารางที่ 3.2.16 การมีหนี้สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

การมีหนี้สินในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีหนี้สิน	60	55.05
ที่มาของแหล่งเงินกู้ ได้แก่ ครอบครัว ธ.ก.ส. กองทุนเงินล้าน สหกรณ์ กยศ. กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารออมสิน หนี้นอกระบบ กองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์การเกษตร บัตรเครดิต		
2. ไม่มีหนี้สิน	49	44.95
รวม	109	100.00
จำนวนหนี้สิน (n=60)		
1. ต่ำกว่า 20,000 บาท	5	8.33
2. 20,000 - 29,999 บาท	9	15.00
3. 30,000 - 39,999 บาท	7	11.67
4. 40,000 - 50,000 บาท	10	16.67
5. 50,000 บาท ขึ้นไป	29	48.33
รวม	60	100.00
ประชาชนมีหนี้สินเฉลี่ย 172,950 บาท โดยมีหนี้สินต่ำสุด 5,000 บาท และสูงสุด 2,000,000 บาท		
การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน (n=60)		
1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก	7	11.67
- ภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ลงทุนทำนาแล้วขาดทุน		
2. ลดลง เนื่องจาก	26	43.33
- ผ่อนชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง และตรงตาม ระยะเวลาที่กำหนด		
- ผ่อนชำระหนี้ครบแล้ว		
- ผ่อนชำระดอกเบี้ยเป็นประจำ		
3. ไม่เปลี่ยนแปลง	27	45.00
รวม	60	100.00

ภาพที่ 3.2.16 การมีหนี้สินในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.16 ในส่วนของการมีหนี้สินในครัวเรือน มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 55.05 ที่มีหนี้สินในครัวเรือน ซึ่งเป็นหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ กู้จากคนภายในครอบครัว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กองทุนเงินล้าน สหกรณ์ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารออมสิน หนี้นอกระบบ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สหกรณ์การเกษตร และบัตรเครดิต โดยมีหนี้สินเฉลี่ยประมาณครัวเรือนละ 172,950 บาท ซึ่งจำนวนหนี้สินยังไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง สำหรับในกรณีที่หนี้สินลดลงเนื่องจากประชาชนได้มีการผ่อนชำระหนี้อย่างต่อเนื่องและชำระหนี้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำทุกเดือน รวมถึงบางรายมีการผ่อนชำระหนี้ครบแล้ว ส่วนประชาชนบางรายที่มีหนี้สินเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการลงทุนทำนาหรือประสบปัญหาขาดทุน สำหรับประชาชนที่ตอบว่าไม่มีหนี้สิน มีผู้ตอบจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 44.95 ดังภาพที่ 3.2.16

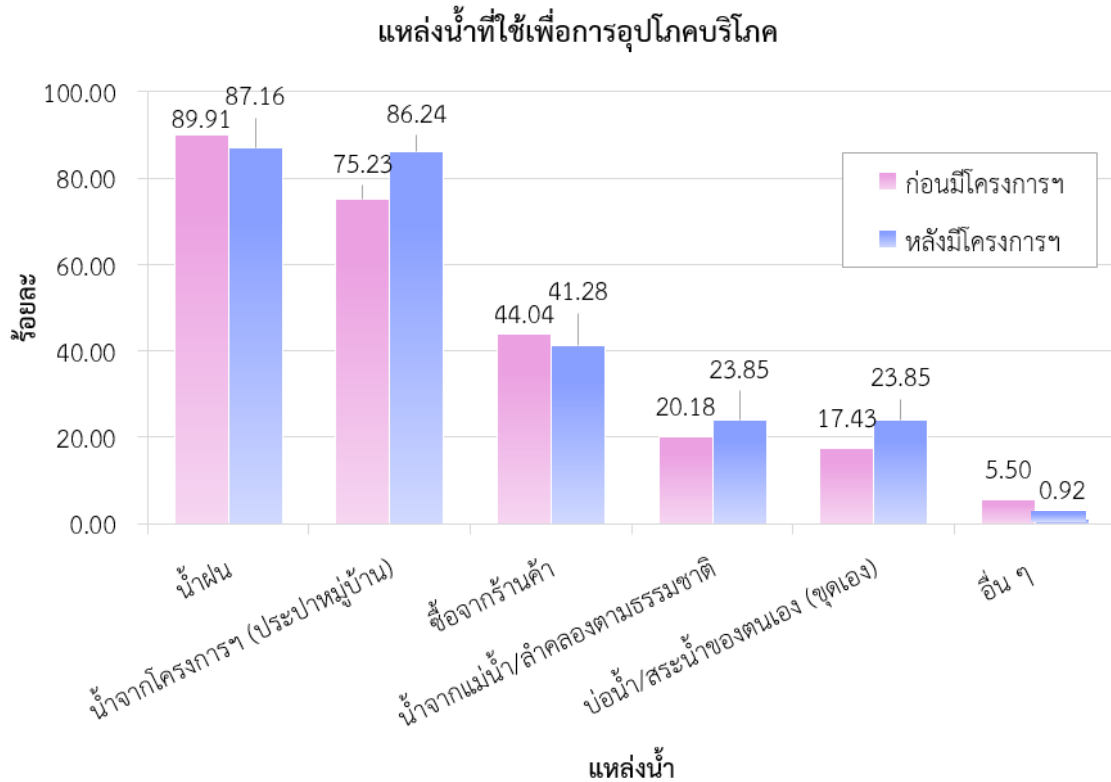

ส่วนที่ 2 การใช้น้ำ/การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

ตารางที่ 3.2.17 แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

แหล่งน้ำ	จำนวน (คน) (n=109)	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน	98	89.91
2. ประปาหมู่บ้าน	82	75.23
3. ชื้อจากร้านค้า	48	44.04
4. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	22	20.18
5. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	19	17.43
6. อื่น ๆ ได้แก่ ร่องน้ำฝนใต้อ่าง สระน้ำประปา บ้านดอนม่วง ชื้อน้ำจากรถขายน้ำถัง อบต. แจกน้ำ น้ำบาดาล	6	5.50
หลังมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน	95	87.16
2. น้ำจากโครงการฯ (ประปาหมู่บ้าน)	94	86.24
3. ชื้อจากร้านค้า	45	41.28
4. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	26	23.85
5. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	26	23.85
6. อื่น ๆ ได้แก่ สระน้ำประปาบ้านดอนม่วง	1	0.92

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.17 แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.17 การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 109 คน สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สรุปได้ว่า **ก่อนมีโครงการฯ** ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคจากน้ำฝนเป็นหลัก จำนวนผู้ตอบ 98 คน คิดเป็นร้อยละ 89.91 ของจำนวน 109 คน โดยมีผู้ตอบปริมาณน้ำฝนใช้เพียงพอมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 56.12 และตอบว่ามีปริมาณน้ำฝนใช้ไม่เพียงพอมีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.88 ซึ่งเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และแหล่งกักเก็บน้ำของแต่ละครัวเรือน นอกจากการใช้น้ำฝนแล้ว ยังมีการใช้น้ำอุปโภคบริโภคจากประปาหมู่บ้าน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 75.23 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่าปริมาณน้ำจากประปาหมู่บ้านมีใช้เพียงพอ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85 นอกจากนั้นยังมีการใช้น้ำโดยการซื้อจากร้านค้า แหล่งน้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ บ่อน้ำ/สระน้ำที่ประชาชนขุดเอง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ดังภาพที่ 3.2.17

หลังมีโครงการฯ ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงใช้แหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคจากแหล่งเดิม คือ น้ำฝน ประปาหมู่บ้าน ซื้อจากร้านค้า บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง น้ำจากแม่น้ำลำคลองตามธรรมชาติ โดยประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเพื่ออุปโภคบริโภค จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 87.16 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน และใช้น้ำอุปโภคบริโภคจากโครงการฯ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 86.24 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน และมีผู้ตอบซื้อน้ำจากร้านค้า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 41.28 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน ดังภาพที่ 3.2.17

ตารางที่ 3.2.18 ความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

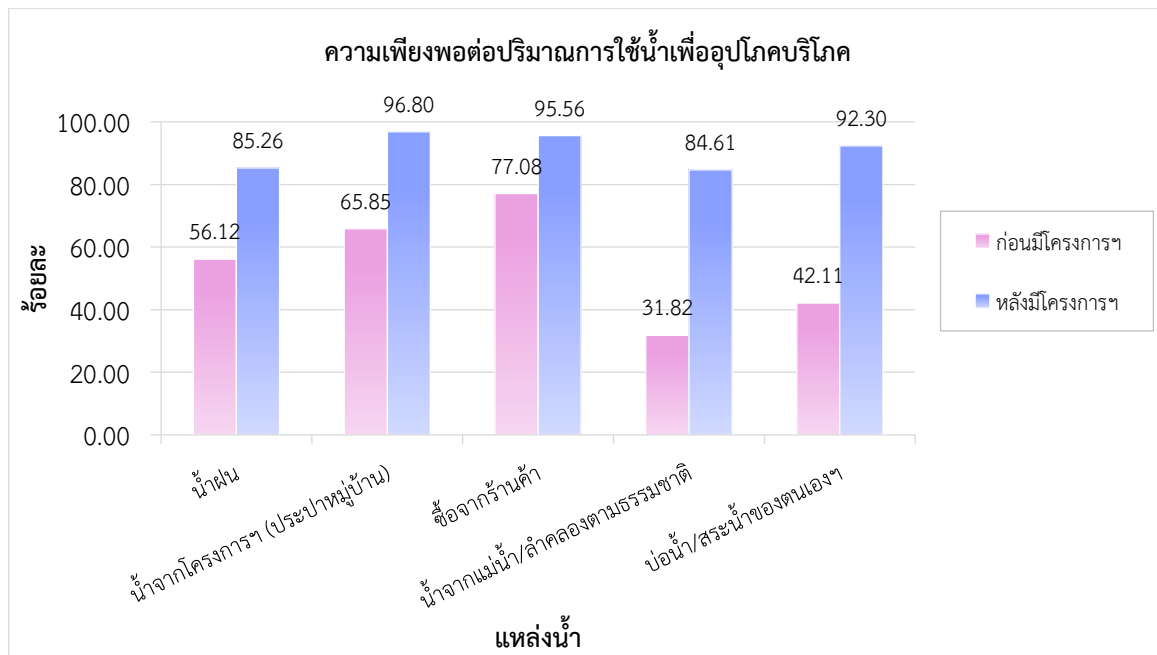
ปริมาณการใช้น้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน (n=98)		
เพียงพอ	55	56.12
ไม่เพียงพอ	43	43.88
2. ประปาหมู่บ้าน (n=82)		
เพียงพอ	54	65.85
ไม่เพียงพอ	28	34.15
3. ชื้อจากร้านค้า (n=48)		
เพียงพอ	37	77.08
ไม่เพียงพอ	11	22.92
4. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ (n=22)		
เพียงพอ	7	31.82
ไม่เพียงพอ	15	68.18
5. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง) (n=19)		
เพียงพอ	8	42.11
ไม่เพียงพอ	11	57.89
หลังมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน (n=95)		
เพียงพอ	81	85.26
ไม่เพียงพอ	14	14.74
2. น้ำจากโครงการ (ประปาหมู่บ้าน) (n=94)		
เพียงพอ	91	96.80
ไม่เพียงพอ	3	3.20
3. ชื้อจากร้านค้า (n=45)		
เพียงพอ	43	95.56
ไม่เพียงพอ	2	4.44
4. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ (n=26)		
เพียงพอ	24	92.30
ไม่เพียงพอ	2	7.70

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 3.2.18 ความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

ปริมาณการใช้น้ำ (ต่อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ชุดเอง) (n=26)		
เพียงพอ	22	84.61
ไม่เพียงพอ	4	15.39

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.18 ความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.18 ในด้านความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ได้แก่ น้ำฝน น้ำจากโครงการฯ (ประปาหมู่บ้าน) ซื้อจากร้านค้า น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ และบ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ชุดเอง) ของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 109 คน สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ หากพิจารณาจากการได้รับประโยชน์จากโครงการฯ สรุปได้ว่า **ก่อนมีโครงการฯ** ผู้ที่ใช้น้ำจากระบบประปาหมู่บ้านจำนวน 82 คน ตอบว่าปริมาณน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85 **หลังมีโครงการฯ** ผู้ที่ตอบใช้น้ำจากระบบประปาหมู่บ้านที่เกิดจากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต จำนวน 94 คน ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 96.80 สำหรับประชาชนบางรายที่ตอบว่ามีปริมาณน้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาประสบปัญหาภัยแล้ง ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะมีวิธีแก้ไขปัญหาโดยการเจาะบ่อบาดาลเพื่อหาแหล่งน้ำสำรอง ร่องน้ำฝนใส่โอ่งไว้สำรองใช้ มีการซื้อน้ำหรือสูบ/ตักน้ำจากหมู่บ้านใกล้เคียงหรือน้ำจากสระน้ำวัดถั่วแปบ (สระเก็บน้ำของโครงการฯ) หรือใช้น้ำจากบ่อในพื้นที่ของตนเอง แจ้งหน่วยงานในพื้นที่ให้ช่วยเหลือโดยการแจกน้ำ และมีการใช้น้ำเท่าที่จำเป็น ดังภาพที่ 3.2.18

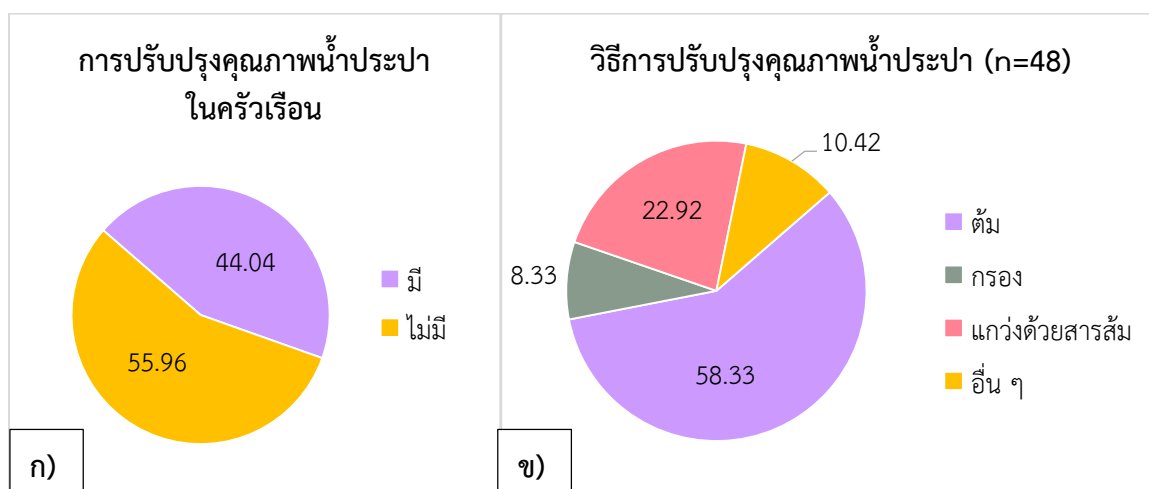

ตารางที่ 3.2.19 การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ

การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มี	48	44.04
2. ไม่มี	61	55.96
รวม	109	100

วิธีการปรับปรุงคุณภาพน้ำ (n=48) ได้แก่

ต้ม	28	58.33
กรอง	4	8.33
แกว่งด้วยสารส้ม	11	22.92
อื่น ๆ ได้แก่ รองน้ำเก็บไว้ให้ตกตะกอน ก่อนนำมาใช้ ต้มและกรอง	5	10.42
รวม	48	100

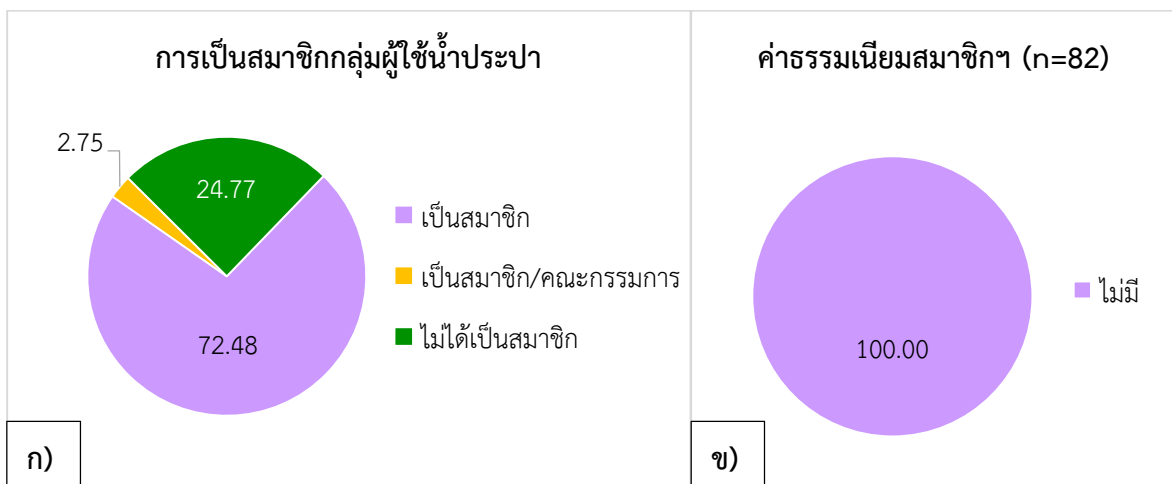
ภาพที่ 3.2.19 การปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสำรวจ หลังมีโครงการฯ

จากตารางที่ 3.2.19 สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ก่อนนำมาบริโภคในครัวเรือนแต่อย่างใด มีคนตอบจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 55.96 ดังภาพที่ 3.2.19 (ก) สำหรับประชาชนที่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนนำมาบริโภคจำนวน 48 คน ส่วนใหญ่ใช้วิธีการต้ม มีผู้ตอบจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีผู้ตอบ ใช้วิธีแกว่งสารส้ม คิดเป็นร้อยละ 22.92 นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการกรองน้ำ/รองน้ำเก็บไว้ให้ตกตะกอนก่อนจึงนำมาใช้ ดังภาพที่ 3.2.19 (ข)

ตารางที่ 3.2.20 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาของผู้ตอบแบบสำรวจ

การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เป็นสมาชิก	79	72.48
2. เป็นสมาชิก/คณะกรรมการ	3	2.75
3. ไม่ได้เป็นสมาชิก	27	24.77
รวม	109	100.00

ค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา	จำนวน (คน) (n=82)	ร้อยละ
1. มี	0	0
2. ไม่มี	82	100.00
รวม	82	100.00

ภาพที่ 3.2.20 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาของผู้ตอบแบบสำรวจ

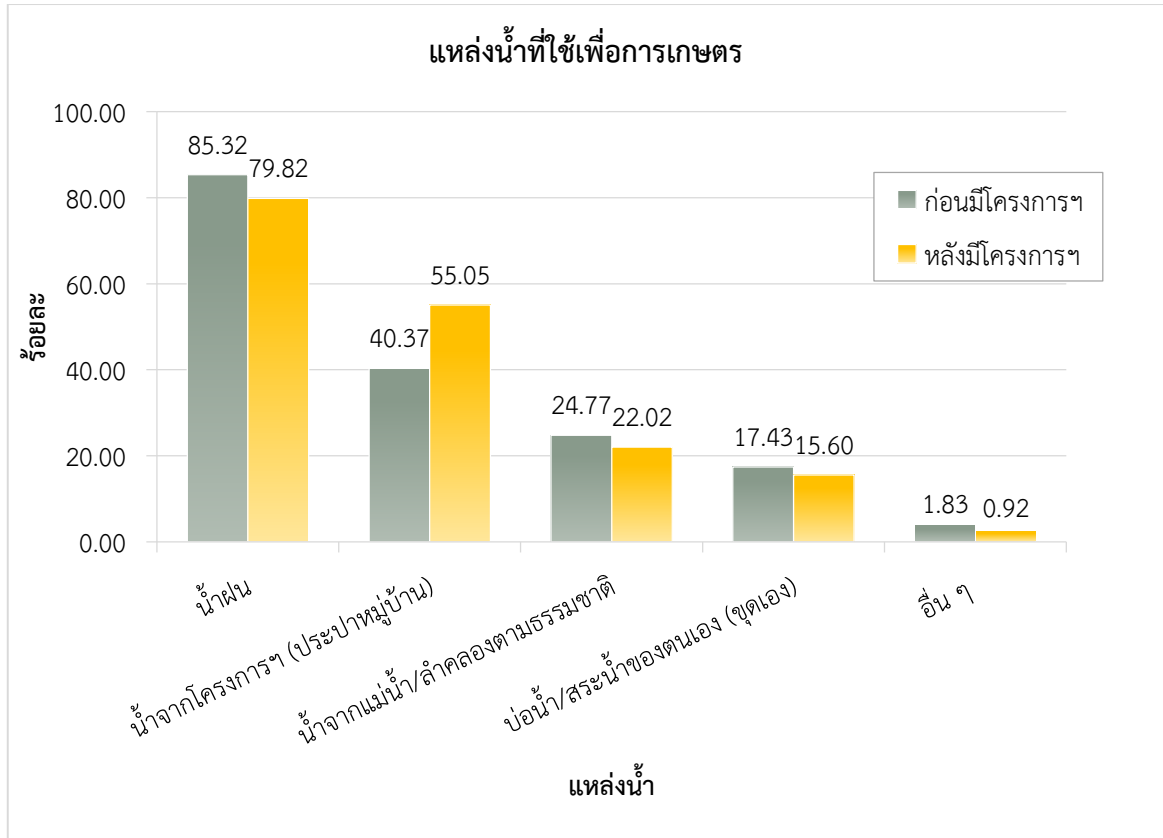
จากตารางที่ 3.2.20 สรุปได้ว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 72.48 และมีประชาชนจำนวน 3 คน ที่เป็นทั้งสมาชิกและคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 2.75 โดยมีประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 24.77 สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา จะไม่มีค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกแต่อย่างใด โดยค่าใช้จ่ายที่ประชาชนจ่าย ได้แก่ มาตรการน้ำซึ่งประชาชนต้องจัดซื้อมาติดตั้งเอง ในกรณีที่ไม่สามารถ ติดตั้งมาตรวัดน้ำเองได้ ทางคณะกรรมการประปาหมู่บ้านจะเป็นผู้ดำเนินการให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่อย่างใด นอกจากนั้น จะเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาเป็นรายเดือน ในราคาหน่วยละ 6 บาท ซึ่งกำไรจากการผลิตน้ำประปา ทางคณะกรรมการประปาหมู่บ้านแล้วแปบ จะนำมาเป็นค่าซ่อมแซม บำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านต่อไป ดังภาพที่ 3.2.20

ตารางที่ 3.2.21 แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

แหล่งน้ำ	จำนวน (คน) (n=109)	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน	93	85.32
2. ประปาหมู่บ้าน	44	40.37
3. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	27	24.77
4. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	19	17.43
5. อื่น ๆ ได้แก่ สระน้ำประปาบ้านดอนม่วง เช่นน้ำจากบ่อไปใช้	2	1.83
หลังมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน	87	79.82
2. น้ำจากโครงการฯ (ประปาหมู่บ้าน)	60	55.05
3. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	24	22.02
4. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	17	15.60
5. อื่น ๆ ได้แก่ สระน้ำประปาบ้านดอนม่วง เช่นน้ำจากบ่อไปใช้	1	0.92

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.21 แหล่งน้ำที่ใช้น้ำเพื่อการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.21 การใช้น้ำเพื่อการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า **ก่อนมีโครงการฯ** สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สรุปได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการใช้น้ำฝนเพื่อการเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 85.32 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน การใช้น้ำจากประปาหมู่บ้านเพื่อการเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 40.37 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน รวมทั้ง มีการใช้น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติเพื่อการเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 24.77 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน ดังภาพที่ 3.2.21

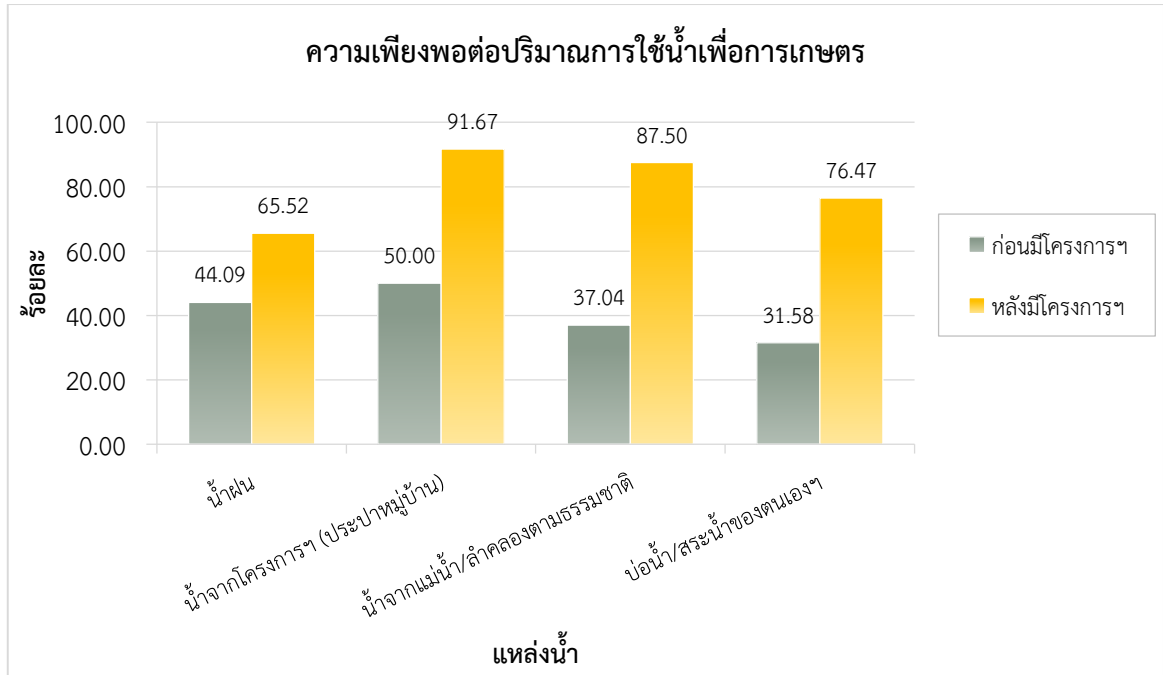
หลังมีโครงการฯ สรุปได้ว่า ประชาชนยังคงใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่นเดียวกับก่อนมีโครงการฯ ได้แก่ น้ำฝน น้ำจากโครงการฯ (ระบบประปาหมู่บ้าน) แม่น้ำลำคลอง บ่อน้ำ/สระน้ำที่ขุดขึ้นเอง โดยประชาชนส่วนใหญ่ยังคงใช้น้ำฝนเพื่อการเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 87 คนคิดเป็นร้อยละ 79.82 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน แต่มีการใช้น้ำจากโครงการฯ หรือประปาหมู่บ้านเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการฯ โดยมีผู้ตอบจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 55.05 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน นอกจากนั้น ยังมีการใช้น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติเพื่อการเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.02 ของจำนวนผู้ตอบ 109 คน ดังภาพที่ 3.2.21

ตารางที่ 3.2.22 ความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

ปริมาณการใช้น้ำ	จำนวน (คน) (n=109)	ร้อยละ
ก่อนมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน (n=93)		
เพียงพอ	41	44.09
ไม่เพียงพอ	52	55.91
2. ประปาหมู่บ้าน (n=44)		
เพียงพอ	22	50.00
ไม่เพียงพอ	22	50.00
3. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ (n=27)		
เพียงพอ	10	37.04
ไม่เพียงพอ	17	62.96
4. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง) (n=19)		
เพียงพอ	6	31.58
ไม่เพียงพอ	13	68.42
หลังมีโครงการฯ		
1. น้ำฝน (n=87)		
เพียงพอ	57	65.52
ไม่เพียงพอ	30	34.48
2. น้ำจากโครงการฯ (ประปาหมู่บ้าน) (n=60)		
เพียงพอ	55	91.67
ไม่เพียงพอ	5	8.33
3. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ (n=24)		
เพียงพอ	21	87.50
ไม่เพียงพอ	3	12.50
4. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง) (n=17)		
เพียงพอ	13	76.47
ไม่เพียงพอ	4	23.53

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.22 ปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.22 ความเพียงพอต่อปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ได้แก่ น้ำฝน น้ำจากโครงการฯ (ประปาหมู่บ้าน) น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ และบ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง) ของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 109 คน สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ พบว่า **ก่อนมีโครงการฯ** ประชาชนส่วนใหญ่ตอบว่ามีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทั้งนี้ เนื่องจากต้องรอพึ่งปริมาณน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ประกอบกับในปีที่ผ่านมาในพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ประชาชนในพื้นที่ต้องแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำโดยวิธี การซื้อน้ำจากรถขายน้ำ การขอน้ำจากหมู่บ้านข้างเคียง รอฝนแล้วรองน้ำเก็บไว้ใช้ หรือมีการขุดสระ/บ่อเพิ่ม รวมถึงการแจ้ง อบต. ให้เข้ามาช่วยเหลือ

หลังมีโครงการฯ ประชาชนจะมีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยมีสัดส่วนของปริมาณน้ำใช้ที่เพียงพอมากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต โดยเฉพาะผู้ที่ตอบใช้น้ำจากระบบประปาหมู่บ้านที่เกิดจากโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านแก้วแปบฯ มีผู้ตอบจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 อย่างไรก็ตามการใช้น้ำจากโครงการฯ จะเน้นเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นหลัก ส่วนน้ำสำหรับทำการเกษตรจะใช้เฉพาะการปลูกพืชผักในลักษณะแปลงเล็ก ๆ เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนเท่านั้น ดังภาพที่ 3.2.22

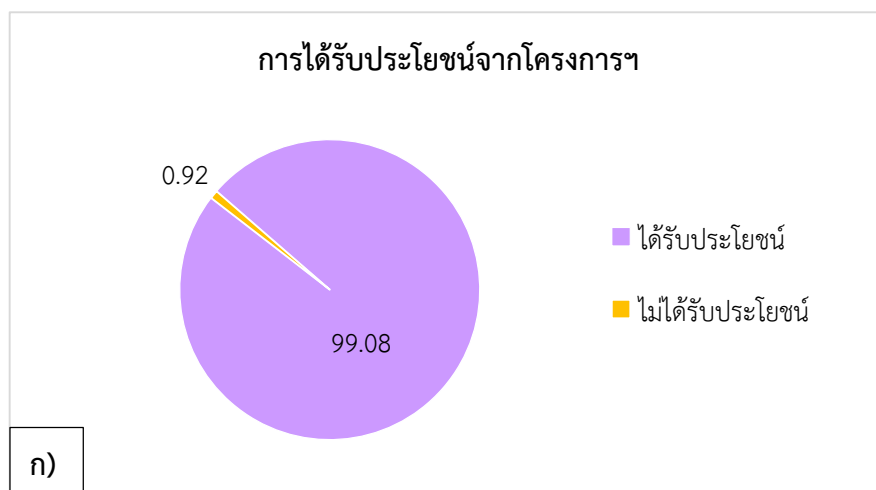
ตารางที่ 3.2.23 การได้รับประโยชน์จากโครงการฯของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามประเภทประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฯ

การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ได้รับประโยชน์	108	99.08
2. ไม่ได้รับประโยชน์	1	0.92
รวม	109	100.00

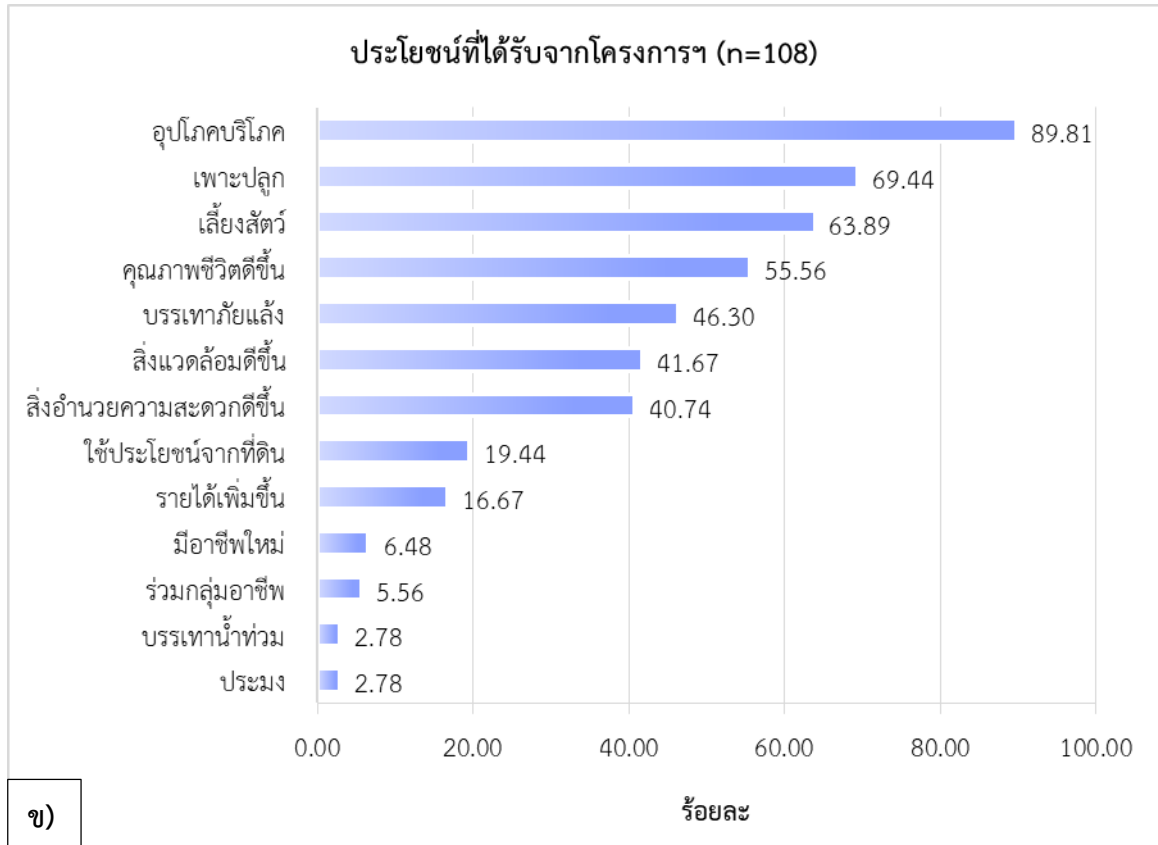
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฯ (n=108)

1. อุปโภคบริโภค	97	89.81
2. เพาะปลูก	75	69.44
3. เลี้ยงสัตว์	69	63.89
4. คุณภาพชีวิตดีขึ้น	60	55.56
5. บรรเทาภัยแล้ง	50	46.30
6. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	45	41.67
7. สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น	44	40.74
8. ใช้ประโยชน์จากที่ดิน	21	19.44
9. รายได้เพิ่มขึ้น	18	16.67
10. มีอาชีพใหม่	7	6.48
11. ร่วมกลุ่มอาชีพ	6	5.56
12. บรรเทาน้ำท่วม	3	2.78
13. ประมง	3	2.78

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.23 ก การได้รับประโยชน์จากโครงการฯของผู้ตอบแบบสำรวจ

ภาพที่ 3.2.23 ข การได้รับประโยชน์จากโครงการฯของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

จากตารางที่ 3.2.23 สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 99.08 โดยมีจำนวน 1 คน ที่ตอบว่าไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 0.92 ดังภาพที่ 3.2.23 (ก) สำหรับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการฯ มีการแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ พบว่า ส่วนใหญ่นำน้ำมาใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค มีผู้ตอบจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 89.81 จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 108 คน และยังมีการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูก มีผู้ตอบจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 จากผู้ตอบ 108 คน นอกจากนั้นยังมีการใช้ประโยชน์เพื่อการเลี้ยงสัตว์ มีผู้ตอบจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 จากผู้ตอบ 108 คน นอกจากการใช้ประโยชน์น้ำจากโครงการฯ โดยตรงแล้ว ยังพบว่า โครงการฯ สามารถให้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ลดความกังวล และลดค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการไม่มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดีขึ้น ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้น มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น ดังภาพที่ 3.2.23 (ข)

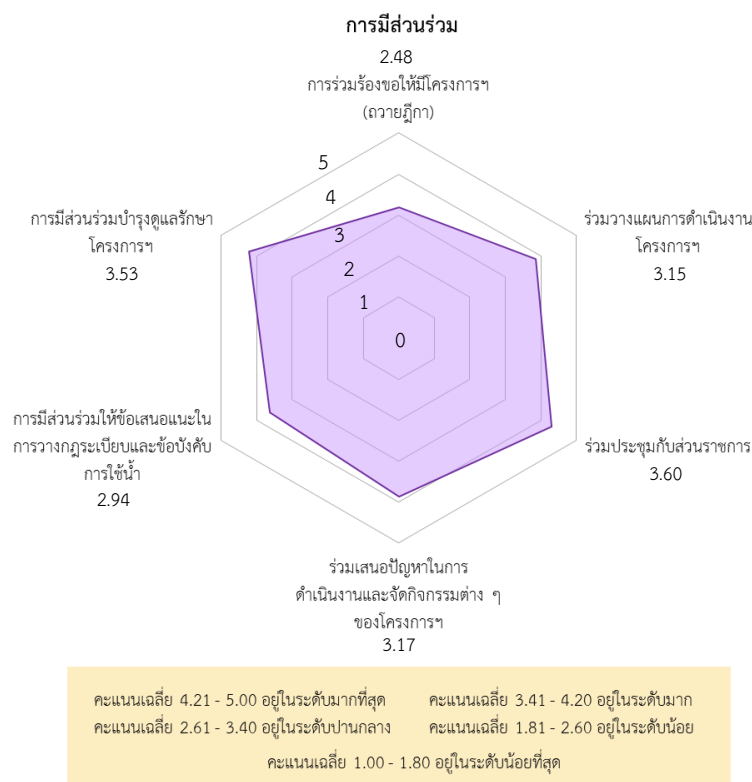

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการชุดสระเก็บน้ำ บ้านถั่วแปบฯ ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

● การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3.2.24 การมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสำรวจ

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การร่วมร้องขอให้มีโครงการฯ (ถวายเป็นกุศล)	2.48	ปานกลาง
2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ/กิจกรรม		
2.1 ร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ	3.15	ปานกลาง
2.2 ร่วมประชุมกับส่วนราชการ	3.60	มาก
2.3 ร่วมเสนอปัญหาในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ	3.17	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการวางกฎระเบียบและข้อบังคับการใช้น้ำ โดยผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ	2.94	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมบำรุงดูแลรักษาโครงการฯ	3.53	มาก
รวม	3.14	ปานกลาง

ภาพที่ 3.2.24 การมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.24 การวัดการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ใน 8 ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) การร่วมร้องขอให้มีโครงการฯ (ถวายเป็นกุศล) 2) ร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ 3) ร่วมประชุมกับส่วนราชการ 4) ร่วมเสนอปัญหาในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ 5) การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการวางกฎระเบียบและข้อบังคับการใช้น้ำ โดยผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ 6) การมีส่วนร่วมบำรุงดูแลรักษาโครงการฯ

ผลการสำรวจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมกับโครงการฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมประชุมกับส่วนราชการ มีระดับความคิดเห็นในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ย 3.60 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมบำรุงดูแลรักษาโครงการฯ มีค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนค่าเฉลี่ย “น้อยที่สุด” ในตารางการมีส่วนร่วม คือ การร่วมร้องขอให้มีโครงการฯ (การมีส่วนร่วมในการร้องขอถวายเป็นกุศล) มีค่าเฉลี่ย 2.48 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่ได้เข้าร่วมในการประชุมเพื่อขอโครงการฯ แต่อาจจะมีสมาชิกในครัวเรือนคนอื่นที่มีส่วนร่วมในการร้องขอโครงการฯ ดังกล่าว

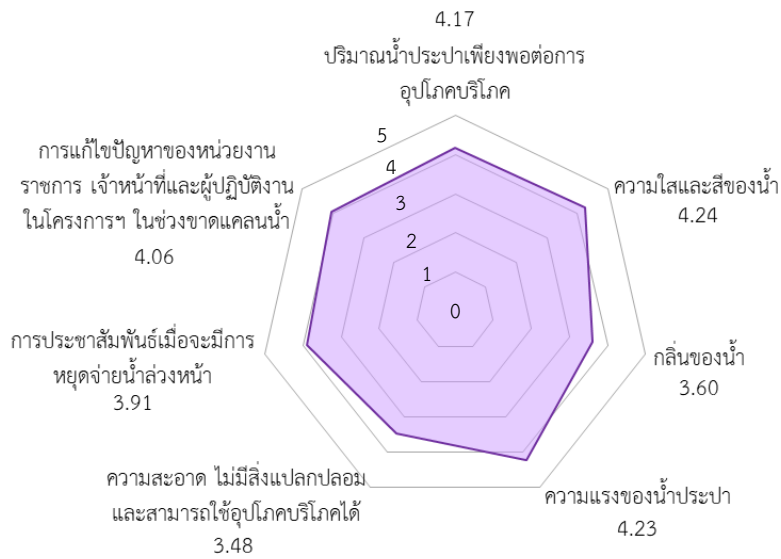
● ความพึงพอใจ

ตารางที่ 3.2.25 ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ปริมาณน้ำประปาเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค	4.17	มาก
2. คุณภาพน้ำและการบริหารจัดการ		
2.1 ความใสและสีของน้ำ	4.24	มากที่สุด
2.2 กลิ่นของน้ำ	3.60	มาก
2.3 ความแรงของน้ำประปา	4.23	มากที่สุด
2.4 ความสะอาด ไม่มีสิ่งแปลกปลอม และสามารถใช้อุปโภคบริโภคได้	3.48	มาก
2.5 การประชาสัมพันธ์เมื่อจะมีการหยุดจ่ายน้ำล่วงหน้า	3.91	มาก
2.6 การแก้ไขปัญหาของหน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ในช่วงขาดแคลนน้ำ	4.06	มาก
รวม	3.96	มาก

ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 อยู่ในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 อยู่ในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ภาพที่ 3.2.25 ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.25 การวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ใน 7 ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 1) ปริมาณน้ำประปาเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค 2) คุณภาพน้ำและการบริหารจัดการ 3) ความใสและสีของน้ำ 4) กลิ่นของน้ำ 5) ความแรงของน้ำประปา 6) ความสะอาด ไม่มีสิ่งแปลกปลอม และสามารถใช้อุปโภคบริโภคได้ 7) การประชาสัมพันธ์เมื่อจะมีการหยุดจ่ายน้ำล่วงหน้า และ 8) การแก้ไขปัญหาของหน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ในช่วงขาดแคลนน้ำ

ผลการสำรวจ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดความพึงพอใจต่อโครงการฯ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจคุณภาพน้ำประปา ในด้านความใสและสีของน้ำ และ ความแรงของน้ำประปา โดยมีระดับความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 และ 4.23 รองลงมาคือ การแก้ไขปัญหาของหน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ในช่วงขาดแคลนน้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนค่าเฉลี่ย “น้อยที่สุด” คือ ความสะอาด มีค่าเฉลี่ย 3.48 ดังภาพที่ 3.2.25 ซึ่งประชาชนบางส่วนได้แสดงความคิดเห็นว่าพบลูกหอยขนาดเล็กไหลมาพร้อมกับน้ำประปา

ส่วนที่ 4 ปัญหา/ข้อเสนอแนะจากการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ

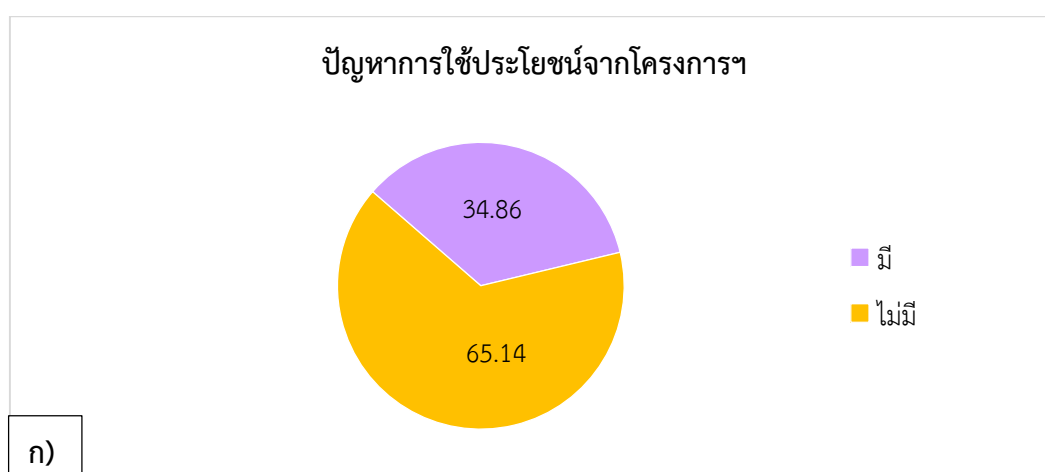
ตารางที่ 3.2.26 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ปัญหาการใช้ประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มี	38	34.86
2. ไม่มี	71	65.14
รวม	109	100.00

ปัญหาด้านต่าง ๆ (n=38)

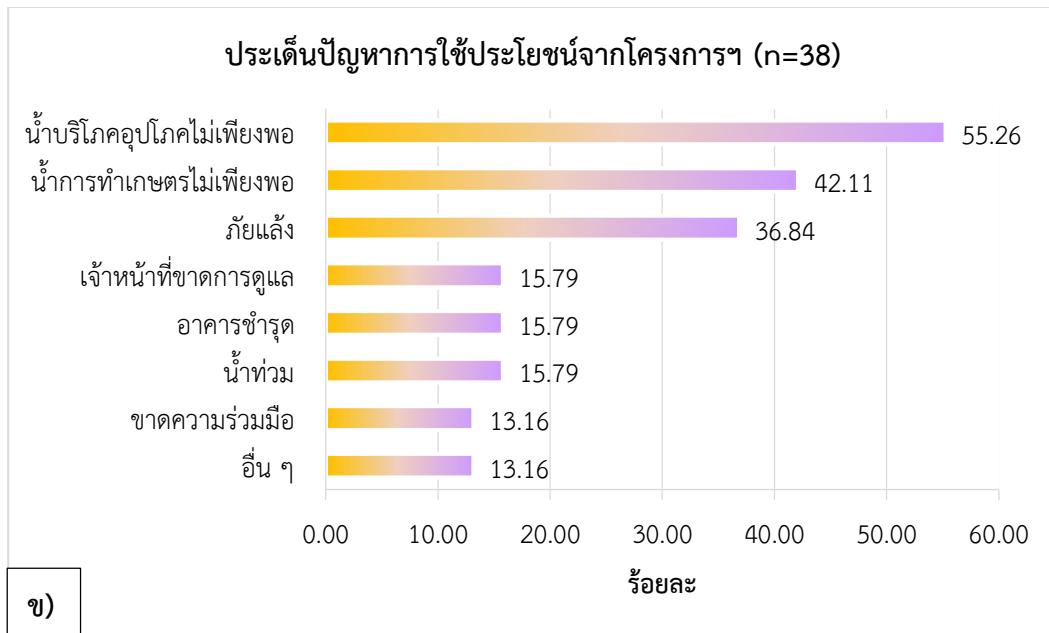
1. น้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ	21	55.26
2. น้ำทำการทำเกษตรไม่เพียงพอ	16	42.11
3. ปัญหาภัยแล้ง	14	36.84
4. เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล	6	15.79
5. อาคารระบบประปาชำรุด	6	15.79
6. ปัญหาน้ำท่วม	6	15.79
7. ขาดความร่วมมือของประชาชน	5	13.16
8. อื่น ๆ ได้แก่ น้ำไหลบ้าง ไม่ไหลบ้าง น้ำไม่สะอาด ท่อน้ำแตกชำรุด มิเตอร์ไม่หมุน อยากให้ ซ่อมแซมถนนช่วงที่ขุดสระทำให้ทางสัญจรชำรุด	5	13.16

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.26 ก ปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

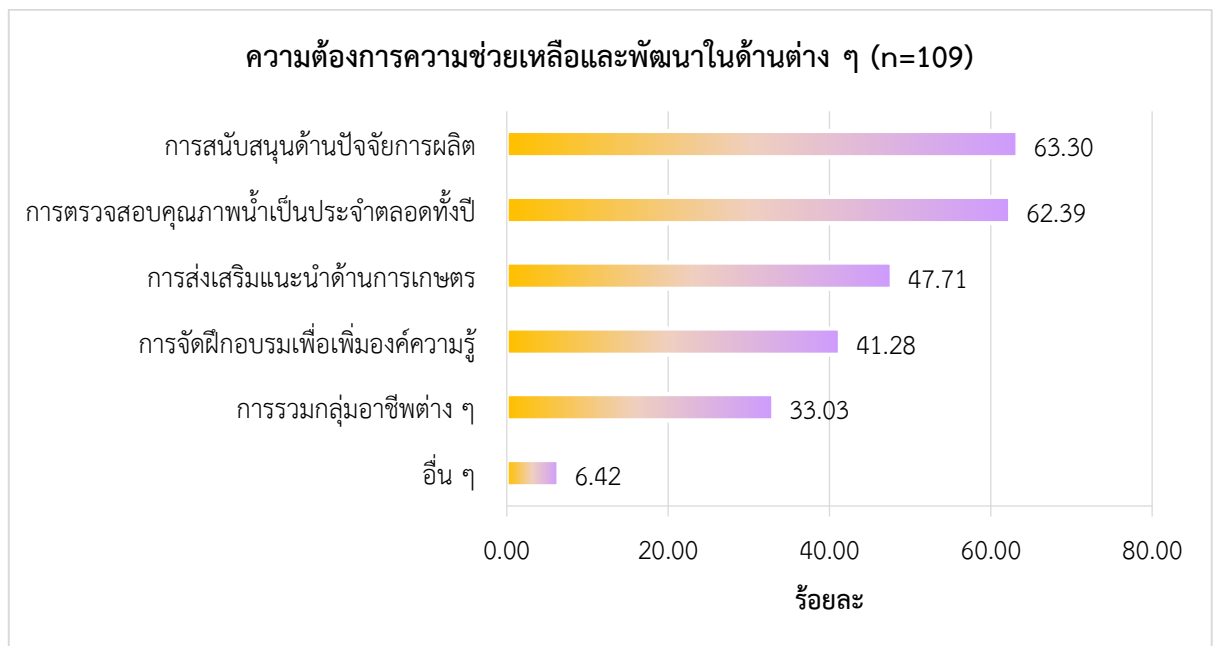
ภาพที่ 3.2.26 ข ปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

จากตารางที่ 3.2.26 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 65.14 โดยมีผู้ตอบว่า มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86 โดยประชาชนที่มีปัญหาการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่หมู่ 5 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ท้ายน้ำของระบบประปาหมู่บ้าน ดังภาพที่ 3.2.26 (ก) และจากประเด็นปัญหาการใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากโครงการฯ มีผู้ตอบจำนวน 38 คน สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ สรุปได้ว่า ประชาชนตอบว่ามีน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 ของผู้ตอบ รองลงมามีปัญหา น้ำเพื่อทำการทำเกษตรไม่เพียงพอ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 ของผู้ตอบ นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ที่ตอบว่าประสบปัญหาภัยแล้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 ของผู้ตอบ และปัญหาขาดการดูแลจากเจ้าหน้าที่อาคารระบบประปาชำรุด ประสบปัญหาน้ำท่วม มีผู้ตอบในสัดส่วนที่เท่ากันคือ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ของผู้ตอบ รวมทั้งปัญหาการขาดความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ น้ำไหลไม่สม่ำเสมอ น้ำไม่สะอาด พบลูกหยอดขนาดเล็กไหลมาพร้อมน้ำประปา ท่อน้ำแตกชำรุด มิเตอร์ไม่หมุน ปัญหาถนนชำรุดในช่วงที่ดำเนินการขุดสระ ซึ่งมีผู้ตอบในสัดส่วนที่เท่ากันคือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16 ของผู้ตอบ ดังภาพที่ 3.2.26 (ข) สำหรับในกรณีที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำไม่พอใช้ในเบื้องต้น ประชาชนแต่ละครัวเรือนจะเตรียมภาชนะเพื่อรองน้ำฝน ขุดสระ/บ่อ หรือซื้อน้ำไว้ใช้ในครัวเรือน แต่หากเกิดภาวะแล้งมากประชาชนจะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อบต. เทศบาล รวมถึงแจ้งชลประทานเพื่อให้มาดำเนินการช่วยเหลือเรื่องปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ตารางที่ 3.2.27 ความต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ความต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน) (n=109)	ร้อยละ
1. การสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์)	69	63.30
2. การตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี	68	62.39
3. การส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร (การปรับปรุงดิน การบริหารจัดการน้ำ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร)	52	47.71
4. การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ (การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ ทำการตลาดแบบออนไลน์)	45	41.28
5. การรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	36	33.03
6. อื่น ๆ ได้แก่ อยากให้มีการสอนเรื่องการทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพ/อยากให้มีขยายสระเก็บน้ำ และเพิ่มระบบส่งน้ำให้มากขึ้น/อยากให้มีการส่งเสริมการทอเสื่อในหมู่บ้าน/อยากได้ระบบสูบน้ำเข้านาของตัวเอง/อยากให้สนับสนุนเรื่องประมงและพันธุ์ปลามากขึ้น	7	6.42

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาพที่ 3.2.27 ความต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

จากตารางที่ 3.2.27 ความต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน สรุปได้ว่า ประชาชนอยากให้มีการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ มีผู้ตอบจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30 ของผู้ตอบ รวมทั้งอยากให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี มีผู้ตอบ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 62.39 ของผู้ตอบ นอกจากนี้ ยังอยากให้มีการส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร (การปรับปรุงดิน การบริหารจัดการน้ำ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร มีผู้ตอบจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 47.71 ของผู้ตอบ) อยากให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ (การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ ทำการตลาดแบบออนไลน์) มีผู้ตอบจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 41.28 ของผู้ตอบ และอยากให้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีผู้ตอบจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 33.03 ของผู้ตอบ ดังภาพที่ 3.2.27 โดยมีประชาชนบางส่วนที่อยากให้มีการสอนเรื่องการทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพ อยากให้ขยายสระเก็บน้ำและเพิ่มระบบส่งน้ำให้มากขึ้น อยากให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน อยากได้ระบบสูบน้ำเข้านาของตัวเอง และอยากให้สนับสนุนเรื่องประมงและพันธุ์ปลามากขึ้น

ตารางที่ 3.2.28 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มี	43	39.45
2. ไม่มี	66	60.55
รวม	109	100.00
ข้อเสนอแนะ (n=43)		
1. ต้องการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ความดันสูง พร้อมระบบท่อส่งน้ำจากสระสาธารณประโยชน์ (ถั่วแปบ) เพิ่มเติม เพื่อจะได้นำน้ำมาใช้ได้มากขึ้น	12	27.91
2. อยากให้มีเครื่องสูบน้ำจากสระน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน ไปใช้ที่สระน้ำประปาในกรณีน้ำไม่เพียงพอ	1	2.33
3. อยากให้มีระบบส่งน้ำเพื่อเติมสระทั้ง 3 แห่ง	2	4.65
4. อยากให้หาทางเพิ่มน้ำเข้าสระประปาหมู่บ้านให้ไม่ขาดแคลน	1	2.33
5. อยากให้มีการเพิ่มหรือขยายสระ ให้มีความจุมากขึ้น และสนับสนุนสระประปาได้	1	2.33
6. อยากให้ช่วยแก้ไขเรื่องปริมาณน้ำให้เพียงพอตลอดปี	1	2.33
7. อยากให้มีการกรองน้ำก่อนนำมาใช้ จะได้สะอาดและใช้งานได้อย่างปลอดภัย	1	2.33
8. อยากให้ทำรั้วรอบสระเก็บน้ำป้องกันการเกิดอันตรายและสัตว์ลงไปในสระน้ำ	1	2.33

ตารางที่ 3.2.28 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสำรวจ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
9. อยากได้น้ำในการทำเกษตรเพิ่มมากขึ้น	2	4.65
10. อยากให้หน่วยงานเข้ามาดูแลโครงการฯ สม่่าเสมอ เช่น ดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำเป็นประจำ	2	4.65
11. อยากได้โรงสูบน้ำใกล้ๆ บ้านจะได้ไม่ต้องยืมที่สูบน้ำ สามารถสูบน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรได้เลย	2	4.65
12. อยากได้แหล่งน้ำที่สามารถส่งถึงบ้าน	1	2.33
13. เนื่องจากตำแหน่งของสระน้ำอยู่อีกฝั่ง ซึ่งต้องผ่านทางรถไฟก่อนถึงบ้าน ทำให้มีปัญหาการนำน้ำมาใช้	1	2.33
14. อยากให้มีการขุดคลองน้ำให้ลึกขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ เนื่องจากคลองน้ำมีขนาดเล็ก	1	2.33
15. อยากให้แก้ปัญหาหน้าเค็ม	1	2.33
16. อยากให้มีการส่งเสริมอาชีพภายในหมู่บ้าน เพื่อสร้างรายได้ ได้แก่ ประมงและปศุสัตว์ในครัวเรือน เช่น เลี้ยงปลา กบ ในบ่อซีเมนต์ เลี้ยงไก่ เป็ดในครัวเรือน	2	4.65
17. อยากให้มีรัฐวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้าน เช่น ทำน้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า	1	2.33
18. อยากให้ส่งเสริมการปลูกผักในครัวเรือน	1	2.33
19. อยากได้บ่อในไร่นาไว้เลี้ยงปลา	1	2.33
20. อยากให้มีการส่งเสริมเมล็ดพันธุ์	1	2.33
21. อยากให้มีการติดตั้งกล่องวงจรปิด ไฟฟ้าแสงสว่าง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับหมู่บ้าน	1	2.33
22. อยากให้ช่วยเหลือคนจนที่ไม่มีที่ทำกิน	1	2.33
23. อยากให้มีโครงการแบบนี้มาช่วยพัฒนาหมู่บ้านอีก	1	2.33
24. มีน้ำแล้วทำให้ชีวิตดีขึ้น หน่วยงานช่วยเหลือเต็มที่ และอยากให้มีคลองไว้สำรองน้ำใช้	1	2.33
25. เวลามีปัญหา หน่วยงานแก้ไขทันที	1	2.33
26. มีการแจ้งงดจ่ายน้ำ เสียงตามสาย และไลน์กลุ่ม	1	2.33
27. น้ำเพียงพอ ไม่มีปัญหา	1	2.33
รวม	43	100.00

จากตารางที่ 3.2.28 ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสำรวจ ประชาชนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีข้อเสนอแนะ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 60.55 โดยมีประชาชนจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.45 ที่มีความต้องการและข้อเสนอแนะแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านปริมาณน้ำ คุณภาพ และการบริหารจัดการ

1.1 ด้านปริมาณ

- ต้องการให้หาวิธีเพิ่มปริมาณน้ำเพื่อมาเติมสระเก็บน้ำประปาหมู่บ้านจะได้ไม่ขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง

- ต้องการให้มีการขุดลอกคลองส่งน้ำให้ลึกขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ เนื่องจากคลองส่งน้ำในพื้นที่มีขนาดเล็ก หรือขุดสระให้มีความจุมากขึ้น มีระบบส่งน้ำเพื่อเพิ่มน้ำให้แก่สระประปา

1.2 ด้านคุณภาพ

- ต้องการให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี มีระบบกรองน้ำที่สะอาด ปลอดภัย ก่อนส่งน้ำสู่บ้านเรือนประชาชน และมีการทำรั้วล้อมรอบสระเก็บน้ำที่ใช้ผลิตประปา เพื่อป้องกันการเกิดอันตราย และป้องกันสัตว์ลงไปในสระเก็บน้ำ

- ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลรักษาโครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำเป็นประจำ และมีวิธีแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเค็ม

1.3 ด้านบริหารจัดการ

เวลามีปัญหาต้องการให้หน่วยงานเข้าแก้ไขได้ทันท่วงที

2. ด้านการเกษตร

ประชาชนต้องการให้มีการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ รวมถึงสนับสนุนเรื่องปุ๋ยสัตว์ในครัวเรือน เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือประมงขนาดเล็กพร้อมพันธุ์ปลา เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนยังต้องการให้ช่วยเหลือคนจนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน

3. ด้านองค์ความรู้และการรวมกลุ่ม

- ต้องการให้มีการส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร เป็นต้น

- ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ และทำการตลาดแบบออนไลน์

- ต้องการให้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการทอเสื่อในหมู่บ้าน ทำน้ายาล้างจาน น้ายาซักผ้า

- ต้องการให้มีรัฐวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้าน

4. ด้านอื่น ๆ

ต้องการให้มีการติดตั้งกล่องวงจรปิด และเพิ่มไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างเพื่อความปลอดภัยให้กับหมู่บ้าน

บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการติดตาม

การติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงาน กปร. โดยกองติดตามประเมินผล (กตผ.) ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลโครงการฯ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ รวมทั้งผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนและเกษตรกร ผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการฯ สามารถสรุปผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 โครงสร้างพื้นฐานของโครงการฯ

การติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นการดำเนินงานโครงการประเภทชุดลอกสระเก็บน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณความจุของสระเก็บน้ำเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยใช้งบประมาณ กปร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 12,250,000 บาท (สิบสองล้านสองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ประกอบด้วยกิจกรรมการชุดสระเก็บน้ำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1) สระเก็บน้ำประปา มีขนาดความจุ 0.202 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.172 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำหลักเพื่อใช้ในการผลิตระบบประปาหมู่บ้าน 2) สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ มีขนาดความจุ 0.082 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.048 ล้านลูกบาศก์เมตร) เป็นสระเก็บน้ำสำรองไว้เติมปริมาณน้ำให้กับสระเก็บน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง และ 3) สระเก็บน้ำสาธารณะ (เป็นการขุดใหม่) มีขนาดความจุ 0.061 ล้านลูกบาศก์เมตร (ปัจจุบันมีปริมาณน้ำ 0.054 ล้านลูกบาศก์เมตร) รวมพื้นที่ 74 ไร่ ปริมาตรดินขุด 94,000 ลูกบาศก์เมตร พร้อมทั้งก่อสร้างท่อลอดรับน้ำ จำนวน 5 แห่ง อาคารบังคับน้ำกลางคลอง จำนวน 1 แห่ง ก่อสร้างบันไดหินก่อ จำนวน 6 แห่ง พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องกวนบานระบาย และปลูกหญ้าเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ประมาณ 10,900 ตารางเมตร ซึ่งโครงการฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 สามารถเก็บกักน้ำได้รวม 345,000 ลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันกรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการบำรุงรักษาสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง

ในส่วนของการบริหารจัดการน้ำเพื่อผลิตประปาหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า ได้มอบหมายให้คณะกรรมการประปาหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการฯ สามารถทำให้ราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 ครัวเรือน ประชากรรวม 500 คน มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภคได้อย่างเพียงพอ และมีน้ำใช้ทำการเกษตรภายในครัวเรือน นอกจากนี้ยังสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้ง รวมทั้งบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.1.2 การใช้ประโยชน์และผลลัพธ์จากโครงการฯ

เดิมราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา ประสบความเดือดร้อนจากปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการของราษฎร สระเก็บน้ำที่ใช้

เพื่อผลิตน้ำประปามีปริมาณน้ำไม่พอกับความต้องการของประชาชน ที่ผ่านมามีต้องรอพึ่งพาปริมาณน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ซึ่งภายหลังจากการดำเนินงานโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วเสร็จ โดยสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง สามารถเป็นแหล่งน้ำเพื่อการผลิตระบบประปาหมู่บ้านในพื้นที่ได้มากขึ้น ทำให้ประชาชนได้มีปริมาณน้ำใช้ที่เพียงพอเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ประกอบด้วยประชาชนบางส่วนที่บ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6 รวม 200 ครัวเรือน สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการฯ ในการช่วยเหลือน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ให้กับประชาชนที่ประสบความเดือดร้อน สำหรับการนำน้ำจากโครงการฯ มาใช้เพื่อการเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นการทำเกษตรภายในครัวเรือน เช่น พืชผักสวนครัว นอกจากนี้การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการเพาะปลูกพืช ประชาชนยังมีการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ เพื่อการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงโค ซึ่งประชาชนเห็นว่าโครงการฯ ได้ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าโครงการฯ ทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดีขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้น รวมทั้งประชาชนมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพิ่มขึ้น และสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

4.2 ความต้องการของประชาชน แบ่งได้ดังนี้

1. ด้านปริมาณน้ำ คุณภาพ และการบริหารจัดการ

1.1 ด้านปริมาณ

- ต้องการให้หาวิธีเพิ่มปริมาณน้ำเพื่อมาเติมสระเก็บน้ำประปาหมู่บ้านจะได้ไม่ขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง

- ต้องการให้มีการขุดลอกคลองส่งน้ำให้ลึกขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ เนื่องจากคลองส่งน้ำในพื้นที่มีขนาดเล็ก หรือขุดสระให้มีความจุมากขึ้น มีระบบส่งน้ำเพื่อเพิ่มน้ำให้แก่สระประปา

1.2 ด้านคุณภาพ

- ต้องการให้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี มีระบบกรองน้ำที่สะอาด ปลอดภัย ก่อนส่งน้ำสู่บ้านเรือนประชาชน และมีการทำรั้วล้อมรอบสระเก็บน้ำที่ใช้ผลิตประปา เพื่อป้องกันการเกิดอันตราย และป้องกันสัตว์ลงไปในสระเก็บน้ำ

- ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลรักษาโครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำเป็นประจำ และมีวิธีแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเค็ม

1.3 ด้านบริหารจัดการ

เวลามีปัญหาต้องการให้หน่วยงานเข้าแก้ไขได้ทันท่วงที

2. ด้านการเกษตร

ประชาชนต้องการให้มีการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์ รวมถึงสนับสนุนเรื่องปุ๋ยสัตว์ในครัวเรือน เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือประมงขนาดเล็กพร้อมพันธุ์ปลา เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนยังต้องการให้ช่วยเหลือคนจนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน

3. ด้านองค์ความรู้และการรวมกลุ่ม

- ต้องการให้มีการส่งเสริมและแนะนำด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ในแปลงเกษตร เป็นต้น

- ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ และทำการตลาดแบบออนไลน์

- ต้องการให้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ทำน้ายาล้างจาน น้ายาซักผ้า

- ต้องการให้มีรัฐวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้าน

4. ด้านอื่น ๆ

ต้องการให้มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด และเพิ่มไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างเพื่อความปลอดภัยให้กับหมู่บ้าน

4.3 แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป

ตามที่ นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เดินทางตรวจเยี่ยมโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2566 และได้มีข้อคิดเห็นให้กรมชลประทานพิจารณาแนวทางและความเหมาะสมในการจัดหาแหล่งน้ำอื่นมาเติมให้กับสระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง พร้อมต่อท่อเชื่อมสระเก็บน้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของราษฎรในพื้นที่นั้น

กรมชลประทาน รับข้อคิดเห็นและได้ดำเนินการวางแผนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของพื้นที่ดังกล่าว ดังนี้

▼ ทำการผันน้ำจากลำห้วยใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ตำบลมะค่าและอยู่บริเวณใกล้เคียงกับบ้านถั่วแปบ ซึ่งจะสามารถผันน้ำมาเติมปริมาณน้ำให้แก่บึงระเริง และดำเนินการสูบน้ำจากบึงระเริงมาเติมปริมาณน้ำให้กับโครงการฯ (สระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง) โดยมีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขุดลอกลำห้วยใหญ่เพิ่มเติมพร้อมอาคารประกอบ (เป็นการดำเนินการต่อจากระยะที่ 1) เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกัก
- 2) พัฒนาบึงระเริงเพื่อเพิ่มปริมาณความจุของน้ำ พร้อมอาคารประกอบ
- 3) ก่อสร้างสถานีสูบน้ำเพื่อผันน้ำจากบึงระเริงมาเติมลงในสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบ

โดยทั้ง 3 โครงการฯ อยู่ระหว่างจัดเตรียมเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมชลประทานในปี พ.ศ. 2569 และระยะต่อไป ซึ่งหากการดำเนินงานตามโครงการฯ ดังกล่าวแล้วเสร็จจะทำให้สามารถผันน้ำจากลำห้วยใหญ่มาลงบึงระเริงเพื่อมาเติมปริมาณน้ำให้กับโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ (สระเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง) ได้เต็มตามศักยภาพของสระเก็บน้ำโดยไม่ต้องอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ทำให้การบริหารจัดการน้ำสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและมีน้ำเพียงพอต่อความต้องการของราษฎรในพื้นที่ ส่งผลให้ราษฎรมีน้ำใช้จากโครงการฯ ได้อย่างยั่งยืน และสามารถต่อยอดเพื่อไปสนับสนุนผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ในอนาคตได้เป็นอย่างดี

4.4 ข้อเสนอแนะจากการติดตามผล

▽ พิจารณาหาแนวทางเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนของสระเก็บน้ำประปา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสร้างระบบท่อเพื่อเชื่อมโยงสระเก็บน้ำทั้ง 3 สระ ให้ส่งน้ำได้อย่างสะดวก

▽ ปรับปรุงคุณภาพน้ำจากสระเก็บน้ำวัดถั่วแปบที่มีความขุ่นและมีสิ่งแปลกปลอม เช่น หอย หรือหนอนแดง เพื่อให้มีคุณภาพที่ดีมีควมใส ก่อนส่งเข้าสู่ระบบประปา และเป็นการลดภาระของระบบกรองน้ำในการผลิตน้ำประปา

▽ ปรับปรุงระบบประปาในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้น้ำประปาที่มีคุณภาพดี มีแรงดันสูง สามารถส่งประโยชน์ให้ครอบคลุมพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ปลายน้ำที่อยู่ห่างไกลจากระบบประปาที่มีแรงดันต่ำทำให้น้ำประปาไหลอ่อน

▽ ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อรองรับการใช้น้ำที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น และเป็นแหล่งน้ำต้นทุน ตามที่กรมชลประทานได้วางแผนระยะยาวไว้ เพื่อความยั่งยืนของโครงการฯ

▽ ควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชน ในการจัดทำแผนบริหารจัดการดูแลบำรุงรักษาต้นน้ำและระบบประปาหมู่บ้านแบบองค์รวม

▽ ส่งเสริมและให้ความรู้แก่ราษฎรของหมู่ 5 และหมู่ 6 เรื่องการใช้น้ำแบบประหยัดและมีประสิทธิภาพเพื่อให้มีน้ำใช้แบบยั่งยืน โดยร่วมกันดูแลรักษาสระเก็บน้ำ ระบบท่อประปา และการแจ้งเหตุแก่เจ้าหน้าที่ กรณีพบระบบประปาชำรุด

ภาคผนวก

แบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่ชลประทาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จาก
โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-นามสกุล อายุราชการ.....ปี

ตำแหน่ง สังกัดหน่วยงาน

หน่วยงาน (กรม/กระทรวง).....

โทรศัพท์ วันที่ตอบแบบสอบถาม

หมายเหตุ ขออนุญาตนำข้อมูลและภาพถ่าย มาใช้ประกอบในการจัดทำรายงาน และ/หรือบทความ เอกสารทางวิชาการ
เพื่อรายงานและเผยแพร่ได้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุปี
3. ศาสนา พุทธ คริสต์
 อิสลาม อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรชั้นสูง
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ (ระบุ).....
5. ท่านเคยปฏิบัติงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 เคย จำนวนปี เดือน ไม่เคย
6. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ ในปัจจุบัน เป็นเวลา.....ปี เดือน
7. สถานที่ตั้งโครงการฯ
 - 7.1 แห่งที่ 1 สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ละติจูด..... ลองจิจูด
 - 7.2 แห่งที่ 2 สระเก็บน้ำประปา ละติจูด..... ลองจิจูด
 - 7.3 แห่งที่ 3 สระน้ำวัดถั่วแปบ ละติจูด..... ลองจิจูด
8. การดำเนินงานก่อสร้างโครงการฯ
 เสร็จเร็วกว่าแผน เป็นไปตามแผน ล่าช้ากว่าแผน
9. ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการโครงการฯ ในปัจจุบัน
 - 9.1 ชื่อผู้รับผิดชอบ.....ตำแหน่ง.....
โทรศัพท์.....E-mail.....

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการโครงการฯ

10. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังมีโครงการฯ (ในกรณีที่สามารถหาข้อมูลได้)

	ก่อนมีโครงการฯ		หลังมีโครงการฯ	
	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
10.1 พื้นที่การเกษตร แบ่งเป็น				
- พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)				
- พื้นที่ปลูกพืชสวน (ไร่)				
- พื้นที่ปลูกพืชไร่ (ไร่)				
- พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว (ไร่)				
อื่น ๆ				
10.2 การปศุสัตว์ แบ่งเป็น				
- สัตว์ปีก (ตัว)				
- สัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ สุกร (ตัว)				
- สัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ (ตัว)				
อื่น ๆ				
10.3 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)				
รวม				

ส่วนที่ 3 การบริหารจัดการน้ำหลังจากมีโครงการฯ (สามารถเลือกตอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่าน)

11. ระบบประปาแห่งนี้ บริหารโดย (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารกิจการประปาหมู่บ้าน
 คณะกรรมการหมู่บ้าน กรมชลประทาน
 อื่น ๆ (ระบุ).....

12. กลุ่มผู้ใช้น้ำ

- มี (ตอบข้อ 12.1) ไม่มี

12.1 ประเภท

- กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) [WUG] จำนวน กลุ่ม
 กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน [IWUG] จำนวน กลุ่ม
 กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน [FG] จำนวน กลุ่ม
 สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUA] จำนวน กลุ่ม
 สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUC] จำนวน กลุ่ม
 อื่น ๆ (ระบุ).....

12.2 ผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำ

1. ชื่อ..... โทรศัพท์.....
2. ชื่อ..... โทรศัพท์.....

12.3 องค์ประกอบของกลุ่มผู้ใช้น้ำ

- จำนวนสมาชิก คน
- พื้นที่ส่งน้ำรวม ไร่
- กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีทะเบียน กลุ่ม
- กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีข้อตกลง กลุ่ม
- มีกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) เป็นสมาชิก กลุ่ม

12.4 ค่าธรรมเนียม

กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) [WUG]

- ค่าสมัครสมาชิก บาท
- ค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บาท

กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน [IWUG]

- ค่าสมัครสมาชิก บาท
- ค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บาท

กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน [FG]

- ค่าสมัครสมาชิก บาท
- ค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บาท

สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUA]

- ค่าสมัครสมาชิก บาท
- ค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บาท

สหกรณ์ผู้ใช้น้ำชลประทาน [WUC]

- ค่าสมัครสมาชิก บาท
- ค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำ บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บาท

อื่น ๆ (ระบุ).....

13. กรณีเป็นเจ้าของหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

13.1 พื้นที่การให้บริการน้ำประปา

- ระบบประปาแห่งนี้ให้บริการน้ำ.....หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่.....
มีจำนวนทั้งสิ้น.....ครัวเรือน จำนวนคน

- 13.2 รายรับของกิจการระบบประปา ในรอบ 1 ปีเฉลี่ยเดือนละบาท โดยได้จาก
- เก็บค่าน้ำประปาในอัตราลูกบาศก์เมตรละ.....บาท
 - เก็บค่ารักษามาตรวัดน้ำ รายละเอียดบาท
 - อื่น ๆ (ระบุ).....บาท
- 13.3 รายจ่ายของกิจการระบบประปา ในรอบ 1 ปีเฉลี่ยเดือนละ.....บาท โดยมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้
- ค่าไฟฟ้าในรอบ 1 ปีเฉลี่ยเดือนละ.....บาท
 - ค่าซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำ/ท่อ/อุปกรณ์ประปา ในรอบ 1 ปี.....บาท
 - อื่น ๆ ระบุ.....เป็นเงิน.....บาท
- 13.4 ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา กิจการระบบประปา มีผลกำไรหรือไม่ มี (ตอบข้อ 13.5) ไม่มี
- 13.5 ถ้ามีผลกำไร หน่วยงานท่านนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร
- ขยายกิจการประปาเพิ่มสมาชิกผู้ใช้น้ำ.....ครัวเรือน
 - พัฒนาหมู่บ้านในโครงการด้านอื่น ๆ (ระบุ).....เป็นเงิน.....บาท
 - อื่น ๆ (ระบุ).....เป็นเงิน.....บาท

ส่วนที่ 4 ผลลัพธ์หลังจากมีโครงการฯ

ด้านแหล่งน้ำสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบทั้ง 3 แห่ง

14. ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา โครงการฯ มีการขาดแคลนน้ำสำหรับผลิตน้ำประปาหรือไม่
- ไม่ขาดแคลน ขาดแคลน ช่วงเดือน (ระบุ)
15. มีแหล่งน้ำอื่น ๆ สำรองสำหรับผลิตน้ำประปาหรือไม่ มี (ตอบข้อ 15.1) ไม่มี
- 15.1 ถ้ามี ชนิดของแหล่งน้ำสำรองฯ
- ปริมาณน้ำ.....ลูกบาศก์เมตร เพียงพอ ไม่เพียงพอ
16. คุณภาพน้ำแหล่งน้ำดิบเบื้องต้น (ตอบทุกข้อ)
- 16.1 แห่งที่ 1 สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน
- ความขุ่น	☐ ขุ่นน้อย	☐ ขุ่นมาก
- กลิ่น	☐ ไม่มีกลิ่น	☐ มีกลิ่น
- ความเค็ม	☐ จืด	☐ กร่อย, เค็ม
- ความเป็นกรด-ด่าง	☐ ไม่เปรี้ยว	☐ เปรี้ยว
- ความกระด้าง	☐ ไม่กระด้าง	☐ กระด้าง
- 16.2 แห่งที่ 2 สระเก็บน้ำประปา
- ความขุ่น	☐ ขุ่นน้อย	☐ ขุ่นมาก
- กลิ่น	☐ ไม่มีกลิ่น	☐ มีกลิ่น
- ความเค็ม	☐ จืด	☐ กร่อย, เค็ม
- ความเป็นกรด-ด่าง	☐ ไม่เปรี้ยว	☐ เปรี้ยว
- ความกระด้าง	☐ ไม่กระด้าง	☐ กระด้าง

16.3 แห่งที่ 3 สระน้ำวัดถั่วแปบ

- ความขุ่น	☐ ขุ่นน้อย	☐ ขุ่นมาก
- กลิ่น	☐ ไม่มีกลิ่น	☐ มีกลิ่น
- ความเค็ม	☐ จืด	☐ กร่อย, เค็ม
- ความเป็นกรด-ด่าง	☐ ไม่เปรี้ยว	☐ เปรี้ยว
- ความกระด้าง	☐ ไม่กระด้าง	☐ กระด้าง

ด้านปริมาณน้ำ แรงดันน้ำและคุณภาพน้ำประปา

17. ปริมาณน้ำประปา เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้น้ำ ไม่เพียงพอ จ่ายได้เป็นบางเวลา/บางพื้นที่

18. แรงดันน้ำ

- ความแรงของน้ำประปา	☐ แรง	☐ อ่อน
- พื้นที่ให้บริการ	☐ ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่	☐ บางพื้นที่
- ช่วงเวลาการจ่ายน้ำ	☐ จ่ายน้ำตลอดเวลา	☐ จ่ายน้ำบางเวลา (ระบุ).....

19. คุณภาพน้ำประปาเบื้องต้น

- ความขุ่น	☐ ใส	☐ ขุ่น
- กลิ่น	☐ ไม่มีกลิ่น	☐ มีกลิ่น
- ความเค็ม	☐ จืด	☐ กร่อย, เค็ม
- ความเป็นกรด-ด่าง	☐ ไม่เปรี้ยว	☐ เปรี้ยว
- ความกระด้าง	☐ ไม่กระด้าง	☐ กระด้าง

ด้านการบริหารจัดการระบบประปา

20. การบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน

20.1 กฎระเบียบในการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้านมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร มี ไม่มี

20.2 กำหนดการประชุมของคณะกรรมการฯ หรือ อปท. เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน

- มีกำหนดเวลาที่แน่นอน มีแต่ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ไม่มีการประชุม

20.3 การแจ้งข่าวสารการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้านแก่ผู้ใช้น้ำ

☐ มีประจำทุกสัปดาห์	☐ มีประจำทุก 3 เดือน	☐ มีประจำทุก 6 เดือน
☐ มีประจำปี	☐ ไม่มี	

20.4 ช่องทางการแจ้งข่าวสาร (ระบุ)

21. ในการกำหนดค่าน้ำประปา มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้น้ำ มี ไม่มี

22. สมาชิกผู้ใช้น้ำ

22.1 มีสมาชิกผู้ใช้น้ำค้างชำระเกินกว่ากำหนดและต้องเสียค่าปรับหรือไม่

มี สาเหตุ (ระบุ)..... ไม่มี

22.2 ในหมู่บ้านมีผู้ใช้น้ำฟรีหรือไม่

ไม่มีผู้ใช้น้ำฟรี มีผู้ใช้น้ำฟรีตามหลักเกณฑ์ที่เทศบาลกำหนด
 มีผู้ใช้น้ำฟรีโดยปราศจากหลักเกณฑ์ที่เทศบาลกำหนด

23. การบันทึกประวัติการซ่อมแซมระบบประปา มี ไม่มี

ด้านการใช้ประโยชน์โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ

24. ลักษณะการใช้ประโยชน์จากโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ เป็นอย่างไร

สามารถใช้ประโยชน์ต่อเนื่องตั้งแต่โครงการฯ แล้วเสร็จจนถึงปัจจุบัน
 ใช้ประโยชน์ได้ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจาก ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ คุณภาพน้ำต่ำกว่า

มาตรฐาน

(ระบุ).....

25. โครงการฯ ได้ทำให้ราษฎรบ้านถั่วแปบเกิดประโยชน์ด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

มีการทำเกษตรมากขึ้น (พืช/ปศุสัตว์/ประมง) มีน้ำใช้อุปโภคบริโภคเพียงพอตลอดปี
 ช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วม ช่วยแก้ปัญหาภัยแล้ง สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
 สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น (เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้

เพิ่มขึ้น

มีรายได้เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น
 ชุมชน/กลุ่มเข้มแข็งขึ้น มีอาชีพใหม่/ช่องทางประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น
 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วม/การดำเนินงาน/ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ

26. ท่านมีส่วนร่วมการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ มากน้อยเพียงใด

ประเด็นการดำเนินงานโครงการฯ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ท่านทราบวัตถุประสงค์ของโครงการฯ					
2. ท่านปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ					
3. ท่านมีแผนงานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน					
4. ท่านมีการวางแผนปฏิบัติการเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานโครงการฯ ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน					

ประเด็นการดำเนินงานโครงการฯ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. หน่วยงานของท่านมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น/ประชาชน					
6. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหอุปสรรคในระหว่างการก่อสร้างโครงการฯ					
7. หน่วยงานของท่านมีการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง					
8. หน่วยงานของท่านมีระบบรายงานผลเป็นประจำทุกปี					
9. การมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาและบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ ของผู้ใช้น้ำ/เกษตรกร					

27. ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ ในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

ประเด็นวัดความพึงพอใจ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การดำเนินงานของโครงการฯ และได้รับการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผนที่วางไว้					
2. การได้รับการสนับสนุน/ร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ					
3. การได้รับความร่วมมือจากประชาชน					
4. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ประโยชน์กับประชาชน					
5. ท่านมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ นี้					
6. ระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ					

ส่วนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการฯ

28. การใช้ประโยชน์และการบริหารจัดการโครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ ในปีที่ผ่านมามีปัญหาหรือไม่

- มี (ตอบข้อ 28.1) ไม่มี

28.1 กรณีที่มีปัญหานี้ มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ปริมาณน้ำของแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอ จ่ายน้ำได้เพียงบางเวลา/บางพื้นที่
- แรงดันของน้ำประปาไม่เพียงพอ
- ปัญหาคุณภาพน้ำ (เช่น น้ำเค็ม, น้ำเป็นสนิม ฯลฯ)
- โครงการฯ ชำรุด เช่น น้ำรั่วซึม, กักเก็บน้ำไม่ได้ ฯลฯ (ระบุ).....
- ภัยแล้ง
- น้ำท่วม
- ภัยธรรมชาติ (ระบุ)
- เกษตรกร/ประชาชนขาดความร่วมมือดูแลโครงการฯ
- เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล/บำรุงรักษา
- เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ
- งบประมาณไม่เพียงพอ
- อื่น ๆ (ระบุ)

29. กรณีในสภาวะวิกฤตภัยจากน้ำ เช่น น้ำท่วม น้ำแล้ง หน่วยงานของท่านมีแนวทางการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาภัยดังกล่าวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

30. ท่านมีการบริหารจัดการน้ำและการบำรุงรักษาโครงการฯ ให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่องอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

31. หน่วยงานของท่านมีแผนการดำเนินงานพัฒนาต่อยอดโครงการฯ ในอนาคตหรือไม่

- ไม่มี
- มี (ระบุ).....

.....

.....

.....

แบบสอบถามประชาชน/กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา

การติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์จาก
โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-นามสกุล (นาย/นาง/นางสาว)..... โทรศัพท์

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

หมายเหตุ ขออนุญาตนำข้อมูลและภาพถ่าย มาใช้ประกอบในการจัดทำรายงาน และ/หรือบทความ เอกสารทางวิชาการ
เพื่อรายงานและเผยแพร่ได้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ 1. ชาย 2. หญิง
- อายุปี
- ตำแหน่งในชุมชน 1. ประชาชนทั่วไป 2. ข้าราชการ
 3. ผู้บริหารท้องถิ่น/สมาชิกท้องถิ่น/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
 4. ประชาชนชาวบ้าน 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
- ระดับการศึกษา 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษา 3. ปวช./ปวส.
 4.ปริญญาตรี 5. สูงกว่าปริญญาตรี 6. ไม่ได้เข้าโรงเรียน
 7. อื่น ๆ (ระบุ).....
- ปัจจุบันครอบครัวของท่านมีจำนวนสมาชิกกี่คน (รวมตัวท่าน) จำนวน คน
5.1 เป็นผู้ที่ทำงาน จำนวน คน และผู้ที่ไม่ได้ทำงาน จำนวน..... คน
- อาชีพหลัก 1. เกษตรกร (พืช/ปศุสัตว์/ประมง) 2. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจ
 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 4. พนักงานบริษัท
 5. รับจ้างทั่วไป 6. อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า, จักสาน
 7. อื่น ๆ (ระบุ)
- 6.1 กรณีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร คือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 1. ทำนา 2. ทำสวน/ไม้ยืนต้น 3. ทำไร่ 4. ปลุกผัก
 5. เลี้ยงสัตว์ 6. ประมง 7. รับจ้างทางการเกษตร 8. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 6.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินทำการเกษตร แบ่งพื้นที่เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 1. ทำนา ประเภท นาปี นาปรัง จำนวน.....ครั้ง/ปี จำนวน.....ไร่
 2. ทำสวน/ไม้ยืนต้น พืชที่ปลูก..... จำนวน.....ไร่
 3. ทำไร่ พืชที่ปลูก..... จำนวน.....ไร่
 4. ปลุกผักสวนครัว พืชที่ปลูก..... จำนวน.....ไร่
 5. เลี้ยงสัตว์ ชนิด จำนวน.....ตัว
 6. เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ/ประมง ชนิด..... จำนวน.....ตัว
 7. อื่น ๆ ชนิด/ประเภท

- 6.3 ลักษณะการถือครองที่ดิน 1. ของตนเอง/สมาชิกในครอบครัว 2. เช่าผู้อื่น
 3. ผู้อื่นให้ทำโดยไม่เสียค่าเช่า 4. อื่น ๆ ระบุ.....

6.4 ในรอบปีที่ผ่านมาท่านมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรเนื่องจากมีโครงการฯ นี้ หรือไม่
(เช่น เปลี่ยนจากทำนาเป็นเกษตรผสมผสาน)

1. มี (ระบุ) 2. ไม่มี

7. อาชีพรอง 1. มี (ระบุ) 2. ไม่มี

8. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนหรือไม่ 1. เป็น (ตอบข้อ 8.1) 2. ไม่เป็น

8.1 กรณีที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา 2. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน 3. กลุ่มฌาปนกิจ
 4. กลุ่มออมทรัพย์ 5. กลุ่มอาชีพ (ระบุ)
 6. กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ)

9. รายได้รวมของทุกคนในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

1. ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี 2. 30,001-50,000 บาท/ปี
 3. 50,001-70,000 บาท/ปี 4. 70,001-90,000 บาท/ปี
 5. 90,001-110,000 บาท/ปี 6. 110,001 บาท/ปี ขึ้นไป (ระบุ) บาท

10. รายจ่ายรวมของทุกคนในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา

1. ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี 2. 30,001-50,000 บาท/ปี
 3. 50,001-70,000 บาท/ปี 4. 70,001-90,000 บาท/ปี
 5. 90,001-110,000 บาท/ปี 6. 110,001 บาท/ปี ขึ้นไป (ระบุ) บาท

11. ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ก่อนมีโครงการฯ

1. ต่ำกว่า 100 บาท 2. 100-500 บาท
 3. 501-1,000 บาท 4. 1,001 บาท ขึ้นไป (ระบุ) บาท

12. ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำประปาโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน หลังมีโครงการฯ

1. ต่ำกว่า 100 บาท 2. 100-500 บาท
 3. 501-1,000 บาท 4. 1,001 บาท ขึ้นไป (ระบุ) บาท

13. ปัจจุบันรายได้ของครัวเรือนของท่านในแต่ละปีเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในครัวเรือนหรือไม่

1. เหลือเก็บ (มีเงินออม) 2. พอดี 3. ไม่เพียงพอ

13.1 รายได้ของครัวเรือนของท่าน หลังมีโครงการฯ ขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เมื่อเทียบกับก่อนมีโครงการฯ

1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก
 2. ลดลง เนื่องจาก
 3. ไม่เปลี่ยนแปลง

14. ปัจจุบันครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่

1. มี จำนวนบาท แหล่งเงินกู้ (ระบุ)..... 2. ไม่มี

14.1 กรณีที่มีหนี้สินในรอบปีที่ผ่านมาหนี้สินมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

1. เพิ่มขึ้น เนื่องจาก
2. ลดลง เนื่องจาก
3. ไม่เปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 2 การใช้น้ำ/การได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

15. ท่านใช้น้ำเพื่อการบริโภคอุปโภค (น้ำกิน/น้ำใช้) จากแหล่งใด

15.1 ก่อนมีโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. น้ำฝน	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 2. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 3. ประปาหมู่บ้าน	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 4. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 5. ชื้อจากร้านค้า	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....	☐ พอ	☐ ไม่พอ

กรณีน้ำไม่เพียงพอ ท่านแก้ปัญหาโดย (ระบุ).....

15.2 หลังมีโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. น้ำฝน	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 2. น้ำจากแม่น้ำ/ลำคลองตามธรรมชาติ	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 3. บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง (ขุดเอง)	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 4. ชื้อจากร้านค้า	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 5. น้ำจากโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ	☐ พอ	☐ ไม่พอ
☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....	☐ พอ	☐ ไม่พอ

กรณีน้ำไม่เพียงพอ ท่านแก้ปัญหาโดย (ระบุ).....

16. การปรับปรุงคุณภาพน้ำ (ก่อนนำมาบริโภค)

1. มี (ตอบข้อ 16.1) 2. ไม่มี

19.1 ท่านได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. ใช้น้ำเพาะปลูก 2. ใช้น้ำอุปโภคบริโภค 3. ใช้น้ำเลี้ยงสัตว์
 4. ใช้น้ำทำประมง 5. ช่วยบรรเทาน้ำท่วม 6. ช่วยบรรเทาภัยแล้ง

 7. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น 8. มีการรวมกลุ่มอาชีพ 9. รายได้เพิ่มขึ้น
 10. คุณภาพชีวิตดีขึ้น 11. สิ่งอำนวยความสะดวกดีขึ้น (เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา ฯลฯ)
 12. มีอาชีพใหม่/ช่องทางประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น 13. ใช้ประโยชน์จากที่ดิน
 ได้เพิ่มขึ้น
 14. อื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบฯ

20. ท่านมีส่วนร่วมกับโครงการฯ ในกิจกรรมใดบ้าง (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่าน)

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. การร่วมร้องขอให้มีการขุด (ถวายนุฎีกา)						
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ/กิจกรรม						
2.1 ร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ						
2.2 ร่วมประชุมกับส่วนราชการ						
2.3 ร่วมเสนอปัญหาในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ						
3. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการวางกฎระเบียบและข้อบังคับการใช้น้ำ โดยผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ						
4. มีส่วนร่วมบำรุงดูแลรักษาโครงการฯ เช่น ซ่อมแซมระบบส่งน้ำ, ความสะอาดของแหล่งน้ำดิบ						
5. โดยภาพรวมท่านได้มีส่วนร่วมกับโครงการฯ นี้						

21. ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่าน)

ประเด็น/ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปริมาณน้ำ 1. ปริมาณน้ำประปาเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค					
คุณภาพน้ำ/การบริหารจัดการ 1. ความใส/สีของน้ำ					
2. กลิ่นของน้ำ					
3. ความแรงของน้ำประปา					
4. ความสะอาด ไม่มีสิ่งแปลกปลอม สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้					
5. การประชาสัมพันธ์เมื่อจะมีการหยุดจ่ายน้ำล่วงหน้า					
6. การแก้ไขปัญหาของหน่วยราชการและเจ้าหน้าที่/ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ในช่วงขาดแคลนน้ำ					
7. ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ					

ส่วนที่ 4 ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

22. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านมีปัญหาในการใช้ประโยชน์จากโครงการฯ หรือไม่ 1. มี (ตอบข้อ 22.1)
 2. ไม่มี

22.1 กรณีที่มีปัญหา เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. น้ำไม่เพียงพอสำหรับบริโภคอุปโภค 2. น้ำไม่เพียงพอสำหรับการทำเกษตร
 3. น้ำท่วม 4. ภัยแล้ง
 5. อาคาร/ระบบชลประทานชำรุด
 6. เกษตรกร/ประชาชนขาดความร่วมมือดูแลโครงการฯ
 7. เจ้าหน้าที่ขาดการดูแล/บำรุงรักษา
 8. อื่น ๆ (ระบุ)

22.2 ท่านมีวิธีการจัดการกับปัญหา หรือได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

23. ท่านต้องการความช่วยเหลือ/พัฒนาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- 1. การตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำตลอดทั้งปี
- 2. การรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
- 3. การสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ กิ่งพันธุ์ ต้นพันธุ์
- 4. การส่งเสริมแนะนำด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงดิน การบริหารจัดการน้ำ การทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้
ในแปลงเกษตร
- 5. การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ เช่น การปลูกและขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ ทำการตลาดแบบออนไลน์
- 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

24. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1. ไม่มี
- 2. มี (ระบุ)

.....

.....

.....

ขอบคุณอย่างสูง

ภาพโครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา
ประกอบด้วย สระเก็บน้ำประปา, สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ และสระเก็บน้ำสาธารณะ

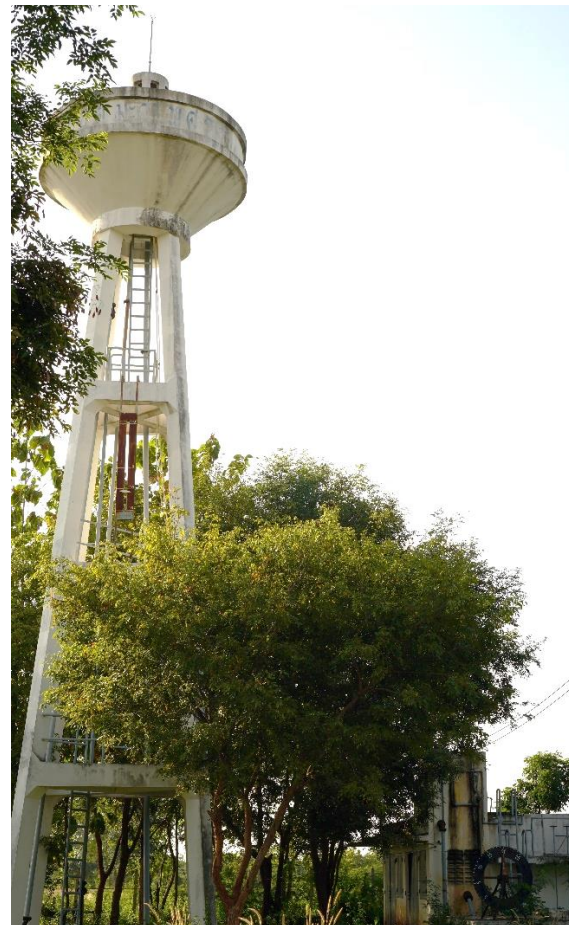

ภาพสระเก็บน้ำประปา

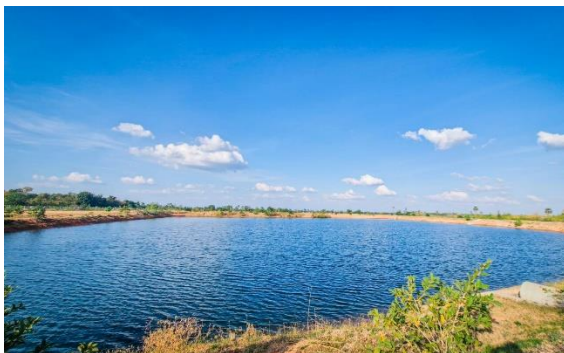

ระบบประปาหมู่บ้าน อาศัยน้ำต้นทุนจากสระเก็บน้ำประปาเป็นหลัก

สระเก็บน้ำวัดถั่วแปบ จะทำการสูบน้ำไปเติมสระเก็บน้ำประปาหมู่บ้านในช่วงฤดูแล้ง

สระเก็บน้ำสาธารณะ

นอกจากน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคแล้ว ราษฎรยังนำน้ำจากโครงการฯ มาใช้สำหรับแปลงเกษตร พืชผักสวนครัว รวมทั้งการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่

ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลติดตามผลลัพธ์การใช้ประโยชน์โครงการชุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบ
พร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
ช่วงระหว่างวันที่ 13 – 15 ธันวาคม พ.ศ. 2566

เจ้าหน้าที่ สำนักงาน กปร. รับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ
จากเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน รวมทั้งรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานท้องถิ่น
ตลอดจนราษฎรในพื้นที่ พร้อมทั้งสัมภาษณ์แบบสอบถามผู้นำชุมชน

เจ้าหน้าที่ สำนักงาน กปร. ลงพื้นที่โครงการขุดสระเก็บน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมอาคารประกอบฯ
ตำบลมะค่า อำเภอนोनสูง จังหวัดนครราชสีมา

ลงพื้นที่สัมภาษณ์และจัดเก็บข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำจากโครงการฯ
ประกอบด้วยราษฎรบ้านดอนม่วง หมู่ที่ 5 และราษฎรบ้านถั่วแปบ หมู่ที่ 6

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นางสุพร	ตรินรินทร์	เลขาธิการ กปร.
2. นายวิกรม	คัยนันท์	ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รักษาราชการแทนรองเลขาธิการ กปร.

ผู้เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและประสานการดำเนินงานในพื้นที่

1. นายกิติกุล	เสภาศิราภรณ์	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานนครราชสีมา
2. นายณัฐพล	เกี่ยวกิ่งแก้ว	นายช่างชลประทานชำนาญงาน
โครงการชลประทานนครราชสีมา
3. นายณัฐพล	ตะพานน้อย	เลขานุการสภา อบต. มะค่า
4. นายชัยวัฒน์	ขอสินกลาง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6

ผู้ร่วมดำเนินการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล

1. นางศิริลักษณ์	ทัศนารมย์	ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผล
2. นางสาวจินจะนะ	แก้วไทรแย้ม	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ 21
3. นางสาวจุไรรัตน์	อินทร์โต	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตาม
4. นางสาวอังคณา	ช่อประพันธ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
5. นางสาวเพชรณา	ดุลยะนันท์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
6. นางสาวกุลวลัย	รังสิยาภรณ์รัตน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
7. นายพงศกร	แซ่ลิ้ม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
8. นางสาวแสงเพ็ญ	คุณภัทรสกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
9. นางสาวทัศนพร	กาญจนเรขา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
10. นายปราชญ์	เศรษฐพานิช	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
11. นางสาวประทีป	ศรีคำ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
12. นางสาวณัฐฤดี	แสนทวีสุข	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
13. นางสาวโสภา	ไทยส่วย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
14. นางสาวจริยาภรณ์	เครือเล็ก	พนักงานประจำสำนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร: 0-2447-8501 โทรสาร: 0-2447-8562

 <http://www.rdpb.go.th> saraban@rdpb.go.th, rdpb.eva@gmail.com